

Handlingsplan 2015 – 2018

Vedtatt 17.12.2014

1	<i>Innledning</i>	4
2	<i>Vedtak i Orkdal kommunestyre 17.12.2014, sak 74/14</i>	5
2.1	Kommunestyrets endringer.....	5
2.2	Vedtatte tekstforslag.....	10
2.3	Betalingssatser og gebyr.....	13
2.4	Øvrige budsjettvedtak.....	19
2.5	Obligatoriske budsjettskjema.....	21
3	<i>Sammenfatning av vedtatte endringer med økonomiske konsekvenser</i>	24
3.1	Endringer for driftsbudsjettet.....	24
3.2	Avgiftsbelagte tjenester.....	26
3.3	Fondsavsetning i driftsbudsjettet.....	29
3.4	Bruk av fond i driftsbudsjettet.....	29
3.5	Økonomisk oversikt - drift.....	31
3.6	Økonomisk oversikt - investering.....	33
4	<i>Bakgrunnsinformasjon fra rådmannens notat til handlingsplan og budsjett</i>	34
5	<i>Innledning</i>	34
6	<i>Overordna mål og organisering i Orkdal kommune</i>	36
6.1	Plansystem.....	36
6.2	Kommuneplanens samfunnsdel 2013 - 2025.....	36
7	<i>Organisering</i>	40
7.1	Politisk organisering.....	40
7.2	Administrativ organisering.....	41
8	<i>Rammebetingelser</i>	42
8.1	Om Orkdal kommune.....	42
8.2	Befolkningsutvikling.....	42
8.3	Befolkningsprognoser.....	43
8.4	Kommunal tjenesteyting 2012.....	44
8.5	Inntekter.....	45
8.6	Utgifter.....	46
8.7	Aktuelle problemstillinger og innspill fra andre.....	49
8.8	Tilpasning av driftsnivå.....	51
8.9	Investeringene.....	53
8.10	Kommunale avgifter.....	54
9	<i>Rådmannens prioriteringer</i>	55
9.1	Driftsrammer og prioriteringer.....	55
9.2	Driftsresultat.....	56
10	<i>Rådmannen, samfunn og næring</i>	57
10.1	Arbeidsområder.....	57
10.2	Status.....	57

10.3	Rådmannen.....	57
11	Grunnskole og SFO.....	69
11.1	Status	70
11.2	Utviklingsområder med utviklingsmål	71
11.3	Skolebygg og kapasitet.....	76
11.4	Resultatmål.....	79
11.5	Økonomiske tiltak Grunnskole og SFO.....	79
12	Barnehage.....	80
12.1	Utviklingsområder med utviklingsmål	80
12.2	Likeverdig behandling ikke-kommunale barnehager	84
12.3	Foreldrebetaling.....	85
12.4	Tilpasning av barnehagetilbud etter etterspørsel	85
12.5	Resultatmål.....	85
12.6	Økonomiske tiltak Barnehage.....	86
13	Helse- og omsorgstjenester.....	87
13.1	Status- felles	87
13.2	Orkdal helsetun.....	88
13.3	Hjemmetjenesten	92
13.4	Bo- og avlastningstjenesten.....	96
13.5	Helse og familie.....	101
13.6	Kvalifisering og arbeidstrening	110
13.7	NAV - sosialtjenesten	115
13.8	Barneverntjeneste	117
13.9	SiO – samhandlingsenheten i Orkdalsregionen	119
14	Kultur og fritid.....	121
14.1	Status	121
14.2	Utviklingsområder	121
14.3	Utviklingsmål innenfor eksisterende ramme	123
14.4	Resultatmål.....	124
14.5	Økonomiske tiltak Kultur og fritid	124
15	Avgiftsbelagte og tekniske oppgaver.....	125
15.2	Avgiftsbelagte tjenester	125
15.3	Tekniske tjenester	136

1 Innledning

Dette dokumentet er Orkdal kommunes handlingsplan 2015-2018, med budsjett for 2015. Orkdal kommune har en felles prosess for budsjett og handlingsplan, der budsjettet er første år i handlingsplanen.

Handlingsplan og budsjett blir til i et samspill mellom politikere, administrasjon og fagområder. Arbeidet med neste handlingsplan og budsjett starter rett på nyåret. I mai har en oversikt over siste års regnskap, første kvartalsrapport, revidert nasjonalbudsjett og kommuneøkonomiproposisjonen. Dette er de viktigste endringene i forutsetninger før en får oppdaterte befolkningstall per 1. juli og regjeringas forslag til statsbudsjett.

Forslag til statsbudsjett ble presentert av regjeringen 8. oktober.

Rådmannens notat, som er rådmannens forslag til saldert handlingsplan 2015-2018 med budsjett for 2015, ble presentert for felles hovedutvalg 5. november. (Arkivsak 2014/10121).

Formannskapet behandlet handlingsplan og budsjett i møte 26. november som sak 84/14, mens kommunestyret behandlet saken 17. desember som sak 74/14.

I dette dokumentet er kommunestyrets vedtak tatt inn, og endringene fra forrige handlingsplan som følge av rådmannens forslag og kommunestyrets vedtak blir oppsummert. Bakgrunnsinformasjonen fra rådmannens notat er tatt med, korrigert for endringene som følger av kommunestyrets vedtak.

2 Vedtak i Orkdal kommunestyre 17.12.2014, sak 74/14

2.1 Kommunestyrets endringer

2.1.1 Budsjett 2015 og HP 2015 – 2018

Orkdal kommune har også i 2014 gjennomført store investeringer: Grøtte barnehage trinn 2 er ferdigstilt, vann- og avløpsanlegg over Monsetjåren er under full utbygging og Orkdal kommune har støttet den storstilte utbygginga i Idrettsparken med betydelig beløp. Kommunen står foran store investeringer også i de kommende årene med en storstilt utbygging av omsorgsboliger ved Rosenvik og OPS, Evjen skole, samlokalisering av de tekniske tjenestene og ulike tiltak innenfor vann- og avløpssektoren.

I forbindelse med regnskapsavslutninga for året 2013 i kommunestyresak 25/14 fremmet Flertallsgruppen et forslag om å sette igang dagsenter for demente ved Orkdal Helsetun. Dette ble vedtatt og dagsentret kom igang etter sommeren 2014. Flertallsgruppen er tilfreds med at denne satsinga er videreført og at bemanninga ved Helsetunet er økt med kr 1 mill i HP-perioden. I tillegg har det vært en bevisst satsing på økt bemanning og større stillingsandeler i eldreomsorgen de siste årene. Dette har skjedd som en prioritering i RN og påplussinger gjennom politiske vedtak. Det er også bygd omsorgsboliger både på Svorkmo og Orkanger de senere årene.

Orkdal kommune har gjennom en årrekke hatt god økonomistyring og gode netto driftsoverskudd. Dette er brukt til egenkapital til de store investeringene som er gjennomført. Dette er en praksis som flertallsgruppen ønsker å videreføre også i kommende HP-periode. Det presiseres at god budsjettkontroll er grunnlaget for en sunn økonomi og flertallsgruppen er opptatt av at dette følges opp på en god måte.

Flertallsgruppen har som ambisjon å bygge et nytt folkebad og folkehelsesenter i Idrettsparken. Flertallsgruppen mener at å møte eldrebølgen med et sterkt og samordnet forebyggendearbeid vil bedre folkehelsen og bidra til at behovet for pleie, både kan reduseres og utsettes for kommunens eldre befolkningsgrupper.

Kommunen er inne i en periode der elevtallet i grunnskolen øker raskt. Fra 2012 til 2018 vil elevtallet øke med 180 elever fra 1395 til 1575. I RN er det ikke lagt inn økte kostnader for det økte elevtallet. For å oppretthold kvaliteten på undervisningstilbudet i grunnskolen vil Flertallsgruppen øke bevilgningene til grunnskolen.

Flertallsgruppen ønsker på denne bakgrunn et noe justert budsjett, der det avsettes noe mere midler til grunnskolen og kapitaloppbygging til fremtidige investeringer i folkebad/folkehelsesenter og ferdigstillelse av Evjen skole senest 01.08.18

2.1.2 Overordnet grep i HP

RÅDMANNEN har i sitt notat foreslått å øke avdragstiden på lån i hele HP—perioden for derigjennom å frigjøre midler til økt drift. Dette er en reserve som vanligvis er god å finne i nedgangstider. For 2015 ser ikke flertallsgruppen nødvendigheten av dette grepet og tilbakefører hele beløpet for 2015.

Det viser seg ved en nøye gjennomgang av utbyggingen ved Rosenvik og OPS at det ikke er tatt hensyn til økte statstilskudd og det er heller ikke regnet med husleie på boligene ved OPS. Totalt sett vil dette utgjøre en redusert finaskostnad på anslagsvis kr 2.000'. Flertallsgruppen vil redusere avdragstiden på låneporteføljen med dette beløpet, slik at det for årene 2016 – 2018 brukes 3 mill fra økt avdragstid i stedet for 5 mill som foreslått i RN

2.1.3 ØKT HANDLINGSROM (alle tall er i forhold til RN)

Kommunalsjefer

I RN er det foreslått å bruke 1,2 mill til nye kommunalsjefer. Flertallsgruppen mener dette er et godt tiltak, men finner ikke rom til denne satsingen i HP. Flertallsgruppen ser allikevel nytten av en slik organisering og anbefaler at rådmannen finner dekning innenfor dagens ramme for området "Rådmannen"
INNSPARING KR 1.200'

Orklaparken

Kommunestyret vedtok i 2013 en årlig satsing på kr 500' på Orklaparken. Flertallsgruppen er enig i rådmannen sin satsing i 2015 og 2016, men vil dekke finaskostnadene ved en omdisponering av fjorårets avsetning.
INNSPARING 2015 KR 205' OG I 2016 KR 410'

Småbruket og Kløvervollen (Teknisk)

I RN er det foreslått en nedlegging av Småbruket i 2015 og Kløvervollen i 2016. I RN er det ikke tatt inn reduserte kostnader ved at disse arealene fases ut av driften.
INNSPARING; 2015 KR 156', 2016 KR 587' OG 2017 KR 862'

Samlokalisering tekniske tjenester

I RN er det foreslått en samlokalisering av tekniske tjenester ved brannstasjonen. Finansieringen skal skje ved bruk av dagens husleie. Ved en nærmere gjennomgang viser det seg at med finaskostnader på 8,2 % må sektoren tilføres kr 384'. Flertallsgruppen foreslår at denne kostnaden må dekkes innenfor sektorens eget budsjett, ev. at prosjektet reduseres noe i størrelse.
INNSPARING kr 384'

Finaskostnader forprosjekt folkehelsesenter

I Rådmannens notat er forprosjektet til folkehelsesentret lånefinansiert. Flertallsgruppen har avsatt betydelige midler til Folkehelsesenter mener at forprosjektet skal finansieres fra fond.
INNSPARING KR 160'

Frigjorte midler EPC

I rapporten angående EPC er det skissert en minimumsinnsparing på kr 300' pr år fra 2017 som kan brukes til andre tiltak enn dagens. Flertallsgruppen legger inn dette beløpet som økt handlingsrom
INNSPARING KR 300' i 2017 og 2018

Nybygg Evjen skole

Flertallsgruppen støtter rådmannen sin utbyggig på Evjen skole. Dette er et nytt tiltak som ikke har vært inne på HP tidligere. For å få til en helt nødvendig økning av undervisningstimetallet i grunnskolen legger flertallsgruppen opp til en annen finansieringsprofil enn i RN. Evjen skole skal være ferdigstilt senest 01.08.18
INNSPARING 2016 KR 1.230' OG 2017 KR 656'

Barnehagene

Barnetallet i barnehagene går ned og tilbudet må derfor tilpasses dette. I RN er barnehagene styrket med kr 1,2 mill i forhold til HP 2014 - 2017 selv om barnetallet går ned. Flertallsgruppen mener at denne styrkingen kan reduseres med kr 700' for 2015.
INNSPARING KR 700'

2.1.4 Nye tiltak (flerårige)

Økt undervisningstimetall i grunnskolen

Elevtallet i grunnskolen har økt betydelig siden 2012 uten at dette er kompensert i de årlige budsjettene og HP 2015 – 2018. Denne økningen vil fortsette i HP-perioden og grunnskolen må derfor tilføres økte ressurser. Flertallsgruppen finner ikke midler til en full kompensasjon, men vil øke bevilgningene med kr 2.500' i 2015 og 3.500' de påfølgende årene.

Folkebad/folkehelsesenter

Orkdal kommune har i sin kommuneplan vedtatt å satse på mestring og folkehelse. I Formannskapsak 84/13 ble det igangsatt et utredningsarbeid angående arealbruk og etablering av et folkebad/folkehelsesenter i Idrætsparken. Flertallsgruppen vil signalisere at dette er en satsing som skal gjennomføres og er enig i rådmannen avsetning til et forprosjekt på 2 mill i 2015, men vil finansiere dette arbeidet ved bruk av det avsatte fondet.

For årene 2015 -2018 avsettes det 7 mill pr år til fond som skal brukes som egenkapital til utbygginga. I tillegg skal minimum 40 mill fra kommunens eiendomssalg avsettes til samme formål. Kommunen vil da ha en egenkapital på 68 mill pluss renter til denne utbygginga. Ved utarbeidelse av HP 2016 – 2019 bes rådmannen innarbeide disse tiltakene (både investering og drift) i planen med sikte på byggestart i 2017/18 og ferdigstilling i 2018/19.

Økt bemanning eldreomsorgen

Hovedutvalg Oppvekst og Omsorg fikk i budsjett 2014 tilført en budsjettpost på kr 500'. Denne posten skal fra budsjettåret 2015 gå til styrking i hjemmetjenesten.

Nye tiltak frivillighetssentralen

Det er planer om å etablere et treffsted for ungdom – ungdomskafe – på frivillighetssentralen. Lokalene kan også brukes som et etterlengtet treffsted for flyktninger. Det avsettes kr 50' til årlig drift og et engangsbeløp til innkjøp på kr 50'. Engangsbeløpet finansieres fra "Fond isbryting".

Kjøp av tilbud til barn og unge i klatrehallen

I 2014 vedtok Kommunestyret å bruke kr 75' for at barn og unge skulle få et tilbud i klatrehallen i skoletida. Dette er et tiltak som har blitt svært godt mottatt og har bidratt til at barn og unge er blitt mer aktive. Flertallsgruppen vil videreføre et slikt tilbud i HP-perioden og avsetter kr 200' til tiltaket.

Tilskudd til Orkla FK

I 2014 ble det avsatt et driftstilskudd til Orkla FK. Dette med bakgrunn i at klubben engasjerer mange barn og unge. Flertallsgruppen vil videreføre dette tilskuddet som et fast tilskudd til klubben. Kostnad kr 25'

Økt satsing på fysioterapi

Samhandlingsreformen har ført til at liggetiden på sykehusene er blitt redusert og at pasientene skrives ut tidligere. Dette har medført at behovet for bl.a. fysioterapi har økt. Tjenesten er ikke tilført ressurser og dette fører til lengre ventetid for å få behandling. Flertallsgruppen legger inn et 50 % driftstilskudd fra 01.01.15 og i hele HP-perioden. Rådmannen får i oppdrag å lyse ut dette på korrekt måte.

I tillegg avsettes det kr 200 fra 2016 til å styrke den kommunale fysioterapitjenesten.

Tilskudd til adkomstvei Elgshøgda

Folkehelse er et viktig satsningsområde i Orkdal kommune. Tilrettelegging for at befolkninga skal komme seg ut i skog og mark både sommer og vinter er viktig. Flertallsgruppen ønsker å øke tilskuddet til adkomstveien med kr 8' pr år.

Orkdal kulturscene

Orkdal kulturscene gir et godt og allsidig tilbud til kommunens innbyggere. Tilbudet er godt besøkt. Flertallsgruppen ønsker å styrke kulturscenen med kr 100' hvert år i HP-perioden. Økningen finansieres ved at den årlige avsetningen til fond nytt kulturhus reduseres tilsvarende.

Programrådgiver flykningetjenesten

Orkdal kommune bosetter årlig mange flykninger. For å sikre en god oppfølging og integrering av flykningene skal det fra 2015 opprettes en 3-årig prosjektstilling som programrådgiver i flykningetjenesten. Stillingen finansieres fra flykningefondet.

2.1.5 Nye engangstiltak

Utredning kulturhus

Kulturhuset brukes svært mye og har idag for liten kapasitet og bør utvides. I tillegg mangler Rådhuset møtefasiliteter. Dette er behov som sannsynligvis kan kombineres. Det avsettes derfor et beløp på 1 mill til dette arbeidet i 2015/16. Beløpes finansieres over fond kulturhus. Rådmannen legger fram en egen sak for Kommunestyret før arbeidet starter.

Forprosjekt Ustjårveien

Det er bred politisk enighet om at det må bygges ny vei til Ustjåren. Dette er viktig for dagens beboere og kommunestyret har sagt at Ustjåren blir et stort framtidig eneboligområde i Orkdal. Selv om veien er fylkekommunens ansvar vil Flertallsgruppen avsette kommunale midler som medfinansiering i et forprosjekt for ny vei. Det må tas kontakt med Fylkeskommunen med sikte på å dra i gang dette arbeidet i løpet av 2015. Det avsettes kr 300' til formålet som finansieres fra "Fond forskuttering av fylkesveier"

Moe kirke

Det er påvist stort behov for rehabilitering av Moe kirke. I 2014 ble det avsatt en delfinansiering til dette arbeidet. Det mangler kr 1.700' på å fullfinansiere rehabiliteringsprosjektet. Dette finansieres fra disposisjonsfondet i 2015.

Uteområde Orkanger ungdomsskole

I forbindelse med behandlingen av arealplan kom det frem et stort behov for å utvide/tilrettelegge uteområdet ved Orkanger ungdomsskole. Skolen mangler bl. a. ballbinge. Det avsettes kr 600' til formålet. Finansiering: "Rentefond Orkanger Ungdomsskole".

Fond nærmiljøanlegg

Hvert år kommer det søknader fra ulike lag og foreninger om støtte/delfinansiering av mindre nærmiljøanlegg. Fondet har minket de siste årene. Flertallsgruppen vil styrke fondet med kr 300'. Finansieringen er en overføring fra "Fond isbryting"

Utredning Orkanger torg

Orkdal ble bykommune og Orkanger ble by i 2014. Torget på Orkanger er velegnet til ulike arrangementer. Torget bør imidlertid tilrettelegges bedre både for torghandel og større arrangementer. Det avsettes kr 50' til et skisseprosjekt for å kartlegge behov og skissere utforming. Beløpet finansieres fra "Fond isbryting"

Carporter hjemmetjenesten

Carporter hjemmetjenesten, investering 2015 kr. 1 000 000, finansiert fra eiendomssalg.

2.1.6 Avgiftsbelagt sektor

Vannforsyning på Geitastranda og avløpsanlegg på Kjøra

Det er gjennomført et forprosjekt for å kostnadsberegne kommunalt vann fra Råbygda til Geita. For å sikre god og sikker vannforsyning på denne strekningen skal det legges sjøledning med tilstrekkelige avgreininger. Dette vil sikre mange av kommunens innbyggere trygg vannforsyning, samtidig som det kan legges bredbånd på ledningen

I forbindelse med utbygging av vannforsyninga på Kjøra vil det også være naturlig at avløpsanlegget oppgraderes og overtas i sin helhet av kommunen.

Ved fastsettelse av vannavgiften skal det hensyntas at anleggene er ferdigstilt i løpet av 2016.

2.1.7 Oppsummering endringer i tallbudsjett

Tekst	2015	2016	2017	2018
Driftsbudsjettet				
Kommunalsjefer	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Orklaparken	-205	-410	-410	-410
Småbruket	-156	-312	-312	-312
Kløvervollen b.hage	0	-275	-550	-550
Samlokalisering teknisk	-384	-384	-384	-384
Fondsfinansiering folkehelsesenter	-160	-160	-160	-160
Frigjorte midler EPC	0	0	-300	-300
Evjen skole, finansiering	0	-1 230	-656	0
Barnehagene 700' i 2015	-700	0	0	0
Red avsetn. Fond kulturhus	-100	-100	-100	-100
Økt undervisning grunnskole	2 500	3 500	3 500	3 500
Frivilligsentralen	100	50	50	50
Klatrehallen	200	200	200	200
Veitilskudd Elshøgda	8	8	8	8
Tilskudd Orkla fotballklubb	25	25	25	25
Driftstilskudd fysioterapi	200	200	200	200
Økning fysio-ergaterapeuter	0	200	200	200
Orkdal kulturscene	100	100	100	100

Redusert avsetning egenkapital	-178	-212	-211	-867
Husleie Rosenvik og OPS	0	-1 500	-1 500	-1 500
Redusert avdragsutsettelse	5 000	2 000	2 000	2 000
Redusert avsetning	-5 000	0	0	0
Økt husbanktilskudd, red. kapitalkostnad	0	-500	-500	-500
Styrking hjemmetjenesten	0	0	0	0
Programrådgiver flyktningetjenesten	700	700	700	0
Endret finansiering folkehelsesenter	0	0	0	0
Utredning kulturhus	1 000	0	0	0
Forprosjekt Ustjårveien	300	0	0	0
Utredning Orkanger torg	50	0	0	0
Budsjettforliket i Stortinget: Netto inntektsøkning	-627	-627	-627	-627
Budsjettforliket i Stortinget: Avsetning til disp.fond	627	627	627	627
Flytting av PP-tjenesten fra rammeområde 5 til 2	0	0	0	0
Investeringsbudsjettet	0	0	0	0
Evjen skole investeringsprosjekt	0	-15 000	7 000	8 000
Moe kirke	1 700	0	0	0
Uteområde Orkanger U	600	0	0	0
Fond nærmiljøanlegg styrkes fra fond isbryting	0	0	0	0
Carporter hjemmetjenesten	1 000	0	0	0
Finansiering	0	0	0	0
Endring fondsbruk	-6 900	-700	-700	0
Endring låneopptak	2 000	15 000	-7 000	-8 000
Endring tomtosalg	-1 000	0	0	0
	0	0	0	0

2.2 Vedtatte tekstforslag

2.2.1 Utviklingsprosjekt kommunale boliger

I Rådmannens notat fremgår det at vedlikeholdet av kommunale boliger er mangelfullt. For å rette på dette ber kommunestyret Rådmannen igangsette et utviklingsprosjekt med følgende forutsetninger:

1. Husleia i alle kommunale boliger justeres til gjengs markedsleie.
2. Oppgradering/rehabilitering av boliger finansieres ved økt husleie. Dette gjelder både investeringer og ev finanskostnader.
3. Eventuelle overskudd av prosjektet beholdes til drift i Teknisk sitt ansvarsområde.

2.2.2 Reguleringsplan for boligområde i Rømmesbakkan

I arealplan som ble vedtatt i høst ble det avsatt et område i Rømmesbakkan til boligformål. Kommunestyret ber Rådmannen igangsette utarbeidelse av en reguleringsplan for området. Planen skal ferdigstilles så raskt som praktisk mulig.
Finansiering: Fond eiendomssalg

2.2.3 Evjen skole

Evjen skole skal planlegges på en slik måte at skolen i framtida kan utvides med en parallell i tillegg til den løsningen som er foreslått i Rådmannens notat.

Planløsning, plassering på tomte og et kostnadsestimat for en slik eventuell framtidig utvidelse må klarlegges i forbindelse med forprosjektet.

2.2.4 Krav om lærlinger:

Ved Orkdal kommunes inngåelse av avtaler og kontrakter om vedlikeholds, rehabiliterings- og byggeprosjekter i bransjer med et klart definert behov for lærlinger og tilstrekkelig tilgang på lærlinger, skal det stilles krav til bedrifter/virksomheter om at de skal være godkjent lærebedrift og at de jevnlig tar inn lærlinger.

2.2.5 Utbygging av Aktivitetshuset, Pensjonistsentret:

I rådmannens notat omtales det at Aktivitetshuset ønskes utbygd på grunn av plassmangel og at det jobbes med ny leieavtale med pensjonistforeninga.

En ombygging av kantine og kjøkken på OPS øker behovet for fellesareal ytterligere.

Kommunestyret ber derfor rådmannen fremme sak til politisk behandling.

2.2.6 Utvidelse og styrking av familiesenteret

Bakgrunn:

Både fra avdelingene som jobber med tiltak rettet mot barn og unge (i enhet Helse og familie og barnevern), og Agenda Kaupangs rapport, påpeker at det ikke er nok fokus på strategisk arbeid og samhandling på tvers av avdelingene som jobber med helse- og omsorgstjenester. Dette gjelder alle aldersgrupper, men særlig tiltaka rettet mot barn, unge og familier. Det er behov for styrking av denne samhandlinga. Både i forhold til forebygging og behandling.

Familiesenteret er et tverretattlig og tverrfaglig tiltak med et potensiale til å fungere som et nav for disse tjenestene. Pr. i dag er familiesenteret åpent en halv dag hver 2. uke. Tjenesten er ledet av helsesøster. Folkehelseprofilen til Orkdal kommune viser at vi har et høyere antall unge uføre enn landsgjennomsnittet. Vi vet at vi har 27 % frafall fra videregående skole, og en sterk økning i depressive lidelser og andre psykiske plager blant barn og unge.

Samhandlingsreformen har også ført til en dreining i tjenestetilbudene der kommunene får mer ansvar for behandlingstiltak sammenlignet med tidligere. Mange av de ungdommene kommunen følger opp kommer fra familier der foreldrene har hatt samlivsbrudd og med høyt konfliktnivå. Ungdommene oppgir dette i tillegg til økte krav til prestasjoner og utseende som hovedårsaken til de psykiske plagene sine. Det er også et behov for et bedret samarbeid med eksterne instanser som jobber med barn, unge og familier, som for eksempel BUP, DPS og familievernkontoret. Familievernkontorene slås sammen, og ønsker i framtida satellitter ut i kommunene.

Forslag:

Rådmannen bes se på muligheter for en utvidelse av familiesenteret, og på hvordan dette kan organiseres. Det bør vurderes om en samling av fagmiljøet der alle tjenester rettet mot barn, unge og familier er samlet under et tak. Dette kan gjerne ses i sammenheng med eventuell utbygging av nytt folkehelsesenter.

Kommunens hjemmeside - Informasjon om byggeklare tomter:

Kommunestyret ber rådmannen opprette en oversikt på kommunens hjemmeside over byggeklare boligtomter i kommunen.
Oversikten bør inneholde en kort beskrivelse av området, beliggenhet og kontaktinformasjon.
Frist: 01.02.14

2.2.7 Presentasjon av Orkdals rikhaldige friluftsmoglegheiter og fysiske aktivitetstilbod.

Bakgrunn

Orkdal har variert natur, eit rikt friluftsliv og eit breitt tilbod av fysiske aktiviteter. Verken for innbyggjarar eller innflyttarar er det enkelt å skaffe seg oversikt over alle naturperler og moglegheiter i kommunen. Ei god oversikt over tilbodet som finst – både i nærleiken av der ein bur, og i andre delar av kommunen – kan vere ei viktig spire for auka fysisk aktivitet i ei tid med mykje fokus på folkehelse. Dessutan kan det vere med å gjere kommunen enda meir attraktiv for tilflyttarar.

Dei seinare åra er det gjort mykje arbeid i kommunen som kan utnyttast i arbeidet med å lage ein god presentasjon av moglegheitene som finst, t.d. i samband med kartlegging av friluftsområde, Orklaparken, GPS-registrering av skiløyper og gjennom FYSAK-arbeid – og ikkje minst "40 turer i Orkdal".

Oppdrag

Kommunestyret ber rådmannen fremje skisse til prosjekt (med kostnader og tidsbruk) for å få til ein samla presentasjon av Orkdals rikhaldige friluftsmoglegheiter og fysiske aktivitetstilbod. Målet kan vere ei nettbasert løysing med:

Kart over tur-, sykkelstiar og skiløyper o.l.

Ein aktivitetskalender (t.d. innbygd i kommunens nye nettsider) der arrangørar kan registrere aktiviteter som trim, fysisk aktivitet og idrett, med moglegheit for å få ut vekeplanar.

Frist: 1. mai 2015

2.2.8 «Jobbsentral»

Bakgrunn:

Viser til debatten omkring aktivitets-/arbeidsplikt for sosialhjelpsmottakere, viser vidare til vedtak i sak 22/13 HOO den 16.10.2013 i Hovedutvalget for oppvekst og omsorg: «Strategi og tiltak for å redusere antall sosialhjelpsmottakere og uføretrygdde som er utenfor aktivitet i Orkdal kommune». Det er ønskelig med enda sterkere fokus rundt dette i kommunen.

Hvorfor?:

Unge arbeidsføre som av ulike årsaker mottar passiv sosialstønad havner fort i en situasjon hvor de står langt bak i køen for ordinær jobb. Ved å komme i arbeid/aktivitet skapes faste rutiner, mestringfølelse og styrket selvbilde. Målet er at den enkelte etter hvert er i stand til å stå på egne ben i arbeidssøkersituasjoner, i ordinære praksisplasser, eller aller helst, i ordinært arbeid eller vidare utdanning. Omfanget av aktivitetsplikten for den enkelte, og vurderinger omkring type arbeid vil variere fra person til person. Aktivitets/arbeidsplikt må samtidig innebære at sosialhjelpsmottakere som motsetter seg aktivitet uten gyldig grunn, får helt eller delvis bortfall av stønaden. Å stille krav til aktivitet, er å bry seg, og svært viktig med tanke på en fremtidig overgang til jobb eller utdanning.

Hvor kan dette foregå?:

Det er viktig at opplegget bygger på en positiv pedagogikk og at arbeidsoppgavene ikke blir uoverkommelig. Med aktivitet/arbeid menes ulike typer arbeid i kommunens virksomheter, oppgavene kan være plenklipping, snømåking, maling, hagearbeid, riving, lett snekring, bilvask, omsorgsarbeid med mere. Hovedsakelig vil nok arbeidstreningsbedriftene

Orkdalstorget eller Sampro være de mest aktuelle arbeidsplassene å benytte, men også andre kommunale tjenester kan tenkes brukt.

Oppdrag til rådmannen:

Kommunestyret ber rådmannen utrede hvordan dette best kan gjennomføres med tanke på opplegg, ressursbehov og finansiering. Saken fremmes i Hovedutvalget for oppvekst og omsorg, frist for politisk behandling settes til ut første kvartal 2015.

2.2.9 Trygghetsalarmer

Kommunestyret mener at trygghetsalarmen skal være rimeligere, og ber rådmannen følge opp dette i budsjett 2016. Det bør også sees på om muligheten for å inkludere brannvarsling gjennom trygghetsalarmen i dette tilbudet.

2.2.10 Trafikksikkerhetstiltak

Kommunestyret vil påpeke de vanskelige trafikale forholdene gående har i Havneveien. Stor trafikk og svært mange gående. Fra Båtklubben Terna og ned til broen ved Vannspeilet er det ikke tilstrekkelig lys. Dette er meget trafikkfarlig. Hovedutvalget ber om at rådmannen iverksetter tiltak for å bøte på dette. Det vil si tilstrekkelig med gatelys i området. Saken overføres til Hovedutvalg Teknikk. Frist: 20.01.15
Frist: 1. mai 2015

2.2.11 Tiltak for å bedre utlånet ved Årlivoll folkebibliotek

Rådmannen bes legge frem forslag til å bedre utlånet ved folkebiblioteket avd. Årlivoll ved bl.a bedret tilgjengelighet for publikum. Frist 1. juni 2015

2.2.12 Billettpriser bad

Billettpriser bad. Honnørbillett kr. 50,-.

2.2.13 Leiepriser rådhuset og kulturhuset

Leieprisene i rådhuset og kulturhuset økes med 10%

2.3 Betalingssatser og gebyr

2.3.1 Skattøre

Ved utskrivning av forskuddsskatt til kommunen for 2015 settes skattøret til øverste sats.

2.3.2 Brukerbetaling i barnehage

Kr. 2 480,- pr måned for helplass fra 1. januar 2015, og 2 580,- pr måned fra 1. mai. Betalingssatser for redusert plass justeres tilsvarende.

Moderasjon for søsken nr. 2 er 30 % og søsken nr. 3 eller flere er på 50 %.

Betaling for kost kommer i tillegg, og økes fra 260 til 270 kr/mnd.

2.3.3 Tilskudd til ikke-kommunale barnehager

Endelige satser for tilskudd til ikke-kommunal barnehage fastsettes i januar.

Foreløpige satser for 2015 er:

Driftstilskudd per heltidsplass	2015
0-2 år	189 415
3-6 år	92 617
Tilskudd kapital	
0-6 år	9 500
Totalt tilskudd	
0-2 år	198 915
3-6 år	102 117

2.3.4 Brukerbetaling skolefritidsordning

Satsene øker med 3,0 %. Betalingssetene blir da som følger fra 1.1.2015:

Foreldrebetaling	Budsjett 2015	Budsjett 2014
Inntil 11 t per uke	1 165 kr/mnd.	1 131 kr/mnd.
12 t eller mer per uke	1 862 kr/mnd.	1 807 kr/mnd.

Betaling for kost kommer i tillegg, og øker med 3,0 %.

2.3.5 Kulturskolen

Satsene økes med 3,0 %. Betalingssetene blir da som følger:

Foreldrebetaling	Budsjett 2015	Budsjett 2014
Barn over 6 år	1 322 kr/semester	1 283 kr/semester
Barn inntil 6 år	690 kr/semester	670 kr/semester

Moderasjon for andre plass (søsken el. samme bruker) er 30 %. Moderasjon for tredje plass er 50 %.

2.3.6 Praktisk bistand (Hjemmehjelp)

Satsen endres til statens maksimumssats for brukere med inntekt under 2G. Iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. De øvrige satsene økes med 6,4 %. Betalingsattsene blir da som følger:

Inntekt (1G = 88.370 pr. 1.5.14)	Budsjett 2015	Budsjett 2014
Inntil 2G (justeres iht. statens vedtak)	Foreløpig sats 180 kr/mnd.	175 kr/mnd.
2G – 3G	514 kr/mnd.	483 kr/mnd.
3G – 4G	974 kr/mnd.	915 kr/mnd.
Over 4G	1 728 kr/mnd.	1 624 kr/mnd.

2.3.7 Opphold i institusjon

Satsene er lik statens anbefalte maksimumssatser, iht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Satsen for 2014 er følgende:

	2014
Natt- eller dagopphold	74 kr per natt eller dag
Døgnoophold	142 kr/døgn

2.3.8 Leie av trygghetsalarmer

Leien økes fra 1.120 kr/år i 2014 til 1.475 kr/år i 2015, i tråd med vedtatt opptapping i tidligere handlingsplaner. Fakturering to ganger i året.

2.3.9 Middagsmat levert fra institusjon

Prisene økes fra 71 kr/porsjon i 2014 til 73 kr/porsjon i 2015.

2.3.10 Utkjøring av tekniske hjelpemidler

Leie av tekniske hjelpemidler fra det kommunale lageret er gratis. Det tas 276 kr for å kjøre ut hjelpemidler.

2.3.11 Dagsenter Orkdal helsetun

Prisen endres fra 170 kr/dag for 2014 til 175 kr/dag for 2015.

2.3.12 Årsavgift vann (eks. mva.)

Betalingsattsene fra 2015 økes med 10 % til 2.984 kr/år eks mva. for ett år.

	Budsjett 2015	Budsjett 2014
Vannforsyning	2.984 kr/år	2.713 kr/år

2.3.13 Årsavgift avløp (eks. mva.)

Betalingsattsene fra 2015 økes med 6 % til 4.028 kr/år eks mva. for ett år.

	Budsjett 2015	Budsjett 2014
Avløp	4.028 kr/år	3 800 kr/år

2.3.14 Årsavgift renovasjon (eks. mva.)

Årsavgiften holdes lik avgiften kommunen betaler til HAMOS. Satsene for 2015 holdes uendret fra 2014. Sats per år er eks. mva.

Årsavgift renovasjon	Budsjett 2015	Budsjett 2014
Renovasjon	2 450 kr/år	2 450 kr/år

2.3.15 Årsavgift slamtømming (eks. mva.)

Vedtatte satser i Hamos er:

Oppmøtepris 680 kroner per anlegg

Tømming fra slamavskiller 430 kroner per m³

Tømming fra tett tank 365 kroner per m³

Årlig påslag per anlegg til Orkdal kommune settes til 200 kr. Satser er eks. mva.

2.3.16 Årsavgift feiing (eks. mva.)

Betalingsattsene for 2015 reduseres med 10 % til 331 kroner per år.

Årsavgift feiing	Budsjett 2015	Budsjett 2014
Feiing hvert 2. år	261 kr/år	290 kr/år

1 feiing pr. år	331 kr/år	368 kr/år
-----------------	-----------	-----------

2.3.17 Betalingsregulativ for byggesaker

Betalingsregulativet økes med 3,0 %.

Med følgende unntak:

Behandling av dispensasjon med politisk behandling kr. 7.000
(økes fra kr. 3.167,- i 2014)

Behandling av dispensasjon med administrativ behandling kr. 4.000
(faktureres ikke i dag)

Ulovlighetssak – gebyr i tillegg til ordinært behandlingsgebyr kr. 5.000

2.3.18 Betalingsregulativ for oppmålingsaker

Betalingsregulativet økes med 3,0 %.

2.3.19 Gebyr for behandling av private planforslag

Betalingsregulativet økes med 3,0 %.

2.3.20 Husleie i kommunale leiligheter/boligbygg og lokaler som ikke reguleres ut fra kontrakt

Leieprisen for kommunale leiligheter øker i henhold til Husleielovens bestemmelser; generell økning tilsvarende økning i konsumprisindeksen. Regulering skjer fortløpende.

Ved inngåelse av nye kontrakter tilpasses leien til "gjengs leie" for tilsvarende boforhold i Orkdal, forsiktig vurdert. Husleien i pensjonist- og omsorgsboliger endres kun i henhold til endringer i konsumprisindeksen. Leie for lokaler som ikke reguleres i samsvar med inngått kontrakt økes med 3,0 % fra 1.1.13.

Leieprisen i kulturhuset og rådhuset økes med 10 %.

2.3.21 Billettpriser på bad/svømmehaller

Prisene for enkeltbillett økes med kr. 5,- og sesongkort økes med 3,0 %.

	2015	2014
--	------	------

	Voksne	Barn	Voksne	Barn
Enkeltbillett	70	30	65	25
Sesongkort	551	212	535	206

Honnørbilletter settes til 50 kr.

2.3.22 Utleiepriser Orklahallen

Satsene økes med 3,0 %.

2.3.23 Avgifter til kirken

Satsene holdes uforandret for 2015

Avgiftstype	Budsjett 2015		Budsjett 2014	
	Innenbygds	Utenbygds	Innenbygds	Utenbygds
Meditasjonsspill	700 kr	700 kr	700 kr	700 kr
Seremoni inkl. kistegravlegging/urnenedsetting	0 kr	3 000 kr	0 kr	3 000 kr
Kun kistegravlegging	0 kr	1 500 kr	0 kr	1 500 kr
Kun nedsetting av urne	0 kr	750 kr	0 kr	750 kr
Festeavgift reservert/allerede festa kiste-/urnegrav per 5 år	750 kr	1000 kr	750 kr	1000 kr

2.3.24 Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgiften følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser fastsatt av miljødirektoratet. Satsene for budsjett 2014 angir siste vedtatte maksimalsats.

	Satser 2014
Elg	
Voksent dyr	496 kr
Kalv	292 kr
Hjort	
Voksent dyr	379 kr
Kalv	230 kr

2.3.25 Tomtepriser

Tomtepriser på næringsareal fastsettes individuelt for den enkelte tomt etter vurdering i formannskapet.

2.3.26 Økonomisk støtte til livsopphold

Ungdoms- og korttidssatsene økes med 3,0 %.

For øvrig settes økonomisk støtte til livsopphold lik gjeldende statlige veiledende satser.

2.4 Øvrige budsjettvedtak

2.4.1 Avsetting til fond

Renter på bundne drifts- og investeringsfond avsettes. Renter på øvrige fond disponeres til saldering av driftsbudsjettet. Regulerings- og konsesjonsavgift for kraftutbygging tilføres kraftfondet.

2.4.2 Godtgjøring til ordfører og varaordfører

Ordførerens godtgjørelse settes lik satsen som en stortingsrepresentant får.

Varaordførerens godtgjørelse settes til 50 % av ordførerens godtgjørelse.

2.4.3 Investeringene

Tallene i investeringsbudsjettet er gjeldende øvre rammer for prosjektene. Kommunestyret delegerer til rådmannen å godkjenne oppstart av tiltakene innenfor rammene. Det delegeres til rådmannen å foreta nye låneopptak og godkjenne lånevilkår, herunder binde rente og velge långiver for inntil 110.300.000 kr i henhold til oversikten under.

Låneopptak 2015	
Investeringer vannforsyning og avløp	64 250 000
Grøtte barnehage	10 000 000
Fiberkabling	360 000
Landmålerutstyr	500 000
Agresso moduler	490 000
E-kommune	400 000
Ny hjemmeside	600 000
Batteribackup datarom	150 000
Etablering datarom 2	300 000
EPC bygninger	8 700 000
Utbedring bygg – radonmålinger	400 000
Utbedring brannkrav Grøtte skole	200 000
Utbygging Evjen skole	2 000 000
Orklaparken del II	2 500 000
Skilting gateadresser	450 000
Orkanger barneskole – brannkrav	4 000 000
Formidlingslån	15 000 000

Låneoptak 2015	
Totalt	110 300 000

2.4.4 Refinansiering av eldre gjeld

Rådmannen delegeres myndighet til å ta opp lån til finansiering av eldre gjeld og til å slå sammen løpende lån. Rådmannen har fullmakt til å godkjenne endrede lånebetingelser, herunder å binde renten på alle eksisterende lån.

2.4.5 Lønnsreguleringer

Til lønnsregulering i 2015 er det avsatt 14,5 mill. kr.

Rådmannen gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettkorrigeringer når forhandlingene er ferdige.

2.5 Obligatoriske budsjettskjema

Vedlagte budsjettskjema vedtas:

2.5.1 Budsjettskjema 1 A – Driftsbudsjettet

	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2015 - 2018			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tall i 1 kroner						
Skatt på inntekt og formue	-228 486	-231 670	-244 989	-244 689	-244 689	-244 689
Ordinært rammetilskudd	-299 707	-322 414	-324 355	-324 355	-324 355	-324 355
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 413	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Andre generelle statstilskudd	-23 882	-10 210	-5 284	-5 171	-4 808	-4 323
Sum frie disponible inntekter	-553 488	-566 294	-576 628	-576 215	-575 852	-575 367
Renteinntekter og utbytte	-34 543	-24 584	-22 420	-22 363	-22 305	-22 245
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-642	0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	17 640	18 533	22 352	24 002	26 338	27 336
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	25 986	27 568	30 620	30 144	32 696	34 103
Netto finansinntekter/-utgifter	8 441	21 517	30 552	31 783	36 729	39 194
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	32 148	20 283	11 556	9 536	9 104	10 102
Til bundne avsetninger	372	350	275	275	275	275
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-7 190	-4 106	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-1 970	-4 148	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	23 360	12 379	11 831	9 811	9 379	10 377
FORDELING						
Overført til investeringsregnskapet	16 757	2 757	1 917	1 917	1 917	1 917
Til fordeling drift	-504 930	-529 641	-532 328	-532 704	-527 827	-523 879
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	500 824	529 641	532 328	532 704	527 827	523 879
Regnskapsmessig merforbruk (+) / mindreforbruk (-)	-4 106	0	0	0	0	0

2.5.2 Budsjettskjema 1 B – Til fordeling drift

Tall i 1 000 krone	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2015 - 2018			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1 Rådmannen	62 912	48 589	59 026	64 332	67 002	67 825
2 Skole	108 222	112 249	118 442	119 037	119 000	118 998
3 Barnehage	72 353	78 703	78 627	76 317	74 623	74 622
4 Pleie og omsorg	141 866	162 435	156 169	158 590	158 588	158 587
5 Helse	66 738	74 954	72 760	72 799	72 798	72 797
6 Kultur og fritid	14 917	13 205	13 601	13 551	13 551	13 551
7 Avgiftsbelagte tjenester	-15 174	-15 403	-16 759	-19 944	-24 200	-28 304
8 Tekniske tjenester	48 990	54 909	50 462	48 022	46 465	45 803
Sum fordelt	500 824	529 641	532 328	532 704	527 827	523 879

2.5.3 Budsjettskjema 2 A – Investeringsbudsjettet

Tall i 1 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2015 - 2018			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Investeringer i anleggsmidler	112 475	85 236	119 425	112 100	79 620	40 200
Kjøp av aksjer og andeler	91 475	1 807	1 917	1 917	1 917	1 917
Utlån og forskutteringer	12 710	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Avdrag på lån	2 698	5 706	2 262	2 313	2 372	2 426
Avsetninger	464	27 000	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	219 822	134 749	138 604	131 330	98 909	59 543
Bruk av lånemidler	-84 974	-76 950	-127 500	-127 100	-94 620	-55 200
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-3 318	-27 550	-1 000	0	0	0
Tilskudd til investeringer	-130	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-9 173	-5 750	-2 262	-2 313	-2 372	-2 426
Andre inntekter	-91 469	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-189 064	-110 250	-130 762	-129 413	-96 992	-57 626
Overføring fra driftsbudsjettet	-17 114	-2 257	-1 917	-1 917	-1 917	-1 917
Bruk av avsetninger	-13 643	-22 242	-5 925	0	0	0
Sum finansiering	-219 822	-134 749	-138 604	-131 330	-98 909	-59 543
Udekket / Udisponert	0	0	0	0	0	0

2.5.4 Budsjettskjema 2 B – Investeringer i anleggsmidler

Tall i 1000 kroner	Økonomiplan 2015 - 2018			
	2015	2016	2017	2018
Investeringer vatn	25 500	54 400	39 570	15 200
Investeringer avløp	26 350	19 700	18 800	16 000
113 Landmålerutstyr	500			
190 Gatelys - overtakelse staten	300	300		
420 Brannkrav Grøtte skole	200			
423 Utbedring bygg, radonmålinger	400			
429 Orklaparken del II	2 500	2 500		
430 Skilting gateadresser	450			
431 Orkanger barneskole, brannkrav	4 000			
434 Uteområde Orkanger u.skole	600			
441 Grøtte barnehage	10 000			
457 Utbygging Evjen skole	2 000	15 000	20 000	8000
461 Rosenvik hybelbygg	15 500			
462 Ombygging OPS	14 100			
463 Batteribackup datarom	150			
464 EPC bygninger	8 700	6 500		
465 Vaskeri/depotløsning brann	300			
466 Samlokalisering driftsenhetene	500	12000		
467 Tetra nødnett	275			
493 Carporter hjemmetjenesten	1 000			
521 Forprosjekt folkehelsesenter	2 000			
624 Moduler agresso lønn	490	200		
662 Fiberkabling	360			
676 Nettbrett	250			
677 E-kommune	400	1 000	1 000	1 000
678 Ny hjemmeside	600			
679 Datarom 2	300	500	250	
Investeringer i anleggsmidler	117 725	112 100	79 620	40 200

3 Sammenfatning av vedtatte endringer med økonomiske konsekvenser

Dette avsnittet er tabellariske sammenfatninger av rådmannens forslag til handlingsplan korrigert for kommunestyrets endringer.

3.1 Endringer for driftsbudsjettet

Tiltak i 1 000 kr	2015	2016	2017	2018
Rådmannen				
Innsparingskrav	-189	-378	-378	-378
Etablering datarom 2	300	500	250	0
Batteribackup datarom	150	0	0	0
Nettbrett til politikere	250	25	25	25
Landmålerutstyr	500	0	0	0
Ny hjemmeside	600	200	200	200
Agresso lønn- og personal	490	200	0	0
Fiberkabling	360	0	0	0
Moe kirke, investeringstilskudd	1 700	0	0	0
Veitilskudd Elshøgda	8	8	8	8
Grunnskole	0	0	0	0
Innsparingskrav	-414	-828	-828	-828
Økt undervisning grunnskole	2 500	3 500	3 500	3 500
Barnehage	0	0	0	0
Innsparingskrav	-294	-588	-588	-588
Ny avdeling Grøtte barnehage	1 072	1 072	1 072	1 072
Småbruket avvikles	-904	-2 170	-2 170	-2 170
Kløvervollen avvikles	0	-1 287	-3 092	-3 092
Åpen barnehage avvikles	-292	-292	-292	-292
Barn i private barnehager i andre kommuner	100	100	100	100
Barnehagene 700' i 2015	-700	0	0	0
Budsjettavtalen i Stortinget, redusert foreldrebetaling	300	0	0	0
Pleie og omsorg	0	0	0	0
Innsparingskrav	-579	-1 158	-1 158	-1 158
Dagaktivitetstilbud for demente på helsetunet	1 000	1 000	1 000	1 000
Styrking helsetunet	1 000	1 000	1 000	1 000
Økt leie trygghetsalarmer	-44	-92	-152	-152
Økt leie praktisk bistand	-12	-12	-12	-12
Brukerstyrte personlige assistenter	456	456	456	456
Drift avlastningsbolig og ungdomsleiligheter OPS	0	3 000	3 000	3 000
Styrking hjemmetjenesten	-500	-500	-500	-500
Styrking hjemmetjenesten	500	500	500	500
Helse, kvalifisering, nav og barnevern	0	0	0	0
Innsparingskrav	-285	-570	-570	-570
Styrking helsestasjon og skolehelsetjeneste	488	488	488	488

Tiltak i 1 000 kr	2015	2016	2017	2018
Folkehelsekoordinator	-632	-632	-632	-632
Økt ramme barnevern	1 500	1 500	1 500	1 500
Driftstilskudd fysioterapi	200	200	200	200
Økning fysio-ergaterapeuter	0	200	200	200
Programrådgiver flyktingetjenesten	700	700	700	0
Kultur og fritid	0	0	0	0
Innsparingskrav	-50	-100	-100	-100
Samarbeidsavtale Røde kors	25	25	25	25
Frivilligsentralen, ungdomskafe	100	50	50	50
Klatrehallen, kjøp av tilbud til barn og unge	200	200	200	200
Orkdal kulturscene, styrking	100	100	100	100
Tilskudd Orkla fotballklubb	25	25	25	25
Tekniske tjenester	0	0	0	0
Innsparingskrav	-189	-378	-378	-378
Brannkrav Grøtte skole	200	0	0	0
Utbedringer bygg, radonmålinger	400	0	0	0
Orklaparken del II	2 500	2 500	0	0
Orklaparken, redusert driftsbudsjett	-205	-410	-410	-410
Skilting gateadresser	450	0	0	0
Orkanger barneskole, brannkrav	4 000	0	0	0
Grøtte barnehage, sluttfinansiering	10 000	0	0	0
Utbygging Evjen skole	2 000	15 000	20 000	8 000
Rosenvik hybelbygg	15 500	0	0	0
Ombygging OPS	14 100	0	0	0
EPC bygninger	8 700	6 500	0	0
Frigjorte midler EPC	0	0	-300	-300
Forprosjekt folkehelsesenter	2 000	0	0	0
Gatelys, overtakelse Statens vegvesen	300	300	0	0
Vaskeri/depotløsning brann	200	0	0	0
Samlokalisering driftsenhetene	500	12 000	0	0
Samlokalisering teknisk, egenfinansiering	-384	-384	-384	-384
Tetra nødnett	275	0	0	0
Carporter hjemmetjenesten, investering	1 000	0	0	0
Forprosjekt Ustjårveien	300	0	0	0
Husleie Rosenvik og OPS	0	-1 500	-1 500	-1 500
Kløvervollen b.hage avvikles fra 01.07.2016	0	-275	-550	-550
Småbruket avvikles fra 01.07.2015	-156	-312	-312	-312
Uteområde Orkanger U, investering	600	0	0	0
Utredning kulturhus, driftsprosjekt	1 000	0	0	0
Utredning Orkanger torg, driftsprosjekt	50	0	0	0

3.2 Avgiftsbelagte tjenester

3.2.1 Vannforsyning

Vedtatt gebyrutvikling:

	2014	2015	2016	2017	2018
Årsavgift	2 713	2 984	3 282	3 774	4 227
Avgiftsendring	-15 %	10 %	10 %	15 %	12 %
Fondssaldo 31/12	3 977	3 398	2 561	1 831	1 998

Vedtatte investeringer i 1 000 kr:

Tiltak (i 1000 kroner)	2014	2015	2016	2017	2018	Senere
Monsetjåren (etappe 1-3)	9 000	7 000				
Monsetjåren etappe 4, detaljprosjektering	500		12 300			
Kvålsjåren	300	500	5 500	5 170		
Grunnvannsundersøkelser trinn 1	600					
Supplerende grunnvannsundersøkelser	600	2 900	30 000	27 100		
Nytt høydebasseng					10 000	10 000
Tekniske installasjoner	350	500	500	500	500	500
Ombygging basseng Askardet						2 000
Undersøk høydebasseng Hovslund		100				
Problemstrek og kummer	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Dikesvegen/Eksisvegen	200	3 000				
Utbedring ledningsnett	1 700	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Ny hovedledning til Sundli trykkøkn.stasjon		300	1 600	1 600		
Sonevannmåling	350	400				
Sikring av dam Strømtjønna	200	200				
Godkjenning av Orkdal vannverk					200	
Ny driftsbil	550					
Andel tankbil				700		
Sikkerhetsledning Gangåsvatnet	800	12 400				
Vann Hardmoen		6 100				
Opprydd/fjerning membranl. Songmoen	100					
Totalt	16 250	37 900	54 400	39 570	15 200	17 000
Driftsprosjekt, utredning Kjøra vannverk	500					

I tillegg er det vedtatt at vannforsyning fra Råbygda til Geita skal ferdigstilles i løpet av 2016 gjennom legging av sjøledning med tilstrekkelige avgreininger. Prosjektet er beregnet til 17,9 mill. kr. Det må lages egen sak for å finansiere et forprosjekt og etterfølgende gjennomføring.

3.2.2 Avløp

Vedtatt gebyrutvikling:

	2014	2015	2016	2017	2018
Årsavgift	3 800	4 028	4 350	4 698	5 027
Avgiftsendring	0 %	6 %	8 %	8 %	7 %
Fondssaldo 31/12	2 592	1 902	649	77	631

Vedtatte investeringer i 1 000 kr:

Tiltak (i 1000-kroner)	2014	2015	2016	2017	2018	Senere
Togstadjåren	500	5 000	4 200			
Monsetjåren	4 000	2 650				
Monsetjåren, detaljprosjektering avløpsledning Plassen-Svorkmo	500		500			
Pumpestasjoner		1 200	1 200	1 200	1 200	
Pumpestasjon Idrettsparken	11 000					
Spylebil/driftsbil	550				5 000	600
Ombygging til separatsystem, forsterking av ledningsnett	2 350	4 350	4 000	4 000	4 000	
Dikesvegen/Eksisvegen	200	3 000				
Tekniske installasjoner	500	600	600	600	600	
Nødoverløp fra pumpestasjoner	300	400	400	400	400	
Regnvannsoverløp	200	600	600	600	600	
Oppgradering renseanlegg		6 000	4 000	6 000	4 200	8 200
Overvannsledning Aunemogjerdet	3000	1 000				
Overvannsledning OTI		500				
Tiltak (i 1000-kroner)	2014	2015	2016	2017	2018	Senere
Bakkmoen pumpestasjon m/ledning				2 000		
Oppgradering ledning Torshus – Solhuskjela			1 000	1 000		
Oppgradering GORA			1 000	3 000		
Sundli avløpsledning		300	2 200			
Kvamsbakkan	750	750				
Sum	23 850	26 350	19 700	18 800	16 000	8 800
Driftsprosjekt:						
Problemstrek	500	500	500	500	500	
Beredskapsplan flom		300				
Tiltak mot flomutsatte områder		300				
Miljøundersøkelse Orkdalsfjorden			500	500		
Bruk av driftsfond til driftsprosjekt	-500	-1100	-1000	-1000	-500	

I tillegg er det vedtatt at avløpsanlegget på Kjøra skal oppgraderes og overtas i sin helhet av kommunen, og være ferdigstilt i løpet av 2016. Det må skrives en egen sak for å finansiere et forprosjekt og etterfølgende gjennomføring.

3.2.3 Feiing

Vedtatt gebyrutvikling:

	2014	2015	2016	2017	2018
Årsavgift	368	331	331	331	331
Avgiftsendring	5 %	-10 %	0 %	0 %	0 %
Fondssaldo 31/12	364	334	305	293	281

3.2.4 Tømming av septiktanker

Det interkommunale selskapet HAMOS har overtatt ansvaret for tømming og deponering, og for innkreving av årsavgifter.

Vedtatte satser i Hamos er:

Oppmøtepris 680 kroner per anlegg

Tømming fra slamavskiller 430 kroner per m³

Tømming fra tett tank 365 kroner per m³

Årlig påslag per anlegg til Orkdal kommune reduseres fra 500 kr til 200 kr eks. mva. Dette pga. at tidligere underskudd blir oppgjort i 2014 og at slamprosjektet er ferdig.

3.2.5 Renovasjon

Alle boligeiendommer skal ha renovasjon, og brukerne skal dekke alle kostnader med tjenesten. I Orkdal har det interkommunale renovasjonsselskapet HAMOS ansvaret for tjenesten.

Årsavgiften holdes uforandret på 2.450 kr per år.

3.3 Fondsavsetning i driftsbudsjettet

Ansvar	Ansvar(T)	HP2015	HP2016	HP2017	HP2018
1061	Lærlinger	323 000	0	323 000	0
1140	Oppmåling	140 000	140 000	140 000	140 000
1161	Viltforvaltning	98 000	98 000	98 000	98 000
2410	Grøtte skole, dekking underskudd	500 000	498 000	0	0
2710	Orkanger u.skole dekking underskudd	340000			
5230	Orkdalstorget, til flyktningefond	100 000	100 000	100 000	100 000
5600	SIO, tilskudd Orkdalsmodellen	515 000	515 000	515 000	515 000
6119	Salg Orkdalshistoria	50 000	50 000	50 000	50 000
7133	Spredt avløp	0	0	1 000	3 000
8190	Trafikksikkerhetstiltak	200 000	200 000	200 000	200 000
9030	Integr.tilskudd flyktninger	1 176 000	1 176 000	1 176 000	1 176 000
9300	Disposisjonsfond	2 702 000	682 000	250 000	1 248 000
9300	Folkehelsesenter	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
9300	Kulturhus	400 000	400 000	400 000	400 000
9300	Ressurskrevende brukere	278 000	278 000	278 000	278 000
9330	Tidl. års over-/underskudd	349 000	315 000	316 000	-340 000
9310	Renteavsetning bundne fond	275 000	275 000	275 000	275 000
	Totalt	14 446 000	11 727 000	11 122 000	11 143 000

3.4 Bruk av fond i driftsbudsjettet

Ansvar	Ansvar(T)	2015	2016	2017	2018
1010	Fylkesgrep, min.språklig	-44 000	0	0	0
1061	Lærlinger	0	-323 000	0	-323 000
1910	Premieavvik	-3 650 000	0	0	0
2010	Fylkesgrep, min.språklig	-231 000	0	0	0
5200	Flyktningefond	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
5200	Programrådgiver flyktningetjenesten	-700 000	-700 000	-700 000	0
5310	Flyktningefond	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
6150	Ungdomskafe - innkjøp	-50 000	0	0	0
8110	Utredning kulturhus	-1 000 000	0	0	0
8190	Forprosjekt Ustjårveien	-300 000	0	0	0
8190	Utredning Orkanger torg	-50 000	0	0	0
1020	Bruk av næringsfond	-372 000	-372 000	-372 000	-372 000
1020	Turistinformasjon	-106 000	-106 000	-106 000	-106 000
1161	Viltforvaltning	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
1162	Fiskeforvaltning	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000

2910	Mjovatnet leirområde	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
5160	Rask psykisk helsehjelp	-1 700 000	0	0	0
5600	SIO, Orkdalsmodellen	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
6114	Toppidrettsveka	-250 000	0	0	0
7131	Problemområder avløp	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
7131	Miljøundersøkelser Trondheimsfjorden	0	-500 000	-500 000	0
7131	Beredskapsplan flom/tiltak områder	-600 000	0	0	0
7132	Feiing	-30 000	-29 000	-12 000	-12 000
7133	Spredt avløp	-1 000	0	0	0

3.5 Økonomisk oversikt - drift

	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2015 - 2018			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tall i 1000 kroner						
DRIFTSINNTEKTER						
Brukerbetalinger	-38 823	-41 082	-50 312	-50 065	-49 557	-49 557
Andre salgs- og leieinntekter	-79 832	-72 919	-74 512	-79 297	-83 674	-87 780
Overføringer med krav til motytelse	-146 258	-108 950	-123 366	-123 053	-122 176	-120 924
Rammetilskudd	-299 707	-322 214	-324 355	-324 355	-324 355	-324 355
Andre statlige overføringer	-26 800	-24 195	-18 829	-18 716	-18 353	-17 868
Andre overføringer	-2 321	-195	-183	-183	-183	-183
Inntekts- og formuesskatt	-228 486	-231 670	-244 989	-244 689	-244 689	-244 689
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	-1 979	-2 460	-2 460	-2 460	-2 460	-2 460
Sum driftsinntekter	-824 206	-803 685	-839 006	-842 818	-845 447	-847 816
DRIFTSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	449 224	445 112	469 947	469 220	466 919	465 730
Sosiale utgifter	117 857	127 082	138 195	140 647	142 130	143 173
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjensteproduksjon	120 955	114 844	111 078	108 606	107 384	105 894
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteproduksjon	36 732	40 021	46 063	46 048	46 034	46 020
Overføringer	65 502	63 105	46 964	45 940	45 940	45 940
Avskrivninger	40 737	37 901	38 826	43 121	47 016	49 856
Fordelte utgifter	-7 874	-10 160	-9 248	-9 248	-9 248	-9 248
Sum driftsutgifter	823 133	817 904	841 824	844 333	846 174	847 364
Brutto driftsresultat	-1 073	14 219	2 818	1 515	727	-452
EKSTERNE FINANSINNTEKTER						
Renteinntekter og utbytte	-34 538	-24 584	-22 420	-22 363	-22 305	-22 245
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-642	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-107	-91	-91	-91	-91	-91
Sum eksterne finansinntekter	-35 286	-24 675	-22 511	-22 454	-22 396	-22 336
EKSTERNE FINANSUTGIFTER						
Renteutgifter og låneomkostninger	17 627	18 535	22 254	23 904	26 240	27 238
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	25 986	27 568	30 620	30 144	32 696	34 103
Utlån	318	200	200	200	200	200
Sum eksterne finansutgifter	43 931	46 303	53 074	54 248	59 136	61 541
Resultat eksterne finanstransaksjoner	8 645	21 628	30 563	31 794	36 740	39 205

Motpost avskrivninger	-40 737	-37 491	-39 077	-43 374	-47 266	-50 106
Netto driftsresultat	-33 165	-1 644	-5 696	-10 065	-9 799	-11 353
BRUK AV AVSETNINGER						
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-7 190	-4 106	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-13 959	-16 469	-5 805	-1 143	-820	-443
Bruk av bundne fond	-4 709	-7 382	-4 173	-2 121	-2 104	-1 604
Sum bruk av avsetninger	-25 858	-27 957	-9 978	-3 264	-2 924	-2 047
AVSETNINGER						
Overført til investeringsregnskapet	17 114	2 757	1 917	1 917	1 917	1 917
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	34 176	22 139	13 384	11 039	10 432	11 107
Avsatt til bundne fond	3 626	4 705	373	373	374	376
Sum avsetninger	54 916	29 601	15 674	13 329	12 723	13 400
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-4 107	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-824 206	-803 685	-839 006	-842 818	-845 447	-847 816
Netto driftsresultat	-33 165	-1 644	-5 696	-10 065	-9 799	-11 353
Netto resultatgrad (Netto driftsresultat/sum driftsinntekter)	4,02 %	0,20 %	0,68 %	1,19 %	1,16 %	1,34 %

3.6 Økonomisk oversikt - investering

Tall i 1000 kroner	Regnskap	Reg. bud.	Økonomiplan 2015 - 2018			
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inntekter						
Salg driftsmidler og fast eiendom	-3 318	-27 550	-1 000	0	0	0
Andre salgsinntekter	-1 561	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-3 805	0	0	0	0	0
Kopensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	0	0
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	-130	0	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-89 909	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-98 722	-27 550	-1 000	0	0	0
DRIFTSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	1 627	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	363	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjensteproduksjon	93 865	82 376	117 725	112 100	79 620	40 200
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteproduksjon	11	0	0	0	0	0
Overføringer	16 415	2 860	1 700	0	0	0
Avskrivninger	71	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	123	0	0	0	0	0
Sum utgifter	112 475	85 236	119 425	112 100	79 620	40 200
Finanstransaksjoner						
Avdrag på lån	2 698	5 706	2 262	2 313	2 372	2 426
Utlån	12 710	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Kjøp av aksjer og andeler	91 475	1 807	1 917	1 917	1 917	1 917
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	27 000	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	464	0	0	0	0	0
Sum finanstransaksjoner	107 347	49 513	19 179	19 230	19 289	19 343
Sum finansieringsbehov	121 100	107 199	137 604	131 330	98 909	59 543
Finansiering						
Bruk av lån	-84 974	-76 950	-127 500	-127 100	-94 620	-55 200
Mottatte avdrag på utlån	-5 368	-3 450	-2 262	-2 313	-2 372	-2 426
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	-17 114	-2 257	-1 917	-1 917	-1 917	-1 917
Bruk av disposisjonsfond	-9 406	-19 946	-5 925	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-4 237	-2 296	0	0	0	0
Sum finansiering	-121 100	-104 899	-137 604	-131 330	-98 909	-59 543
Udekket/udisponert	0	2 300	0	0	0	0

4 Bakgrunnsinformasjon fra rådmannens notat til handlingsplan og budsjett

Resten av dokumentet er rådmannens notat, revidert etter kommunestyrets vedtak.

5 Innledning

Kommunestruktur-reformen gjør at det kan bli store endringer i løpet av de kommende årene, noe som gir mange usikkerhetsfaktorer for Handlingsplanperioden 2015 - 2018. Alle kommuner er pålagt å utrede sitt ståsted i forhold til evt. kommunesammenslåing i og med at Stortinget ønsker en utvikling mot færre og mer robuste kommuner. Allerede 01.02.2015 skal kommunene ha utredet hva som vil være strategiske retningsvalg. Etter en videre utredning og dialog med nabokommuner skal Kommunestyret gjøre endelig vedtak innen mai 2016. For de kommunene som ønsker en raskere beslutnings- og iverksettelsesprosess åpnes det for vedtak allerede høsten 2015. For disse kommunene vil endelig beslutning gjøres gjennom kgl. Resolusjon allerede i mai 2016 mens Stortinget vil behandle ny kommunestruktur i sin helhet i juni 2017. Dette medfører at både politisk og administrativt nivå vil måtte prioritere ressurser inn mot dette utredningsarbeidet og sikre en god dialog med kommunene i regionen. Det betyr også at en må vurdere investeringsbeslutninger ut fra en mulig endring av kommunegrensene. Parallelt skal det utredes modeller for et regionalt folkevalgt nivå samt endringer i oppgaveløsningen mellom nivåene.

Vår kommune er inne i en positiv utvikling med en sterkere befolkningsutvikling og med økt oppmerksomhet mot Orkanger som regionsenter. Med bl.a. markering og feiring av bystatus har det vært mye positiv oppmerksomhet mot kommunen og byen. Med etablering av regional havn og økt virksomhet innen handel forventes fortsatt vekst samtidig som det også er god utvikling innen øvrig næringsliv. På boligsida er det også stor aktivitet, og ikke minst er det gledelig at det endelig skjer en utbygging av sentrumsområdene på Rømme.

Et av de områdene rådmannen ønsker å trekke fram i planperioden er en satsing på stedsutvikling/byutvikling. Vi har et godt utgangspunkt for å videreutvikle byen som et viktig regionsenter i Midt-Norge, og det er viktig at utviklingen skjer på en måte som ivaretar identitet og særpreg samtidig som det må skje på en framtidretta og bærekraftig måte. Ikke minst må en være bevisst på den store endring i befolkningssammensetninga slik at lokalsamfunnet tilrettelegges for en økende andel eldre.

Utvikling av helse- og omsorgstjenestene må også vies stor oppmerksomhet i perioden. Etter en ekstern gjennomgang har vi et godt grunnlag for en videre strategi, og i tillegg må vi være åpne for å følge med på utviklinga innen omsorgsteknologi og lære av andres erfaringer. Ut fra befolkningsprognosene er det tydelig at en må utvikle en ny tenkning omkring eldre i samfunnet, og samhandling med frivilligheten og lokalsamfunnet for øvrig blir avgjørende.

Handlingsplan med økonomiplan skal beskrive tiltak og prioriteringer i forhold til overordna mål og strategier i Kommuneplanen, og folkehelse og mestring er gjennomgående tema i vår plan. Dette konkretiseres i tiltak som videreutvikling av gang- og sykkelveier, videreutvikling av grøntstruktur og ikke minst utviklingen av et folkehelsesenter/folkebad ved Gammelosen. Ut fra tilbakemeldingene på mulighetsstudien som er lagt fram anbefaler rådmannen å gå videre med et forprosjekt før det evt. tas en investeringsbeslutning. Mulighetsstudien peker

på attraktivitet som avgjørende både for inntjening og for at anlegget skal bli et positivt bidrag til stedsutvikling.

Oppvekstsektoren skisserer også videre strategi for folkehelse og mestringsopplevelser for barn og unge. Ikke minst må vi ha fokus på alle mulige tiltak som kan virke til at flere fullfører videregående skole og får et godt grunnlag for voksenlivet. Både Orkdalsbarnehagene, Orkdalsskolene og andre enheter som har barn og familier som brukergruppe arbeider for å utvikle helhetstenkning og kompetanse i forhold til utfordringene.

Bærekraftig utvikling er et overordna mål i all planlegging, og for planperioden foreslås en betydelig ENØK-satsing gjennom det såkalte EPC-prosjektet som baserer seg på at investeringene skal gi lønnsomhet gjennom reduserte energikostnader. Rådmannen ser det som viktig at investeringene i EPC-prosjektet sees i sammenheng med nødvendig rehabilitering og vedlikehold og foreslår derfor at det settes av investeringsmidler til enkelte rehabiliteringsprosjekt i perioden.

Grethe Metliaas
rådmann

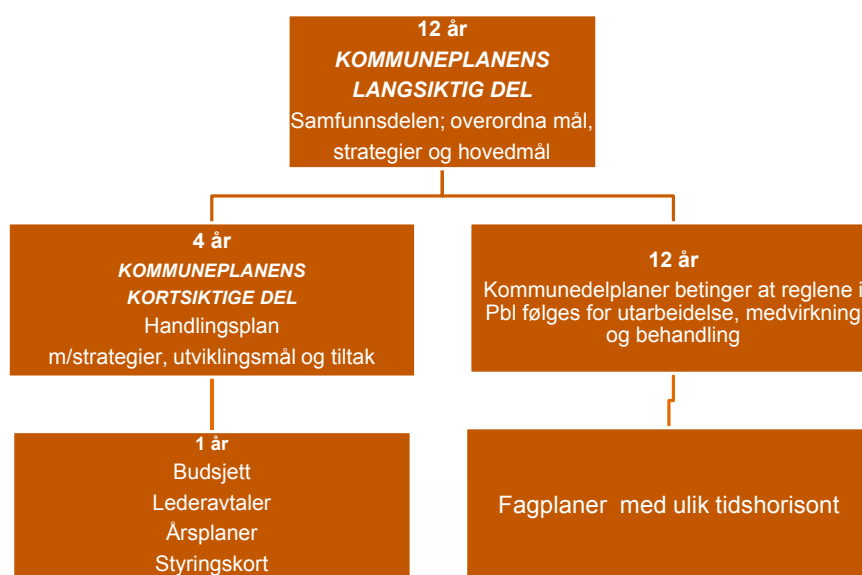
6 Overordna mål og organisering i Orkdal kommune

Alle kommuner skal utføre en løpende kommuneplanlegging for å samordne sin aktivitet best mulig. Kommuneplanen skal inneholde en langsiktig del med mål for utviklingen og en kortsiktig del med handlingsplan og budsjett.

Utvikling i folketall vil være avgjørende for den kommunale virksomheten og valg av forutsetninger for befolkningsutvikling vil være avgjørende for planarbeidet.

6.1 Plansystem

Som vist i figuren nedenfor tar handlingsplanen utgangspunkt i samfunnsdelen. Fagplaner og lederavtaler tar utgangspunkt i samfunnsdelen. Dette dokumentet tar for seg figurens venstre side, det vil si handlingsplan for de neste 4 årene samt budsjett for kommende år.

6.2 Kommuneplanens samfunnsdel 2013 - 2025

Kommuneplanen viser kommunestyrets visjoner om strategier for utvikling av Orkdal kommune. Kommuneplanens langsiktige del består av denne samfunnsdelen og en arealdel. Arealdelen behandles i egen planprosess.

I samfunnsdelen er kommunestyrets overordna mål – hovedfokusområder fastlagt og det er pekt på strategier for å nå disse målene. Disse målene og strategiene skal legges til grunn for videre tiltak og økonomiske prioriteringer i handlingsplan og budsjett.

6.2.1 Et godt grunnlag for utvikling

Orkdal kommune har store verdier både i natur og menneskelige ressurser, og dette er et godt grunnlag for videreutvikling av kommunen. Vi har en særlig sterk stilling som næringskommune med en rik industrihistorie og et mangfoldig arbeidsliv med betydelig industri, handel, offentlig virksomhet og landbruk. Samtidig har vi også verdifulle grendesamfunn i tradisjonelle jordbruksområder

Orkdal har også verdifulle naturområder med fjell, skog, lakseelva Orkla og tilgang til fjorden som gir oss rik anledning til naturopplevelser og friluftsliv. Idretten har også en sterk stilling i lokalsamfunnet og har bidratt med tilrettelegging for friluftsliv og til utbygging av store idrettsanlegg av høy kvalitet. Vi har også sterke tradisjoner når det gjelder travsport.

Ikke minst har vi en stor frivillig sektor og et rikt kulturliv.

Orkdal er en del av Trondheimsregionen, og det er kort vei og god bussforbindelse slik at en også kan benytte seg av det tilbudet som finnes i byen. Orkanger er samtidig regionsenter og handelscenter for et stort omland både i sørvestdelen av Sør-Trøndelag og deler av Nordmøre. Beliggenheten medfører at en har en stor grad av pendling både inn og ut av kommunen.

6.2.2 Glød og go'fot

For å skape resultater sammen må vi skape en glød som frigjør energi og arbeidsglede. Vi vil bygge på «go'fot»-teorien som betyr at alle må få videreutvikle det de er gode på og vokse på det, samtidig som vi må ha god samhandling mellom alle aktører. Slik får vi brukt våre menneskelige ressurser best mulig for å møte framtidens utfordringer.

For å motvirke livsstilssykdommer skal fysisk trening og aktivitet være et gjennomgående satsingsområde for barn, unge, voksne og eldre. Trening og aktivitet vil også bidra til å skape fellesskap og trivsel.

6.2.3 Verdier for videreutvikling

Følgende verdier er nedfelt i kommunens utviklingsstrategi 2012-2015 og arbeidsgiverstrategi 2012-2015:

NYSKAPENDE

Vi skal være nyskapende og ønsker å ligge i forkant av utviklinga.

EFFEKTIV

Vi er bevisst på at vårt oppdrag er å sikre optimal utnytting av fellesskapets ressurser både hver for oss og i samhandling med andre slik at innbyggeren får mest og best tjenester i forhold til ressursene som stilles til disposisjon

RAUS

For at vi skal ha mot til nyskaping og for at alle skal vokse og oppleve mestring må de menneskelige relasjonene mellom ledere og ansatte, ansatte og brukere være preget av raushet.

6.2.4 Orkdal som bokommune

MÅL: Orkdal er en attraktiv og trygg bokommune

Vi vil:

- Legge til rette for et variert boligtilbud
- Sikre god tilgjengelighet for alle gjennom universell utforming
- Ta vare på og videreutvikle grønne områder i sentrumsområdene
- Bygge ut et sammenhengende gang- og sykkelvegnett
- Bidra til estetisk gode boområder gjennom fokus på byggeskikk
- Bidra til levende grendesamfunn utenom sentrumsområdene
- Prioritere rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid
- Utvikle sentrumsområder med varierte tilbud for kommunens innbyggere og hele regionen

- Videreutvikle beredskapsapparatet i tråd med endringer i risikobildet og oppdatert ROS-analyse
- Utvikle informasjonsformidling for krisesituasjoner

MÅL: Orkdal har et variert kulturtilbud som skaper positiv lokal identitet og fellesskap

Vi vil:

- Utvikle kulturtilbud med høy kvalitet gjennom samarbeid med lokale og profesjonelle aktører
- Sikre og formidle kunnskap om vår historie for å skape lokal identitet og stolthet
- Fremme idrett og friluftsliv og dermed folkehelse ved aktiv bruk av idrettsanlegg, nærområder og utmarka

6.2.5 Barn og familie - Oppvekst

MÅL: Våre barn og unge opplever mestring og utvikling og får et godt grunnlag for voksenlivet

Vi vil:

- Bistå barn og foreldre gjennom tidlig og samordna innsats
- Bistå voksne i foreldrerollen gjennom tett samarbeid og faglig veiledning
- Utvikle et inkluderende og trygt miljø i barnehage og skole
- Legg til rette for at barn og unge skal oppleve mestring i barnehage, skole og på fritida
- Utvikle helhetlig læringsstrategi for barnehage og grunnskole
- Legge til rette for at alle elever som går ut av grunnskolen skal mestre de grunnleggende ferdighetene
- Legge til rette for helsefremmende og fysisk aktivitet for barn og familier
- Gi best mulig tilpasset opplæring

6.2.6 Helse og velferd

MÅL: Vi skal fremme psykisk og fysisk helse, mestring og livskvalitet for våre innbyggere

Vi vil:

- Utvikle helsetjenester som prioriterer helsefremmende og forebyggende tiltak
- Utvikle et koordinert tjenestetilbud som har fokus på brukernes ressurser og mestringsevne
- Tilrettelegge fysisk aktivitet for eldre og syke
- Legge til rette for at den enkelte lengst mulig selv kan styre eget liv
- Utvikle bruken av velferdsteknologi
- Bidra til at flest mulig kan eie egen bolig
- Videreutvikle samarbeidet med frivillig sektor

6.2.7 Klima og miljø

MÅL: Klima- og miljøhensyn ivaretas i all kommunal virksomhet

Vi vil:

- Synliggjøre og ta vare på naturmangfoldet som en ressurs for lokalsamfunnet
- Samordne forvaltning av natur, friluftsliv og kulturminner og bruke disse verdiene som et verktøy for å løse utfordringer innen folkehelse, miljø og klima
- Legge til rette for miljøvennlige boformer
- Legge til rette for økt kollektivtransport – lokalt og regionalt

- Samordne areal- og transportplanlegging for å begrense behov for transport (reduere klimautslipp)
- Søke samarbeid med regionale myndigheter og nabokommuner om «Miljøpakke Orkdal»
- Arbeide for å redusere energiforbruket i kommunale bygg
- Bidra til økt bruk av bioenergi og fjernvarme
- Ivareta biologisk mangfold og verdifullt kulturlandskap
- Videreføre intensjonen i Orkdal 2040 om fortetting av sentrum og sterkt jordvern

6.2.8 Næring

MÅL: Orkdal har et sterkt og variert næringsliv

Vi vil:

- Drive effektiv saksbehandling for næringslivet
- Sikre god tilgang på næringsarealer og boligområder
- Satse på utbygging av infrastruktur
- Ha rett virksomhet på rett sted
- Prioritere nettverksbygging/utvikling både lokalt og regionalt
- Ivareta landbrukets produksjonsgrunnlag gjennom aktivt jordvern
- Satse på lokalprodusert mat som utgangspunkt for reiselivsvirksomhet

6.2.9 Tjenesteproduksjon og samfunnsdeltakelse

MÅL: Alle innbyggerne får nødvendige tjenester til å mestre egen hverdag og mulighet for samfunnsdeltakelse

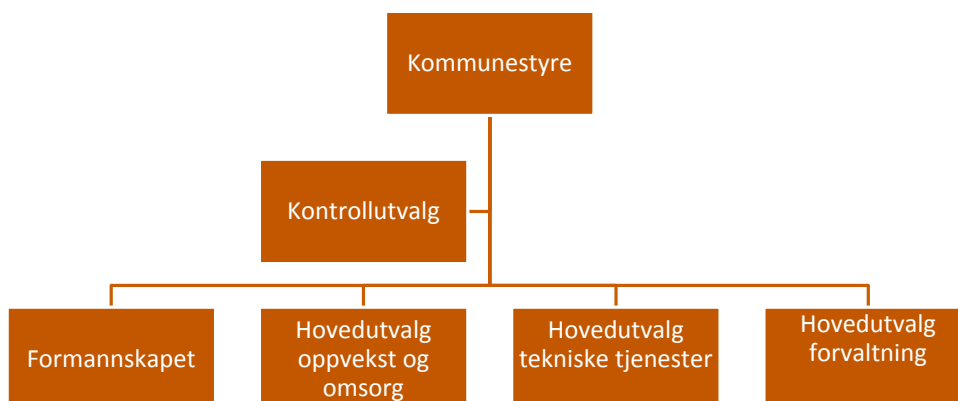
Vi vil:

- Utvikle kommunen til en arbeidsplass som gir læring og vekst for alle medarbeidere
- Drive kontinuerlig forbedringsarbeid for optimal ressursutnytting
- Sørge for å ha nødvendig kompetanse for å løse nye oppgaver
- Være en foregangskommune for IKT med optimal bruk av datateknologi
- Utvikle døgnåpen forvaltning
- Bruke sosiale medier for å nå ut med informasjon raskt
- Styrke den enkeltes mulighet for sysselsetting og aktivitet gjennom varierte tilbud

7 Organisering

7.1 Politisk organisering

Kommunestyret har 35 medlemmer, og formannskapet har 11. Hovedutvalg for oppvekst og omsorg har 7 medlemmer, hovedutvalg for forvaltning har 11 og hovedutvalg for tekniske tjenester har 7 medlemmer.

Oppgavefordelingen mellom formannskap og hovedutvalgene er slik:

7.1.1 Oppgaver for Formannskapet:

- Finansutvalg – budsjett, regnskap, skatt – økonomi
- Kultur
- Næringsutvikling, inkludert støtteordninger i landbruket
- Kommuneplan – overordnet styring
- Miljøutvalg
- Lederavtale med rådmannen
- Arbeidsgiverspørsmål – partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalg) for kommunen
- Trafikksikkerhet

7.1.2 Oppgaver for Hovedutvalg oppvekst og omsorg:

- Alle driftsspørsmål innenfor oppvekst og omsorg

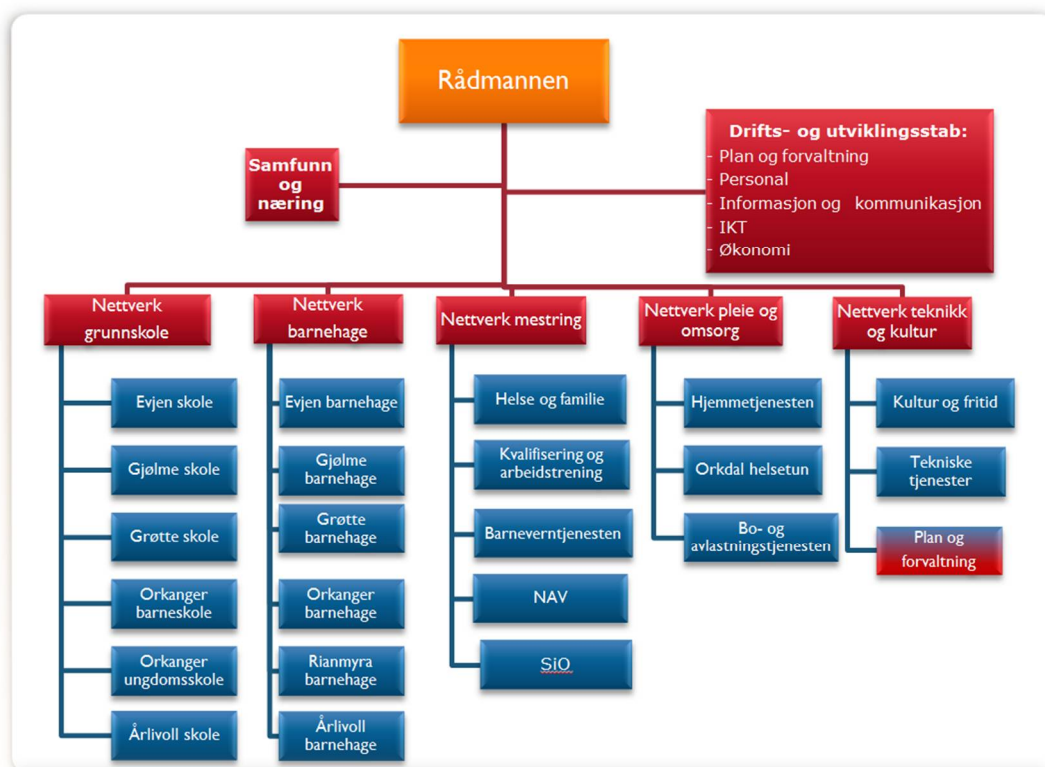
7.1.3 Oppgaver for Hovedutvalg tekniske tjenester:

- Alle driftsspørsmål innenfor tekniske tjenester
- Alle kommunale bygg, veier, vann, avløp, renovasjon, feiing og brannberedskap

7.1.4 Oppgaver for Forvaltningsutvalget:

- Alle saker der kommunen gir tillatelser/avslag, gjennomfører kontroll eller gir pålegg
- Plan og bygningslov
- Miljø/forurensning
- Veilov, jordlov, skoglov, forpaktningens lov
- Konesjonslov
- Alkohollov
- Brannlovgivning (forebyggende arbeid med mer)

7.2 Administrativ organisering

Orkdal kommune har siden 1.1.2004 en såkalt tonivå-modell. Modellen gir økt delegering av driftsmyndighet til de tjenesteytende enhetene. Fra 2014 har kommunen 22 resultatenheter som rapporterer direkte til rådmannsnivået.

I tillegg til to assisterende rådmenn inngår ledere for de øvrige stabsområdene i stabsledergruppen. Disse bistår rådmannen i styring og ledelse av 22 enhetsledere som i varierende grad har avdelingsledere og fagledere i sin enhet. Ledelse og styring i Orkdal kommune tar utgangspunkt i at myndighet plasseres så nær brukerne som mulig. Enhetsledere har derfor et fullstendig og helhetlig ansvar for personalspørsmål, økonomi, resultatoppnåelse og drift innenfor sine ansvarsområder

For å samordne på de enkelte tjenesteområdene er det opprettet faste nettverk på 5 områder:

- Nettverk skole
- Nettverk barnehage
- Nettverk mestring
- Nettverk pleie og omsorg
- Nettverk teknikk og kultur

Høsten 2013 ble det i tillegg opprettet et oppvekstforum for å sikre helhet og samordning av tiltak rettet mot barn, unge og familier og sikre framdrift i utviklingstiltak som er forankret i kommuneplanens mål og strategier innenfor oppvekstområdet.

I tråd med lederavtalen med Formannskapet har rådmannen igangsatt en prosess for å vurdere en justering av organisasjonsstrukturen. Det er ønskelig å iverksette en ny organisering fra årsskiftet for å styrke strategisk arbeid og samordning på de store tjenesteområdene. Dette begrunnes med at antall enheter nå er økt til 22, noe som vanskeliggjør en god oppfølging direkte fra rådmannen samt at vi står overfor en kommunereform som krever en styrket rådmannsfunksjon. Dette omtales nærmere i kap. 5.

8 Rammebetingelser

8.1 Om Orkdal kommune

Orkdal kommune ligger i Sør-Trøndelag fylke, ca. 5 mil sør for Trondheim.

Kommunen er på 594,4 km², og hadde 11 628 innbyggere pr 1.1.2014. ca. 68 % av innbyggerne var bosatt i tettbygd strøk.

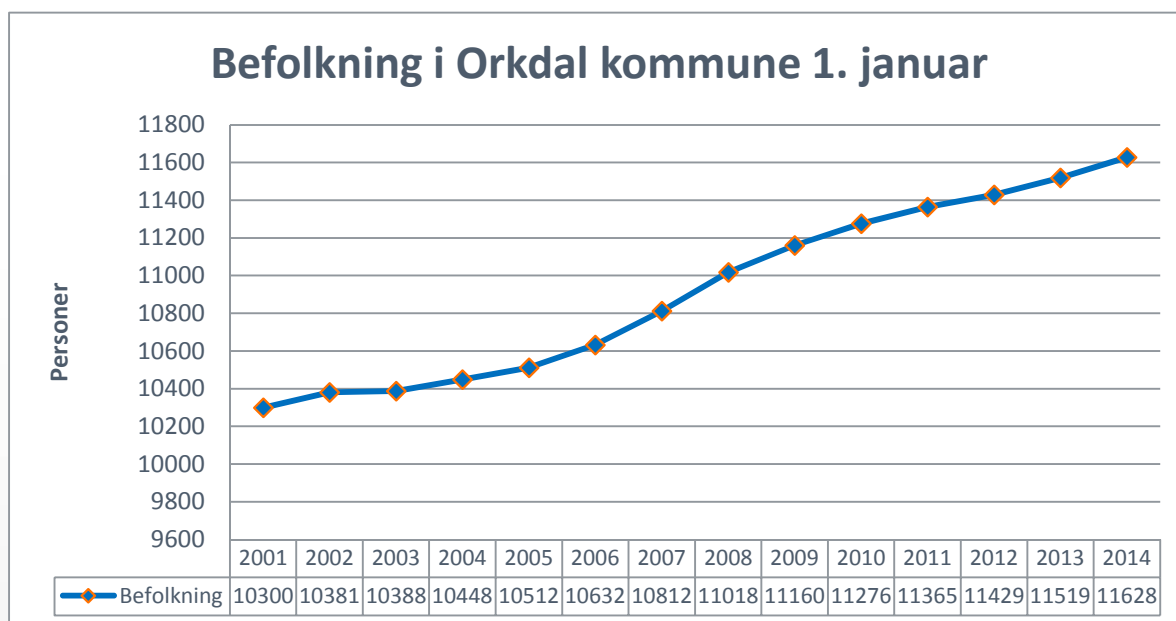
Kommunen er en stor industrikommune, og liker å kalle seg industrikommune nr. 1 i Trøndelag. Det er lokalsykehus i kommunen, og en godt utbygd skolestruktur.

Det er gode muligheter for friluftsliv i kommunen, kort vei til skog, sjø, og fjell, og ei rik lakseelv. Det er gode idrettsanlegg både utendørs og innendørs, og mange kulturtilbud.

8.2 Befolkningsutvikling

Befolknings sammensetning, levekår og bosettingsmønster, er indikatorer som berører utgiftsbehovet til kommunen. For å gi innbyggerne et minimumsnivå av tjenester, er en viss andel av kommunens finansiering knyttet til dette. Orkdal er definert til å ha lave bundne kostnader ut fra demografi og geografi.

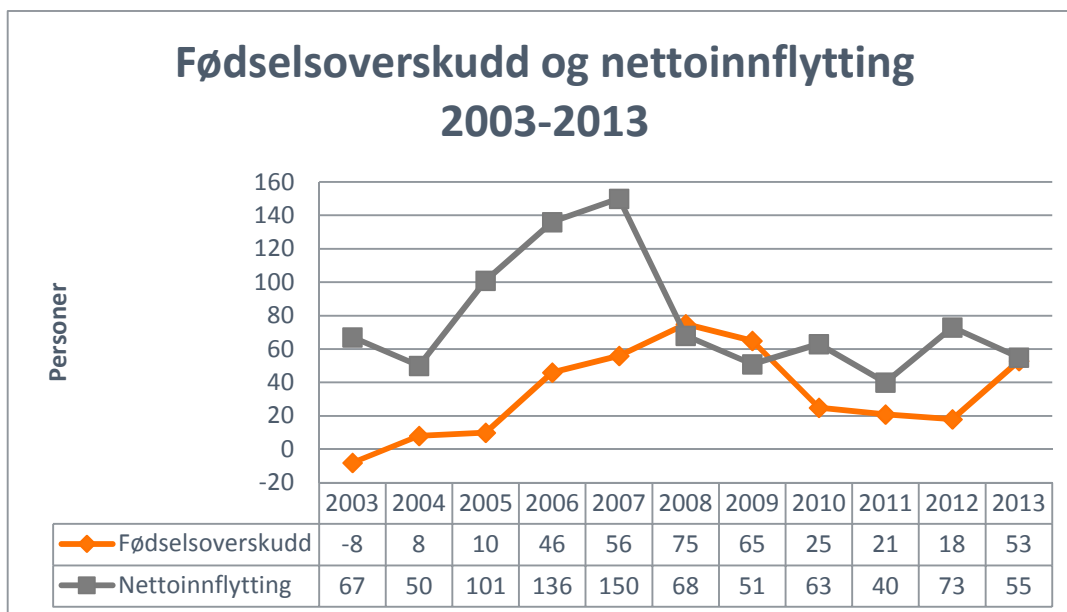
Orkdal kommune hadde i mange år et stabilt innbyggertall. I 1987 passerte kommunen 10 000 innbyggere. I 2001 bodde det 10.300 personer i kommunen. I perioden 2005-2008 var veksten mye større, 506 personer på tre år. Det var tre hovedgrunner til den store økningen: Gode konjunkturer i næringslivet (mye arbeidsinnvandring), ny E-39 mellom Orkdal og Trondheim, og store fødselskull. Etter 2008 har veksten flatet ut, og ligger under landsgjennomsnittet.

Å dimensjonere tjenestetilbudet til en stabil innbyggermasse er langt lettere enn å dimensjonere tilbudet til en raskt voksende befolkning.

Endring i befolkningstall skyldes i stor grad to forhold:

- Fødselsoverskuddet, forholdet mellom antall fødte og antall døde
- Nettoflytting, forholdet mellom fraflytting og tilflytting

Vi ser her at det er store endringer over tid, der spesielt perioden 2004-2007 skiller seg ut.

Befolkning pr 01.01	2010	2011	2012	2013	2014
0 år	169	127	136	120	142
1-5 år	744	778	790	771	753
6-12 år	962	988	978	1 012	1 008
13-15 år	422	416	417	418	459
16-66 år	7 444	7 498	7 528	7 551	7 548
67-79 år	1 011	1 028	1 052	1 103	1 150
80 år og over	524	530	528	544	568
Sum	11 276	11 365	11 429	11 519	11 628

8.3 Befolkningsprognoser

I SSBs prognoser for utviklingstrekkene i befolkningen ligger forventninger om at:

- Personer over 67 doubles frem mot 2060
- Forventet levealder øker
- Flyttemønstre omtrent som de 5 siste årene
- Etter hvert redusert innvandring

SSB har laget prognoser med ulike variabler. "Middel-modellen" (middels fruktbarhet, middels utvikling i levealder, middels innenlands flytting og middels netto innvandring) gir følgende prognose for Orkdal:

Prognose per 01.01	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030
0 år	142	127	127	126	127	127	127	128	130
1-5 år	753	741	708	689	679	685	673	687	689
6-12 år	1 008	1 066	1 097	1 120	1 130	1 137	1 129	1 047	1 058
13-15 år	459	444	443	417	445	436	468	510	462
16-66 år	7 548	7 592	7 617	7 689	7 693	7 740	7 760	7 946	8 150
67-79 år	1 150	1 214	1 288	1 328	1 409	1 461	1 511	1 769	1 866
80-89 år	470	465	461	448	443	451	453	525	725
90 år og eldre	98	100	95	103	99	103	109	118	121
Totalt	11 628	11 749	11 836	11 920	12 025	12 140	12 230	12 730	13 201

I forhold til forrige SSB-prognose fra 2012 er veksten nedjustert, mest markert i forhold til antall fødsler der det er nedjustert for f.eks. 2016 fra 142 til 127.

Spesielt fire aldersgrupper i befolkningen har behov for mange kommunale tjenester

- **Gruppen 1-5 år** har behov for blant annet barnehageplass. 2012 ser ut til å være et toppnivå som ifølge prognosen ikke blir nådd igjen i perioden.
- **Gruppen 6-12 år**, elever i barneskolen. Det forventes en økning fra 2015
- **Gruppen 13-15 år**, elever i ungdomskolen. Det blir en topp i 2014, som så ikke blir nådd før 2020.
- **Gruppen 80 år og over** er de som har mest behov for institusjonstjenester, omsorgsleiligheter, middagsombringning og andre hjemmebaserte tjenester. Denne gruppen vil øke svakt de neste årene, men vokse raskt etter 2020.

8.4 Kommunal tjenesteyting 2012

Kommunal sektor har en omfattende tjenesteproduksjon. I det etterfølgende gjengis en del viktige nøkkeltall for denne tjenesteproduksjonen for 2012. Mer omfattende analyser finnes i vedlagte nøkkeltallsanalyse.

8.4.1 Netto driftsutgifter i forhold til målgruppe

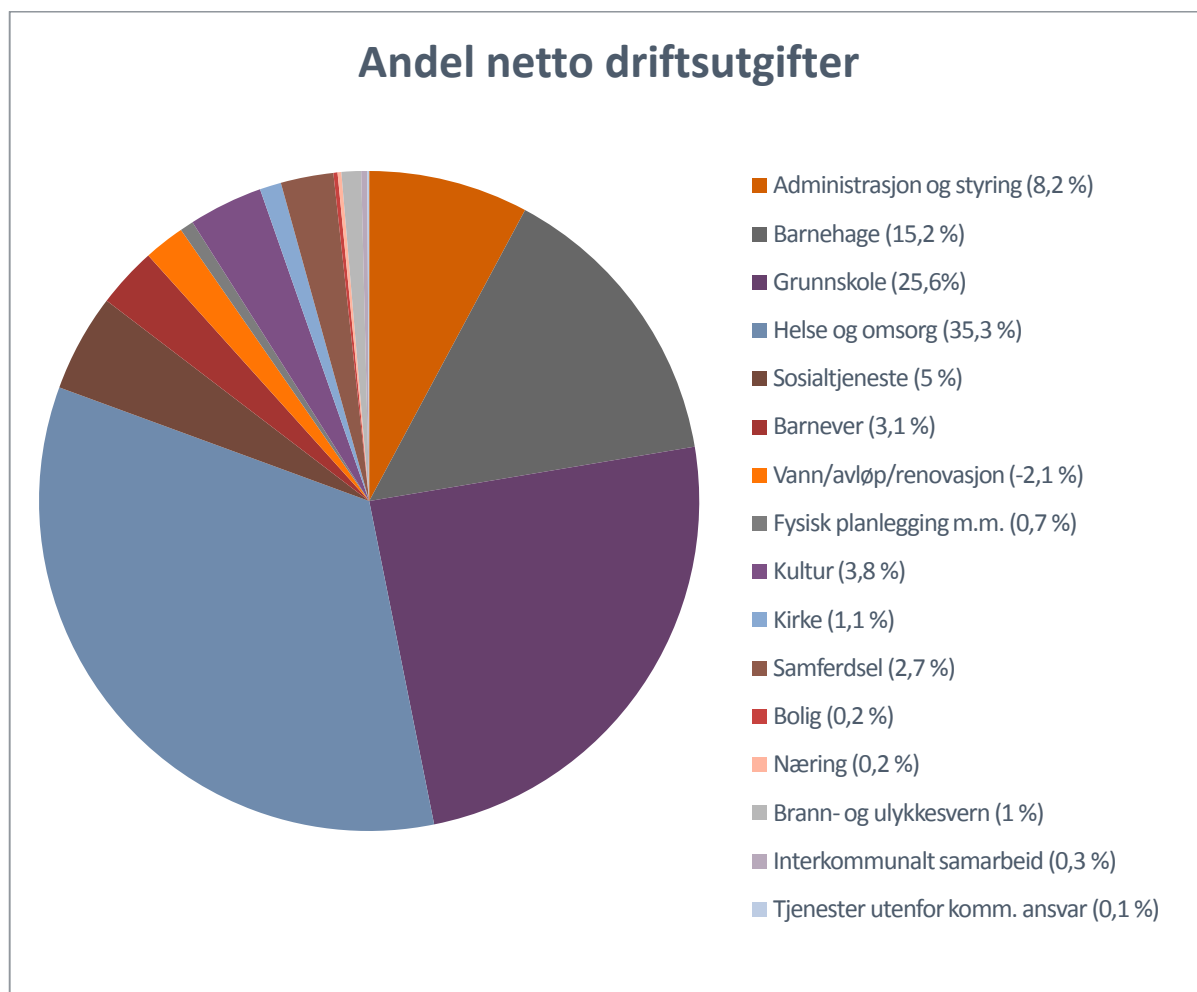
For å si noe om hvordan en kommune prioriterer de ulike tjenestene, kan en se på netto driftsutgifter for området fordelt på innbyggere i målgruppen. En del tjenester har primærbrukere fra bare deler av befolkningen – som grunnskole hvor brukerne stort sett er barn og unge i alderen 6 -15 år.

	Orkdal	Skaun	Melhus	Malvik	K.gr. 7	Sør-Tr.	Landet
Administrasjon og styring per innbygger	3 810	3 992	3 788	3 247	3 795	4 033	3 792
Barnehage per innbygger 1-5 år	112 323	101 631	116 324	121 618	114 143	124 596	120 137
Grunnskoleopplæring per innbygger 6-15 år	74 285	69 097	71 542	72 266	73 765	75 093	78 772
Skolefritidsordningen per innbygger 6-9 år	2 891	5 697	2 662	306	3 045	4 926	3 895
Kommunehelse per innbygger	1 808	2 094	2 160	2 558	1 932	2 195	2 134
Pleie og omsorg per innbygger 67 år og eldre	94 684	89 889	102 744	99 723	96 840	103 063	111 471
Sosialtjeneste per innbygger 20-66 år	2 513	1 552	1 664	1 847	2 526	2 807	3 322
Introduksjonsstønad per innbygger	469	204	485	174			
Barnevern per innbygger 0-17 år	6 518	4 542	5 201	5 217	6 934	7 052	7 298
Fys. Planlegging, kulturminner per innbygger	333	716	341	537	391	524	556
Kultur per innbygger	1 790	1 330	1 706	1 817	1 482	1 957	1 921
Kirke per innbygger	504	438	479	403	427	517	521
Samferdsel per innbygger	1 333	856	612	1 266	706	713	765
Brannberedskap og ulykkesvern per innbygger	463	381	644	710	540	598	631

I forhold til sammenligningsgruppene bruker Orkdal mye på samferdsel, skole, sosialtjeneste, barnevern og kirka. De tjenestene det blir brukt minst på i forhold til andre er kommunehelse, pleie og omsorg, fysisk planlegging, barnehage, SFO og brannberedskap.

8.4.2 Andel netto driftsutgifter: Hvor brukes budsjettet?

Kommunen har mange både store og små oppgaver. I 2013 ble midlene brukt slik:

Grunnskoleopplæring, helse og omsorg og barnehage brukte til saman ca. 80 % av netto driftsutgifter i 2013.

8.5 Inntekter

8.5.1 Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd

Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd står for ca. 70 % av driftsinntektene, i 2014 er det 558 mill. kr av totalt 794 mill. kr i driftsinntekter.

8.5.2 Utbytte fra energiverk

Orkdal kommune er eier av Orkdal Energi, og har 100 mill. kr i ansvarlig lån til selskapet. Lånet gir et årlig renteutbytte på 5,5 %, eller 5,5 mill. kr.

Orkdal kommune eier 11,99 % av aksjene i Trønder-Energi. Det er tidligere budsjettet med et årlig utbytte på 19,7 mill. kr fra disse aksjene, i handlingsplan 2013-2016 redusert til 16 mill. kr fra og med 2014. Trønder-Energi har imidlertid signalisert at dagens utbyttepolitikk ikke er bærekraftig, og de kan bare garantere et minsteutbytte på ca. 6,4 mill. kr. som renter på obligasjon.

I 2014 fikk Orkdal kommune 1,5 mill. kr i utbytte fra Orkdal Energi og 5,7 mill. kr fra Trønderenergi. For 2015 budsjetteres det med 5,7 mill. kr fra Trønderenergi og ingenting fra Orkdal energi, som er en reduksjon på 2,9 mill. kr i forhold til forutsetningene i forrige handlingsplan. Reduksjonen balanseres mot redusert fondsavsetning.

8.5.3 Eiendomsskatt

Orkdal har ikke eiendomsskatt, og det er ikke foreslått innført i handlingsplanperioden. Ved iverksetting av kommunereform er det verdt å merke seg at flere kommuner rundt Orkdal har eiendomsskatt.

I 2010 hadde 70 % av norske kommuner innført eiendomsskatt i varierende omfang. I Sør-Trøndelag har 20 av 25 kommuner eiendomsskatt, men bare åtte av de 20 kommunene hadde eiendomsskatt på boliger.

Rådmannen finner det rett å gi en kort omtale av regelverket.

Som en endring av eiendomsskatteloven er det fra 1.1.2007 tillatt å kreve eiendomsskatt i hele kommunen. Kommunestyret avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt, og et eventuelt vedtak må gjøres under budsjettbehandlingen senest året før ikrafttredelse.

Eiendommene i kommunen må takseres for å komme fram til et skattegrunnlag. Skattesatsen første året kan ikke settes høyere enn 2 promille av skattegrunnlaget, men kan deretter heves med 2 promille per år til maksimalt 7 promille. Det er et unntak for gårds- og skogsbruk, der maksimalsatsen er på 4 promille, og satsen bare kan økes med 1 promille per år.

En undersøkelse publisert i 2005 viser at gjennomsnitt skattesats for kommuner med eiendomsskatt er på 6 promille av 40 % av fullverdien, med et gjennomsnitt bunnfradrag på 270 000 kr.

Det er ikke gjort beregninger for potensialet for eiendomsskatt i Orkdal, men for Melhus kommune var inntektene i 2013 på om lag 25 mill., hvorav eiendomsskatt for verker og bruk utgjør mer enn halvparten. Satsen for næringseiendommer og verker og bruk er da på 7 promille og for bolig og fritidseiendom 2 promille.

8.6 Utgifter

8.6.1 Lønns- og prisstigning

Ut fra forslag til statsbudsjettet ble følgende satser for omregning til nytt år brukt:

- Lønnsvekst 3,3 %
- Prisstigning mm. 2,3 %
- Kommunal deflator (kostnadsvekst for produksjon av kommunale tjenester) 3,0 %

8.6.2 Reservert lønn og sosiale utgifter

Statsbudsjettet forutsetter en lønnsøkning på 3,3 % for 2015. For Orkdal utgjør det ca. 18,6 mill. kr inklusive sosial kostnad. Av dette er lønnsoverhenget beregnet til 1,7 % på landsbasis, som tilsvarer 9,6 mill. kr. For Orkdal. De konkrete beregningene for Orkdal gir et overheng på 8,15 mill. kr. Lønnsavsetningen er det lagt inn 10,25 mill. kr. For 2015, pluss 4,25 mill. kr. for lokale forhandlinger 2014 som er upostert når dokumentet produseres.

Helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i 2014 er lagt inn i budsjettet, inkludert overhenget fra 2014. (Overhenget er differensen mellom utbetaling i 2014 og helårsvirkningen i 2015 av lønnsendringer skjedde i løpet av 2014).

8.6.3 Tjenestepensjon

Tjenestepensjonsordningen skal sikre kommunens ansatte en pensjonsytelse som tilsvarer minimum 66 % av lønnsinntekten.

Orkdal kommune har to leverandører av tjenestepensjon, Statens pensjonskasse (SPK) for lærerne og Kommunal landspensjonskasse (KLP) for alle andre grupper. Orkdal er medeier i KLP, og får derfor tilbakebetalt andel av overskudd hvert år samtidig som det betales inn et egenkapitaltilskudd.

Kommunens årskostnad er beregnet langsiktig premie som skal være uavhengig av pensjonsleverandør, og kan avvike mye fra innbetalt premie til pensjonsleverandør det enkelte året.

Årlig innbetaling til KLP er sammensatt av en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte, en reguleringspremie, og tilbakebetalt overskudd. Reguleringspremien er økt pensjonskostnad som følge av lønnsoppgjøret der både dagens ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene er med i beregningsgrunnlaget. I SPK betales det bare en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte.

Betalt premie (reguleringspremie og løpende premie(eks egenandel på 2 %)) er beregnet etter følgende satser:

- Fellesordningen i KLP 16,80 %
- Sykepleiere (KLP) 17,63 %
- Lærerne (SPK) 11,55 %

Av tjenestepensjonen betales det 14,1 % arbeidsgiveravgift.

8.6.4 Premieavviket

Premieavviket er forskjellen mellom betalt premie til pensjonsleverandør og langsiktig premie som skal være kommunens netto belastning til pensjon. Utviklingen er slik:

	2012	2013	2014	Budsjett 2015
Premieavvik KLP	- 15 030 000	-4 660 000	-16 133 000	-15 988 000
Premieavvik SPK	1 561 000	1 722 000	1 420 000	3 651 000
Netto premieavvik	-13 469 000	-2 938 000	-14 713 000	-12 337 000

Orkdal kommune har vedtatt å utligne premieavviket over maks tillatte år. Til og med 2013 var dette 10 år, men er no redusert til 7 år.

Per 31.12.2013 var det akkumulerte premieavviket i KLP 34,1 mill. kr, mens det i SPK er -4,45 mill. kr.

Orkdal kommune har opprettet et pensjonsfond som skal dekke denne kostnaden. Avsetningen til fondet er imidlertid ikke økt i forhold til den store økningen i premieavvik de siste årene, og vil være tømt i 2015.

Kostnadene til amortisert premieavvik er beregnet å utvikle seg slik:

Konto	Konto(T)	R2013	B 2014	2015	2016	2017	2018
10906	Premieavvik pensjoner	3 331 070	3 308 000	5 428 000	7 509 000	9 271 000	11 033 000
10996	Arb.giveravg. premieavvik	469 681	466 000	766 000	1 059 000	1 352 000	1 646 000
19400	Bruk av disposisjonsfond	-3 800 751	-3 308 000	-3 650 000	0	0	0
		0	466 000	2 544 000	8 568 000	10 623 000	12 679 000

Vi ser her at fra 2013 til 2018 utvikler netto kostnad seg fra 0 til 12,6 mill. kr. Årsakene er flere:

- Det er ikke avsatt tilstrekkelig midler til pensjonsfondet.
- Premieavviket fortsetter å holde seg høgt.
- Amortiseringsperioden er redusert. Fra 15 år til 10 år for noen år siden, og fra 10 til 7 år i år.

8.6.5 Renteutvikling

Renteutviklingen fra 2010 har vært slik:

	2010	2011	2012	2013	Prognose 2014
Norges banks styringsrente	1,91 %	2,14 %	1,55 %	1,50 %	1,50 %
3 års statsobligasjon	2,46 %	2,25 %	1,44 %	1,62 %	1,60 %
3 mnd NIBOR, bankrente	2,56 %	2,94 %	2,28 %	1,80 %	1,72 %
Flytende rente i husbanken	2,52 %	2,75 %	2,21 %	2,11 %	2,31 %

Rentene har vært stabilt lave, og det forutsetter vi at de fortsatt skal være.

For handlingsplanen 2015-2018 har vi ut fra de siste års erfaringer valgt å bruke følgende forutsetninger:

- Gjennomsnittlig lånerente 3,2 % på eksisterende lån.
- 5 års swap-rente. Denne renta pluss 0,5 % skal brukes som kalkulasjonsrente for avgiftsbelagt sektor. Swap-renta er for tida under 2 %. Vi har forutsatt 2 % rente, som gir ei kalkulasjonsrente på 2,5 %. Tidligere skulle 3-års statsobligasjon + 1% brukes. Denne gav ei kalkulasjonsrente på 2,7 % i fjor, og ville gitt 2,6 % for 2015.
- Flytende rente i husbanken 2,31 %. Dette har betydning bl.a. for statstilskudd på rentekompensasjon.

8.6.6 Renteutgift og renteinntekt

Renteutviklingen virker forskjellig på ulike element i kommunens budsjett.

8.6.6.1 Banklån

Per 30.6.2014 hadde kommunen 622 mill. kroner i lån, derav 60 % med rentebinding og 40 % i lån med flytende rente. En renteendring har altså på kort sikt bare betydning for 40 % av kommunens banklån. Budsjettert rentekostnad i 2014 er 20,6 mill. kr. En renteøkning på 1 % øker rentekostnaden med ca. 2,5 mill. kr til 23,1 mill. kr.

8.6.6.2 Renterefusjon fra avgiftsbelagt sektor.

Det er bestemt av sentrale forskrifter at for investeringer i avgiftsbelagt sektor skal kommunene få refundert rentekostnader tilsvarende renten for 5-års swap pluss 0,5 %. For 2015 er det budsjettert at kommunen fra de avgiftsbelagte tjenestene får refundert 6,3 mill. kr av rentekostnaden på 20,6 mill. kr.

Det lave rentenivået er en viktig årsak til at økningene i kommunale avgifter har vært begrenset de siste årene. En renteøkning på 1 % vil øke kostnadene på kommunale avgifter med vel 2,5 mill. kr.

8.6.6.3 Rentekompensasjonsordninger fra staten

Staten har rentekompensasjonsordninger knyttet til investeringer i skole (reform 97 og investeringer i skoleanlegg fra 2004) og omsorgsboliger/sykehjemsplasser. Disse er knyttet til flytende husbankrente og nedbetalingstid på 15 år.

I 2015 er det budsjettert med 4,1 mill. kr i rentekompensasjon. En økning i rentenivå på 1 % vil gi en inntektsøkning på 0,7 mill. kr.

8.6.6.4 Renteinntekter av bankinnskudd

Reduserte reserver og et lavt rentenivå har medført at renteinntektene redusert i forhold til tidligere perioder.

Utviklingen har vært slik:

	2010	2011	2012	2013	Prognose 2014
Renteinntekt av bankinnskudd	5 945 000	6 491 000	3 739 000	4 458 000	3 500 000

Det er budsjettert med 3,5 mill. kr i renteinntekt i 2015.

8.6.6.5 Likviditetsanalyse

Perioden 2010 - 2013

Til og med 2010 hadde Orkdal kommune god likviditet. Dette på grunn av store fond og mye ubrukte lånemidler.

	2010	2011	2012	2013
Omløpsmidler	290 843	206 522	250 131	239 430
- kortsiktig gjeld	94 357	111 349	132 807	124 549
Arbeidskapital	196 486	95 173	117 323	114 881

Fra 2010 til 2011 ble arbeidskapitalen redusert med 101 mill. kr., og har siden ligget på et lavere nivå.

Nøkkeltall for likviditet er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld.

- Likviditetsgrad 1 = omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 2.
- Likviditetsgrad 2 = mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld som bør være større enn 1.
- Et annet relevant nøkkeltall er Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter.

	2010	2011	2012	2013
Likviditetsgrad 1	3,1	1,9	1,9	1,9
Likviditetsgrad 2	2,4	1,2	1,2	1,2
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	29,9	13,4	15	14

Likviditetsgrad 1 like under anbefalt minsteverdi, og likviditetsgrad 2 like over.

8.7 Aktuelle problemstillinger og innspill fra andre

8.7.1 Kommunereform og interkommunalt samarbeid

Fylkesmannen har bedt regionsenter-kommunene om å være aktive i reformprosesser, og Orkdal kommune har tatt initiativ til dialog og samarbeid om utredning overfor de nærmeste nabokommunene. Skaun, Agdenes, Meldal og Snillfjord. Vi må også være åpne for dialog med andre kommuner i regionen og være med på å ta ansvar for en god hensiktsmessig kommunestruktur i hele landsdelen.

På nåværende tidspunkt er det stor usikkerhet til hvordan reformprosessen utvikler seg, og rådmannen tilrår derfor å avvente en del investeringer til neste rullering av handlingsplanen da det må påregnes at vi vil ha et klarere bilde av framtidens kommunegrenser. Dette gjelder investeringer innen IT og utbygging/tilpasning av rådhus og kulturhus. Når det gjelder IT, vil en

evt. ny storkommune utvikle fellesløsninger, og vi ser det som naturlig at dette dekkes innenfor midlene til reformstøtte.

8.7.1.1 Orkdal deltar i en rekke interkommunale samarbeid, og for følgende er Orkdal vertskommune:

- Interkommunalt barnevern, sammen med Meldal, Agdenes og Skaun.
- Interkommunalt brann- og redningstjeneste sammen med Skaun og Snillfjord.
- Interkommunalt kemnerkontor, sammen med Agdenes, Snillfjord, Meldal, Hitra, Frøya, og Rindal.
- Samhandlingsenheten SIO, med legevaktsamarbeidet LIO og sengepost på St. Olavs sykehus i Orkdal. Deltakende kommuner er Surnadal, Rindal, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Agdenes, Rennebu, Meldal, Orkdal, Skaun og Halså. Halså er ikke med i legevaktsamarbeidet.
- Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen, sammen med Rindal, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Agdenes, Rennebu, Meldal og Skaun. Kontingent 2013 var 120 000 kr.

8.7.1.2 Samarbeid med andre som vertskommune:

- Interkommunalt landbrukskontor sammen med Meldal. Meldal er vertskommune.
- Interkommunal arbeidsgiverkontroll sammen med Agdenes, Frosta, Hemne, Malvik, Meldal, Melhus, Meråker, Midtre Gauldal, Oppdal, Rennebu, Selbu, Skaun, Stjørdal og Tydal. Malvik er vertskommune.
- Veterinærvakt Orkdal-Agdenes, med Agdenes som vertskommune.
- Trondheimsregionen, sammen med Trondheim, Stjørdal, Malvik, Klæbu, Melhus, Skaun, Midtre Gauldal, Rissa, Leksvik. Trondheim er vertskommune. Kontingent 2013 var 287 318 kr. Trondheim er vertskommune

8.7.1.3 Interkommunale selskap:

- Interkommunalt arkiv, IKA-Trøndelag.
- KonSek, sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i fylkeskommunen og 14 kommuner i Sør-Trøndelag. Deltakerne er: Sør-Trøndelag fylkeskommune, Skaun, Orkdal, Agdenes, Frøya, Hitra, Hemne, Snillfjord, Klæbu, Midtre Gauldal, Melhus, Meldal, Malvik, Selbu og Tydal.
- Revisjon Midt-Norge IKS. Følgende kommuner deltar: Agdenes, Frøya, Hemne, Hitra, Klæbu, Meldal, Melhus, Midtre Gauldal, Orkdal, Selbu, Skaun, Snillfjord, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Malvik og Tydal.
- HAMOS Forvaltning IKS er et interkommunalt avfallsselskap som betjener innbyggerne i Hemne, Agdenes, Meldal, Orkdal, Snillfjord, Skaun, Rindal, Hitra, Frøya, Rennebu og Surnadal kommune.

8.7.2 Innspill fra andre

8.7.2.1 Kontrollutvalget

Kontrollutvalget har oversendt utvalgets forslag til budsjett for perioden 2015-2018. Dette er innlagt i kommunens handlingsplan. Det forutsettes at kommunens kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester øker med 4,3 %, som er 1,3 % over forutsatt kommunal deflator i statsbudsjettet.

8.7.2.2 Orkdal kirkelige fellesråd

Orkdal kirkelige fellesråd har oversendt protokoll fra møte 28.08.2014 i sak 23/14 Handlingsplan 2015-2018.

Handlingsplanen har 15 investeringsprosjekt med en samlet investering på 18,49 mill. kr.

Skifte av bordkledning Moe kirke står først på lista, totalkostnad 2,9 mill. kr, der 1,2 mill. kr allerede er bevilget av kommunen og avsatt på fond.

Rådmannen har ikke prioritert økte bevilgninger til kirka.

8.7.2.3 Orkla fellesforvaltning

Orkla fellesforvaltning søker om 55 000 kr i støtte.

Foreningen ligger inne i budsjettet med et fast årlig tilskudd. Det er på 53 000 kr i 2014, som er inflasjonsjustert i 2015 til 54 000 kr.

8.7.3 Politiske vedtak

- Formannskapssak 14/14 **Samarbeidsavtale om beredskap mellom Orkdal kommune og Orkdal Røde Kors**

Vedtaket om at et årlig tilskudd på 25 000 kr innarbeides i handlingsplanen. Dette er gjort.

- Formannskapssak 53/14 **Søknad om fast driftstilskudd – Klatrehallen**

Vedtaket om at rådmannen bes forhandle fram en totalavtale med Orkla Fjellsportklubb før budsjettbehandlingen 2014. Rådmannen har vurdert å legge inn midler til dette i handlingsplanen, men har ikke funnet rom til tiltaket.

- Kommunestyresak 25/14 **Regnskap 2013**

Kommunestyret vedtok i denne saken at spørsmålet om et eventuelt fast tilskudd til Orkla fotballklubb vurderes i forbindelse med budsjett 2015. Rådmannen har ikke prioritert dette tiltaket.

8.8 Tilpasning av driftsnivå

Ved gjennomgang av budsjettet gjøres det en rekke driftstilpasninger i forhold til driftsutvikling som kommunen i liten eller ingen grad styrer sjøl. Vi vil i dette avsnittet gjennomgå noen større tilpasninger, og liste opp noen mindre. Listen er ikke fullstendig.

8.8.1 Orkdal helsetun

I 2014 ble det vedtatt å starte dagsenter for demente på helsetunet. Årskostnaden på 1 mill. kr er innlagt i handlingsplanen.

Helsetunet vil ikke klare å holde seg innenfor vedtatte driftsrammer i 2014. Det er satt i verk tiltak for å få ned merforbruket. Rådmannen foreslår å øke ramma med 1 mill. kr.

8.8.2 Barnevernet

Forbruket innenfor barnevern i tredje kvartal tydet på at kostnadene var økt. En gjennomgang viste et forventet overforbruk på 1,8 mill. kr, knyttet til nye tiltak i 2014 i private institusjoner og flere fosterhjem. Rådmannen foreslår å øke budsjettet med 1,5 mill. kr.

8.8.3 Barneboliger og treningsleiligheter

Det er bevilget 14 mill. kr til ombygging av OPS som ventes ferdig i 2016. I tillegg til at avlastningsboligen flyttes hit er det planlagt 8 leiligheter for unge ressurskrevende brukere, og to leiligheter for bo trening.

Avlastningstjenesten tilbyr tjenester til familier med barn med omfattende behov. Foreldrenes innsats gjør at kommunens ressursbruk foreløpig er begrenset, men behovet for kommunale tjenester vil være sterkt økende. Når behovet øker vil det bli svært ressurskrevende å tilby tjenestene heime hos foreldrene. Det vil både bli et bedre tilbud til brukerne og billigere for kommunen å samle tilbudet.

De nye leilighetene i OPS er tenkt til denne gruppa. Driftskostnadene vil komme på 5,6 mill. kr. Allerede igangsatte tiltak utgjør ca. 2,6 mill. kr. Netto rammeøkning blir da på 3 mill. kr.

8.8.4 Barnehage

I handlingsplan 2014-2017 var det lagt inn en innsparing på barnehage på ca. 1,3 mill. kr pga. redusert antall barn i målgruppa 1-5 år.

Dekningsgraden er imidlertid økt, og når en regner inn antall barn i barnehage under 1 år så er dekningsgraden i forhold til målgruppa over 100 %. I tillegg får en noen økte utfordringer pga. at det er vedtatt løpende inntak.

Kostnadene til barnehager er derfor økt med ca. 1,2 mill. kr i 2015 i forhold til forventningene i forrige handlingsplan. Reduksjonen i behov de kommende årene kommer omtrent som forventet.

8.8.5 Pensjonskostnadene

Netto pensjonskostnader er sterkt økende av flere grunner. Årskostnadene øker pga. sentrale tilstramminger i regelverket, premieavviket holder seg høgt, amortiseringstiden for premieavviket er redusert fra 10 år til 7 år, og det er satt av for lite midler til pensjonsfondet slik at det blir oppbrukt i 2015.

Netto kostnadsendring for pensjon fra forrige handlingsplan er:

	HP 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018
Netto endring i pensjonsutgifter	-625	2 524	4 972	7 351

Utviklingen i amortisert premieavvik er hovedårsaken til endringene.

Utviklingen i pensjonskostnader er sterkt begrensende for mulighetene for nye tiltak i budsjettet.

8.8.6 Frie inntekter

Ut fra tabellene fra statsbudsjettet skulle en tro at Orkdal kommune fikk store summer i netto frie inntekter. Når en regner inn deflator på 3 % og økte kostnader som de frie inntektene er forutsatt å dekke sitter en igjen med et økt handlingsrom fra statsbudsjettet på 3 mill. kr.

8.8.7 Inntekt fra energiverkene

Orkdal kommune har renteinntekter fra lån til Orkdal energi og Trønderenergi på 11,9 mill. kr. I tillegg er det budsjettet med et utbytte på 8,6 mill. kr.

I 2014 var utbyttet på 7,2 mill. kr, 1,5 mill. kr fra Orkdal energi og 5,7 mill. kr fra Trønderenergi. For 2015 budsjetteres det bare med 5,7 mill. kr fra Trønderenergi, som er en reduksjon på 2,9 mill. kr i forhold til forutsetningene i forrige handlingsplan. Reduksjonen balanseres mot redusert fondsavsetning. Fondsavsetningen før dette var på 13,6 mill. kr, og reduseres dermed til 10,7 mill. kr.

8.8.8 Noen mindre tilpasninger

Redusert renteinntekt fra avgiftsbelagte tjenester og rentekompensasjonsordninger pga. den lave renten gir ca. 550.000 kr årlig i redusert inntekt.

Bortfall av tilskudd til drift av dagsenteret på helsetunet på 250 000 kr

Økt kostnad 110-sentral på 180 000 kr

Ny avtale om legevaktsentral med St. Olav på 150 000 kr

Kostnader til barn i private barnehager i andre kommuner på 100 000 kr

8.9 Investeringene

Behovet for og ønsket om investeringer er stort i Orkdal kommune. Rådmannen har prioritert følgende prosjekt utenom avgiftsbelagt sektor:

	HP 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018
113 Landmålerutstyr	500			
190 Gatelys - overtakelse Statens vegvesen	300	300		
420 Brannkrav Grøtte skole	200			
423 Utbedring bygg, radonmålinger	400			
429 Orklaparken del II	2 500	2 500		
430 Skilting gateadresser	450			
431 Orkanger barneskole, brannkrav	4 000			
441 Grøtte barnehage	10 000			
457 Utbygging Evjen skole	2 000	30 000	13 000	
461 Rosenvik hybelbygg	15 500			
462 Ombygging OPS	14 100			
463 Batteribackup datarom	150			
464 EPC bygninger	8 700	6 500		
465 Vaskeri/depotløsning brann	300			
466 Samlokalisering driftsenhetene	500	12 000		
467 Tetra nødnett	275			
521 Forprosjekt folkehelsesenter	2 000			
624 Moduler agresso lønn	490	200		
662 Fiberkabling	360			
676 Nettbrett	250			
677 E-kommune	400	1 000	1 000	1 000
678 Ny hjemmeside	600			
679 Datarom 2	300	500	250	
603 Egenkapitalinnskudd KLP	1 917	1 917	1 917	1 917
825 Formidlingslån, avdrag	2 262	2 313	2 372	2 426
825 Formidlingslån	15 000	15 000	15 000	15 000
	83 454	72 230	33 539	20 343

Investeringene i avgiftsbelagt sektor er opplistet i detalj under kommunalteknikk. Investeringsomfanget er som følger:

	HP 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018
Investeringer i vassprosjekt	25 500	54 400	39 570	15 200
Investeringer i avløpsprosjekt	26 350	19 700	18 800	16 000

Prosjekt 461 Rosenvik hybelbygg og 462 Ombygging OPS var finansiert i 2014, men kommer ikke i gang før i 2015, og er derfor gjentatt her.

En del andre prosjekt fra 2014 vil fortsette inn i 2015 uten budsjett for 2015. Budsjettering for 2015 av gjenstående prosjekt vil bli tatt som egen budsjettendringssak i 2015.

8.10 Kommunale avgifter

Ut fra foreslått drifts- og investeringsnivå er utviklingen i kommunale avgifter og tilhørende driftsfond beregnet til:

	2014	2015	2016	2017	2018
Vannforsyning					
Årsavgift	2 713	2 984	3 282	3 774	4 227
Avgiftsendring	-15 %	10 %	10 %	15 %	12 %
Fondssaldo 31/12	3 977	3 398	2 561	1 831	1 998
Avløp					
Årsavgift	3 800	4 028	4 350	4 698	5 027
Avgiftsendring	0 %	6 %	8 %	8 %	7 %
Fondssaldo 31/12	2 592	1 902	649	77	631
Feiing					
Årsavgift	368	331	331	331	331
Avgiftsendring	5 %	-10 %	0 %	0 %	0 %
Fondssaldo 31/12	364	334	305	293	281

Kommunens påslag på slamavgifta fra Hamos reduseres fra 500 kr til 200 kr. Dette pga. at tidligere underskudd blir oppgjort i 2014 og slamprosjektet er ferdig.

De store investeringene innen vann og avløp gjør at avgiftsnivået er stigende. Den store andelen kapitalkostnader gjør at avgiftsnivået er svært sårbart i forhold til økninger i rentenivå.

I tillegg til normal drift har avløpssektoren store kostnader til miljøundersøkelser Orkdalsfjorden, beredskapsplaner mot flom, og tiltak mot flomutsatte områder.

9 Rådmannens prioriteringer

9.1 Driftsrammer og prioriteringer

Etter at statsbudsjettet ble lagt fram så det ut til at det skulle være et visst handlingsrom for årets revisjon av Handlingsplan. Etter at alle forhold er framskrevet er bildet annerledes, og vi ser behov for tilpasninger for det økonomiske opplegget de neste årene.

Allerede før rådmannens prioritering viser tallene at mulighetene i budsjettet er sterkt begrenset. For 2015 er budsjettet i balanse, mens det for de senere årene viser en betydelig underbalanse.

Underdekningen fra 2016 skyldes først og fremst en betydelig økning i pensjonskostnadene, driftsutgifter på OPS etter ombyggingen og økte utgifter til renter og avdrag fra investeringer i 2015/2016.

Trass i dette utgangspunktet vil rådmannen vise til noen tiltak som ønskes prioritert:

Rådmannen foreslår følgende rammer for prioritering og inndekking:

	HP 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018
Netto ramme før saldering	16	8 282	8 640	6 684
Kommunalsjefer	1 200	1 200	1 200	1 200
Folkehelsekoordinator	-632	-632	-632	-632
Samarbeidsavtale Røde Kors	25	25	25	25
Generell innsparing	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
Redusert avdragsbelastning	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Endret fondsavsetning	6 391	125	-233	1 723
Netto drift	0	0	0	0

9.1.1 Kommunalsjefer.

Det har tidligere vært signalisert et behov for sterkere overordnet styring ved å etablere tre kommunalsjefer. To av disse er tenkt rekruttert internt, mens den tredje vil bli en nytilsetting.

9.1.2 Folkehelsekoordinator.

Folkehelsekoordinator ble lagt inn i HP 2014-207 med kr. 650.000 fra 2015. Rådmannen foreslår at denne tas ut i handlingsplanperioden.

9.1.3 Samarbeidsavtale med Røde Kors

Oppfølging av vedtak i F-sak 14/14. Viser til tidligere omtale

9.1.4 Generelle innsparingskrav

Rådmannen forslår en generell innsparing i drifta på kr. 4 mill. årlig. For 2015 forutsetter en halv virkning, slik at innsparinga blir på kr. 2 mill. En innsparing på kr. 4

mill. innebærer ca. 0,75 % innsparing for enhetene. Innsparinga er fordelt som følgende på rammeområdene:

	HP 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018
Rådmannen	189	378	378	378
Grunnskole	414	828	828	828
Barnehage	294	588	588	588
Pleie og omsorg	579	1 158	1 158	1 158
Helse/kvalifisering/NAV/barnevern	285	570	570	570
Kultur og fritid	50	100	100	100
Tekniske tjenester	189	378	378	378
	2 000	4 000	4 000	4 000

9.1.5 Redusert avdragsbelastning

Kommuneloven har bestemmelser om at det skal betales årlige avdrag på lån og det er fastsatt hva en minimum skal betale i årlige avdrag. Orkdal kommune har i de siste årene betalt noe mer enn minimumsavdraget. For 2013 utgjorde dette kr. 5,7 mill. og for 2014 er det beregnet til 5,3 mill. Rådmannen foreslår at de årlige avdragene som kommunen betaler på lån reduseres med kr. 5 mill. pr. år i handlingsplanperioden.

9.1.6 Endret fondsavsetning

	HP 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018
Endret fondsavsetning	6 391	125	-233	1 723

Det er budsjettert med en årlig fondsavsetning på 9 mill. kr som i hovedsak går til fondsoppbygging for framtidige investeringer. I tillegg foreslår rådmannen at sluttsalderingen tas mot fond. For 2015 innebærer det at kr. 6,4 mill. avsettes i tillegg, for resten av perioden blir det kun mindre salderinger, jfr. tabell.

9.2 Driftsresultat

Når en tar ut hovedoversikt drift får en følgende hovedtall:

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	HP 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018
Driftsinntekter	-824	-797	-833	-836	-838	-841
Driftsutgifter	823	812	834	837	839	841
Brutto driftsresultat	-1	15	1	1	1	0
Eksterne finanstransaksjoner	9	24	26	32	36	38
Motpost avskrivninger	-41	-38	-39	-43	-47	-50
Netto driftsresultat	-33	1	-12	-10	-10	-12
Bruk av avsetninger	-26	-26	-8	-3	-2	-2
Avsetninger	55	24	20	13	12	14
Resultat	-4	0	0	0	0	0

Brutto driftsresultat viser balanse i perioden, og et positivt netto driftsresultat.

Netto resultatgrad (nettodriftsresultat/driftsinntekter) skal ut fra fylkesmannens norm være minimum 3 % i gjennomsnitt over tid. Netto resultatgrad i handlingsplanen er som følger:

	Regnska p 2013	Budsjett 2014	HP 2015	HP 2016	HP 2017	HP 2018
Netto resultatgrad	4,02 %	-0,13 %	1,49 %	1,25 %	1,21 %	1,39 %

Handlingsplanen til Orkdal kommune er godt under fylkesmannens normtall. Brutto driftsresultat er i balanse for hele perioden. Dette innebærer at det er eksterne finanstransaksjoner som er med på å gi oss en netto resultatgrad på over 1 % årlig i perioden. Dvs. vår ordinære drift eks. finanstransaksjoner går i balanse.

Da budsjettet for 2014 ble vedtatt var netto resultatgrad 0,49 % for 2014. Budsjettendringene gjennom året har endret dette til -0,13 %.

Hovedoversikten viser at driftsnivået i Orkdal kommune er blitt for høgt. Fremdeles er det reserver i fond og fondsavsetninger. Men det trengs bare små endringer i forutsetningene før det bildet er endret.

10 Rådmannen, samfunn og næring

10.1 Arbeidsområder

- Overordnet administrativ ledelse av all kommunal virksomhet
- Initiere og støtte utvikling av organisasjon og tjenesteproduksjon
- Stabs- og støttefunksjoner som økonomi, lønn- og personal, IKT, kunde- og postmottak og informasjon.
- Forsvarlig utredning av saker til både administrativ og politisk behandling
- Overordnet ansvar for planprosesser
- Samfunn og næring
- Beredskap

10.2 Status

KOSTRA viser at kostnader til administrasjon og styring i forhold til innbyggertall er i underkant av snittet for Sør-Trøndelag og på nivå med snittet for kommunegruppe 7.

Det er ingen uønsket deltid i rådmannens drifts- og utviklingsstab. Sykefraværet i rådmannens stab var på 5,2% i 2013 og etter tredje kvartal i år ligger det på 6,3%

Enheten er miljøsertifisert som en del av rådhuset, og energibruk måles også samlet for rådhuset.

10.3 Rådmannen

10.3.1 Kommunereformen

Rådmannen har lagt vekt på å vurdere en del viktige utviklingsområder i lys av kommunestruktur-reformen og en mulig sammenslåingsprosess. Det vil utløse en del statlige midler, og en tilråd derfor å avvente en del tiltak inntil en har kommet nærmere i denne prosessen.

10.3.2 Personal

De ansatte er den viktigste innsatsfaktoren i kommunal tjenesteproduksjon, og lønn utgjør mer enn 70 % av driftsutgiftene.

I 2013 hadde en følgende sammensetning av ansatte:

	Kvinner	Menn	Totalt
Ansatte	754	184	938
Gjennomsnittslønn	390992	440712	406372

Tabellen viser at det er stor kvinneandel på store tjenesteområder. Gjennomsnittslønnen er forskjellig for menn og kvinner bl.a. fordi det er flere menn i lederfunksjoner, mens det er relativt lik lønn for menn og kvinner innenfor utdanningskategoriene.

10.3.2.1 Medarbeidertilfredshet

Medarbeidertilfredsheten i Orkdal var både i 2011 og 2012 0,1 poeng over landsgjennomsnittet på de fleste dimensjoner. Samlet lå vi på linje med landet.

Tallene for 2013 varierer noe fra tallene i de to foregående årene. Mens vi på områdene organisering av arbeidet, fysiske arbeidsforhold, faglig og personlig utvikling og stolthet over egen arbeidsplass ligger 0,1 poeng over landsgjennomsnittet, ligger vi på områdene mobbing, diskriminering og varsling, samt overordnet ledelse 0,1 poeng under landsgjennomsnittet. For områdene innhold i jobben, samarbeid og trivsel med kollegene, nærmeste leder, medarbeidersamtale og systemer for lønns- og arbeidstidsordninger ligger vi jevnt med landssnittet. Det samme gjelder for helhetsvurdering o snitt totalt.

10.3.2.2 Bedriftskultur

Det er viktig at ansatte føler en positiv tilhørighet til egen arbeidsplass og til kommunen som arbeidsgiver. Det arbeides med å utvikle felles arenaer for å styrke fellesskapsforståelse og stolthet over egen arbeidsplass. I tråd med ny utviklingsstrategi planlegges det fast årlig samling i form av julekonsert for å ivareta dette behovet. I 2013 ble det også arrangert et kommunalt mosjonsarrangement – «Vårtråkket» - som hadde ca 250 deltakere.

10.3.2.3 Sykefravær – nærværarbeid

Sykefraværet var på 7,5 % i 2011, 8,4 % i 2012 og 10 % i 2013.

Sykefraværet er en stor utfordring for kommunen generelt, og det har vært stort fokus på dette over flere år. Det er store variasjoner mellom enhetene, og det er store variasjoner i løpet av året. Våren 2013 ble det utarbeidet en kommunal tiltaksplan til bruk i arbeidet med å redusere sykefraværet. Personalavdelinga har i 2014 bistått enhetene i det viktige arbeidet med å redusere sykefravær, bl.a. gjennom tjenester fra Bedriftshelsetjenesten og gjennom kursing av ledere.

10.3.2.4 Lærlingordningen

Orkdal kommune har vedtatt at det skal være minimum 15 lærlinger i Orkdal, noe som gjenspeiler seg i budsjettallene. Dette er både et tiltak for nyrekruttering, og for å bidra til at ungdommen i kommunen skal kunne få gjennomført planlagt utdanning. Inneværende år var det ikke rom for å ta inn mer enn to nye lærlinger, men fra 2015 vil det igjen være aktuelt å rekruttere 5 lærlinger.

10.3.2.5 A-melding

Fra og med 1. januar 2015 innføres en ny rapporteringsordning for alle arbeidsgivere og andre opplysningspliktige. Rapportering av lønns- og ansettelsesforhold til Skatteetaten, NAV og

Statistisk sentralbyrå (SSB) vil samles i den nye a-meldingen og skal sendes inn hver måned av alle som utbetaler lønn, pensjon og andre ytelser.

Fem av dagens skjema blir erstattet av a-meldingen. Ordningen med forenklet oppgjørsordning videreføres i a-ordningen ved at det lages en forenklet a-melding.

A-melding erstatter følgende skjemaer/oppgaver:

1. Lønns- og trekkoppgave
2. Terminoppgave for arbeidsgiveravgift og forskuddstrekk
3. Årsoppgave for arbeidsgiveravgift / følgeskriv til lønns- og trekkoppgave
4. Melding til Aa – registeret
5. Oppgave til lønnsstatistikk

10.3.3 Økonomi

10.3.3.1 eHandel

E-Handel er et virkemiddel for å oppnå bedre anskaffelser og mer effektive innkjøp. Det legges stor vekt på at det offentlige skal ta i bruk elektroniske verktøy ved innkjøp. Orkdal kommune har ikke kommet i gang med eHandel i 2014. Det planlegges oppstart i løpet av 2015.

10.3.3.2 eFaktura/EHF

Elektronisk faktura er en faktura som utstedes, mottas og behandles automatisk. Det er flere typer elektronisk faktura. Orkdal kommune har i flere år tilbudt eFaktura. Høsten 2014 ble EHF på inngående faktura innført. En håper at etter hvert som dette tas i bruk vil scanning av inngående faktura effektueres. Det vil jobbes med å øke omfanget i 2015. Det er igangsatt en jobb for å implementere EHF på utgående faktura.

10.3.3.3 Drift av Agresso økonomi

Drift av Agresso vil være en viktig oppgave både for personal og økonomi. Agresso har blitt et stort system som favner om mange arbeidsoppgaver og områder. Det er også et levende system som oppgraderes og endres ofte. Månedlig er det endringer som må legges inn og en del av disse endringene er relativt store. Aller flest endringer er det rundt årsavslutning og ved sentrale lønnsforhandlinger, men det er også endringer som følge av nye regler fra staten. Noen av oppdateringene krever konsulenthjelp.

10.3.4 Informasjon og kommunikasjon

10.3.4.1 Nye nettsider – også for smarttelefon og nettbrett

Mange smarttelefoner og nettbrett har innebygde hjelpemidler, og en god del brukere foretrekker derfor en mobil plattform fremfor god gammeldags arbeidsstasjon. Dette må vi som har ansvar for informasjon også ta hensyn til når vi informerer.

Dette setter større krav til hvordan nettsidene er bygd og fungerer.

Fra 1. juli 2014 må alle nye nettsider og automater følge forskrift om universell utforming av IKT. Kravene gjelder både for private og offentlige virksomheter.

Formålet er at alle skal ha lik tilgang på informasjon og tjenester.

Dagens hjemmeside er ikke tilrettelagt for smarte løsninger, noe 2013 resultat i Kvalitet på nett viste oss, der resultatet ble tre av seks stjerner.

10.3.4.2 Servicestrategi, innbyggerdialog og service-erklæringer

Servicestrategi og nye service-erklæringer må sees i sammenheng med ny hjemmeside og hvordan tjenesteområdene vil bli presentert der. Samlet vil tjenestebeskrivelsene, presentasjonen av tjenesteområdene på hjemmesiden og de nye service-erklæringene gi brukerne informasjon om hvordan de vil få bistand innen de ulike tjenesteområdene og hvilket nivå servicen vil ha.

Arbeidet med Servicestrategi og neste generasjon hjemmeside vil bli igangsatt i 2015.

10.3.4.3 Digitaliseringsstrategi

Gode digitale tjenester er viktig for innbyggerne våre. De har høye forventninger til at innhold og tjenester presenteres på en brukervennlig og tilrettelagt måte. Våre tjenester må møte dette.

Disse forventningene er også bakgrunnen for regjeringens vedtak hvor det slås fast at nettbaserte tjenester skal være hovedregelen for forvaltningens kommunikasjon med innbyggere og næringsliv. For å lykkes med et reelt digitalt førstevalg, må vi derfor ha en tydelig strategi for Orkdal kommunes digitalisering.

Gode digitale løsninger skal bidra til at innbyggeren og næringslivet i større grad blir selvbetjente. De skal øke tilgjengeligheten, gi raskere og enklere behandling av saker og samtidig oppnå bedre kvalitet i tjenestene. Dette vil også være mer kostnadseffektivt for kommunen.

10.3.4.4 Informasjonssikkerhet

Orkdal kommune behandler store mengder personopplysninger om sine innbyggere og egne ansatte. På mange tjenesteområder behandles det sensitive personopplysninger, og ivaretagelse av personvern, taushetsplikt og innsynsrett er viktig for å opprettholde tillit. Personopplysninger skal vernes slik at de ikke kommer i feil hender eller utilsiktet endres, og sensitive personopplysninger skal skjermes spesielt. Samtidig skal den enkeltes innsynsrett ivaretas. Nye krav til digitalisering vil sette større krav til informasjonssikkerheten også. Det vil derfor være spesielt viktig å ha fokus på informasjonssikkerhet fram over.

10.3.4.5 eLæring

De tradisjonelle klasseromskursene krever etter hvert veldig masse ressurser. Spesielt når kommunen ikke lengre har kursrom med stasjonære pc'er. Med eLæring kan vi organisere opplæringene i leksjoner tilpasset de enkelte ansattegruppene og den ansatte kan gjennomføre en eller flere leksjoner i eget tempo og når det passer den ansatte best. E-læringen kan brukes som oppslagsverk når den ansatte er i tvil om hvordan ulike elementer fungerer.

10.3.4.6 SvarUt

SvarUt er en løsning KS KommIT har etablert. **SvarUt** er en mulighet for kommunal sektor å sende brev elektronisk til innbygger eller næringsliv. Saksbehandler ferdigstiller brevet i sitt system, og sender en lenke til dette brevet til meldingsboksen din i Altinn. Hvis du ikke leser brevet i Altinn blir det automatisk sendt i posten etter noen få dager.

10.3.4.7 EDU

Elektronisk dokumentutveksling mellom forvaltningsnivå. For Orkdal kommune vil det bety sikker elektronisk dokumentutveksling med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Målet er å få en mer effektiv saksflyt mellom ulike offentlige virksomheter og forvaltningsnivå, få bedre kvalitet på saksbehandlingen og raskere svar for brukere av offentlige tjenester, gjennom å innføre elektronisk dokumentutveksling.

10.3.5 IKT

Rådmannens IT-avdeling har det daglige ansvaret for at IKT-systemene kan fungere i en gjennomtenkt helhet. I smått og stort drifter IT-avdelinga 20 kjernesystem¹ og 38 fagsystem².

10.3.5.1 Etablering av datarom 2 for sikring og beredskap

Dagens infrastruktur på datarommet er oppbygd for å være mest mulig sikkert, og det er satset på robuste løsninger ved at en har en reserve som tar over hvis den primære serveren feiler. Det er også installert nødstrømsaggregat og slokkeanlegg med gass på datarommet. En er allikevel ikke sikret mot tap av rommet. Ved en slik hendelse vil det ta minimum 3 uker før IT-systemer er tilgjengelig og backup er lagt tilbake. Dette er kritisk, spesielt med tanke på beredskap og helse.

Etablering av datarom 2 vil sikre at IT-systemer er tilgjengelig også ved tap av et rom. Etableringen gjøres over 3 år, hvor en allerede etter første år har etablert en bedre recoveryløsning.

Første året vil det bli opprettet en backupløsning i datarom 2. Dette vil da sikre at en har data og backupløsning tilgjengelig ved tap av primært datarom. Dette vil ha en kostnad på kr 300 000, og reduserer nedetid i forhold til dagens løsning.

I løpet av år 2 og 3 utvides datarom 2 til en redundant løsning som kan ta over funksjoner ved tap av primært datarom. Dette vil først og fremst være systemer for helse og kommunalteknikk, men også utvalgte administrative funksjoner vil være tilgjengelig. Dette vil ha en kostnad på kr 750 000, og vil redusere nedetid til en, eller få dager.

10.3.5.2 Batteribackup datarom

Datarommet har en løsning på batteribackup som gir systemene tid til å skru seg av ved strømbrydd.

Det er nå montert nødstrømsaggregat på rådhuset. Dette vil bruke en periode på å starte opp ved strømbrydd, og for å dekke opp denne tidsperioden er det behov for større batteribackup. Dette har en pris på kr 150 000.

10.3.5.3 Nettbrett til politikere

Det er valg i 2015 og det vil i den anledning være behov for å kjøpe nye nettbrett til politikere. Dette vil også kreve et MDM³-system, som gir en sikrere løsning for å publisere dokumenter. Nye ipader vil ha en kostnad på kr 250 000.

¹ Med kjernesystem menes grunnleggende system som brannmur, e-post, databaser, virussjekk, med mer.

² Med fagsystem menes tjenestespesifikt system, for eksempel Gericca, Matrikkel, ePhorte, Agresso, osv.

³ MDM står for Mobile Device Management, og er et system for å ha bedre kontroll og oppfølging av slike enheter..

10.3.6 Plan og forvaltning

Under plan og forvaltning ligger:

- Budsjett for politiske utvalg, revisjon og kontrollutvalg, støtte til kirken og andre religiøse formål
- Diverse forvaltningsoppgaver, som plansak, byggesak, oppmåling, miljø og forurensningssaker, friluftsliv, navnesaker
- Ansvar for gjennomføring av kommune- og stortingsvalg
- I snitt siste 3 år: Ca 630 administrative vedtak og ca 156 saker i hovedutvalg forvaltning.

Nesten all virksomhet innen plan og forvaltning er knyttet til forvaltning av lov og regelverk og med hovedvekt på plan- og bygningslov, forurensningslov og matrikkelov, men en lang rekke lover kommer inn i bildet ved enkelte anledninger.

10.3.6.1 Saksbehandlingstid

Plan og bygningsloven og matrikkeloven har frister for ulike typer saksbehandling. I noen saker har søker krav på redusert gebyr hvis fristene ikke overholdes. Fristene overholdes i nesten alle saker, men det er fortsatt ønskelig å bedre effektiviteten i saksbehandlingen og dialogen med søkerne.

Det er spesielt utfordrende å overholde fristene i sommerhalvåret da saksmengden er størst og ferie skal avvikles. Mange byggesaker er ufullstendige og det må etterspørres tilleggsdokumentasjon. Dette tar tid både for søker og for kommunen og en effektiv kommunikasjon er viktig for når sluttbehandlingen kan gjennomføres.

10.3.6.2 Byggesaker

Byggesak er delvis sesongbestemt, med flest søknader på vår og sommer. I denne perioden er det også klart flest henvendelser fra folk som trenger informasjon til sine søknader. I denne perioden er bemanningen knapp da også sommerferie skal avvikles. Brukerundersøkelse i forhold til byggesak i 2013 viste litt lavere score enn tidligere og erfaringene viser at svarene ved brukerundersøkelsen er svært påvirket av om søker har fått godkjent sin søknad eller ikke.

Direktoratet for byggkvalitet har utviklet et elektronisk søkesystem for byggesaker – ByggSøk. Dette systemet har vært tilgjengelig en periode, men vil bli tilgjengelig igjen.

Riktig bruk av **ByggSøk** letter arbeidet for post/arkiv vesentlig.

10.3.6.3 Plan

Overordnet kommuneplanlegging vil fortsatt være en kommunal oppgave og både utarbeiding av enkelte reguleringsplaner og behandling av private planforslag, vil være svært viktige oppgaver i utviklingen av Orkdal framover. Medvirkning og informasjon om pågående planoppgaver er en stor utfordring. Plan- og bygningsloven krever at kommunene skal ha et digitalt planregister som skal være tilgjengelig for innbyggerne. Dette er etablert, men kjennskapen til registret og bruken av denne informasjonen er fortsatt for dårlig og her er det

muligheter for å utvikle og bedre tilbudet. Dette må sees i sammenheng med kommunens karttjenester og saksbehandlingssystem. Ny versjon av ephorte er avgjørende for å komme videre. Vi samarbeider med Meldal kommune om en felles karttjeneste – Orklakart. Ny versjon av Orklakart blir innført ca 01. januar 2015.

10.3.6.4 Lovendringer

Det er i 2014 vedtatt en rekke endringer i plan- og bygningsloven som trolig vil bli satt i verk 01.01.15. Endringene vil medføre at flere byggetiltak kan utføres uten søknad. Kommunen vil ha veiledningsplikt for å avklare om vilkårene i loven for å slippe søknad er tilstede. En større del av kommunes aktiviteter må dreies over på tilsynsvirksomhet. Intensjonen bak lovendringene er å åpne for at flere tiltak kan utføres uten byggesaksbehandling – eller med kortere/enklere saksbehandling. Lovendringen kan dermed medføre lavere gebyrinntekter.

10.3.6.5 Miljø

Orkdal kommune skal ha fokus på miljø i all aktivitet.

Av tiltak som er i gang kan nevnes:

- Alle enheter er miljøsertifisert – flere er nå resertifisert for tredje gang
- Det arbeides aktivt for å redusere energiforbruk per m² i kommunale bygg
- Det legges til rette for bruk av elbil i kommunen, ved at det er etablert 24 ladepunkter + nyåpnet hurtiglader (september 2013) og det er kjøpt inn flere elbiler.
- Vi reiser kollektivt når det er mulig
- Satsing på tre som byggemateriale

10.3.6.6 Politiske møter

Plan og forvaltning bidrar i stor grad til støttetjenester for politiske utvalg og ivaretar møtesekretærfunksjonen i formannskap, kommunestyre og hovedutvalg forvaltning. Produksjon, utsending og utlegging på hjemmesiden av saklister og møteprotokoller er viktige oppgaver både for det politiske arbeidet og for informasjon til innbyggerne.

10.3.6.7 Utviklingsområder Plan for forvaltning

Døgnåpen forvaltning

For plan- og forvaltning er de største utfordringene i tillegg til effektiv saksbehandling, knyttet til døgnåpen forvaltning og informasjon og dialog med brukerne.

Det er fortsatt mye å gå på når det gjelder kommunens hjemmeside og utnytte de mulighetene som ligger i kombinasjonen av det digitale sak- og arkivsystemet og kartsystemet. Nødvendig oppgradering av ePhorte er gjennomført i høst, nå gjenstår oppgradering av kartsystemet. Dette vil også skje i høst. GIS-informasjon (geografisk informasjonssystem) kan utnyttes langt bedre enn i dag, men det krever tilrettelegging og programvare i tillegg til kompetanse og kapasitet hos medarbeiderne.

Geodata

Geodata (geografisk/stedfestet informasjon) benyttes mer og mer i samfunnsplanlegging. Bruk av geodata kan gi et bedre beslutningsgrunnlag og være med på å effektivisere kommunens arbeid innen mange fagområder. For å utnytte potensialet ved bruk av geodata er det viktig å ha tilgang til gode kvalitetssikrede data. Videre må en ha nødvendig programvare og tilstrekkelige med ressurser.

Det offentlige kartgrunnlaget er nasjonale datasett med kvalitetssikrede geografiske data. Gjennom Geovekst forplikter kommunen seg til å oppdatere en rekke ulike geografisk datasett. Disse datasettene blir brukt av mange ulike aktører både innenfor det offentlige og

det private. Kontinuerlig ajourhold av kartgrunnlaget er derfor en svært viktig samfunnsoppgave. Orkdal kommune har i dag en del datasett som ikke har tilstrekkelig kvalitet. Dette gjelder spesielt plandata. Det er derfor en viktig oppgave fremover, å heve kvaliteten på disse datasettene.

Geodata brukes i dag mest av Plan- og forvaltningsavdelingen, og avdeling for Tekniske tjenester. Det er et stort potensiale i å utnytte geodata innenfor flere fagområder og ikke minst i forbindelse med beredskap. Det er derfor ønskelig at det settes av tid til å kartlegge potensialet ved bruk, og se på muligheter innen eksisterende og eventuelt innkjøp av ny programvare.

En annen viktig oppgave er å gjøre geodata tilgjengelig for kommunen innbyggere. I 2014 er det investert i ny kartklient på web, og det vil være en viktig oppgave å videreutvikle denne for å tilby flest relevante datasett.

Adressering og navnesaker

Kommunen plikter å tildele alle bolig- og hytteeiendommer gateadresser innen 2015. Arbeidet er godt i gang for boliger og kan fullføres i 2015. Kommunen plikter å sette og veinavnskilt for alle veier med offisielt veinavn.

Noen veier mangler fortsatt navn. Likeså vil det være navnesaker som må behandles. Dette kan være krevende saker med stort følelsesmessig engasjement blant de involverte.

Nytt landmålerutstyr

Kommunes landmålerutstyr er ca 10 år gammelt og modent for utskifting. Det har også her skjedd ei teknologisk utvikling. Nytt utstyr vil bety raskere utføring av målejobben og dermed kortere ventetid for den som har rekvirert oppmåling. Kostnad 0,5 mill. kr.

Skanning av tidligere arkiv

Digitalt eiendomsarkiv – kommunens saks- og arkivsystem har siden juni 2006 vært elektronisk fullt ut. Tidligere arkiv er papirbasert og er stadig i bruk. Det krever at arkivmaterialet hentes fram manuelt når tidligere tiltak på en eiendom må vurderes i en sak.

Fordeler ved digitalt eiendomsarkiv:

- Tilgjengelighet
- Raskere saksbehandling
- Muligheter for økt inntjening (meglerpakke/infoland)
- Bedre service overfor kommunens innbyggere
- Sikkerhet
- Ytterligere slitasje på papirarkiv unngås
- Ytterligere tap av dokumenter unngås
- Arealbehov og kostnader til papirbaserte arkiver i nærheten av saksbehandlerne elimineres

Interkommunalt samarbeid/kommunereform drøftes stadig. Samarbeid på tvers av kommunegrensen og eller kommunesammenslåing forutsetter at arkivmaterialet er tilgjengelig digitalt.

Miljø og friluftsliv

Plan og forvaltning ivaretar noen miljøoppgaver. Vilt og fiskeforvaltning er i hovedsak overført til Orkla landbruk, men avtaler som sikrer drift av en rekke friområder forvaltes av plan og forvaltning. Mange av disse avtalene har gått uendret i mange år. Det er nå satt i gang et arbeid med å gå gjennom disse for år å se på om de er tilpasset dagens behov for å gi innbyggerne et best mulig tilbud.

Kommunen ønsker også å bidra til at viktige turveger og friluftsområder merkes. Kommunen har deltatt i et fylkeskommunalt prosjekt om kartlegging av friluftsområder. Dette arbeidet er sluttført i 2014.

Arbeidet i vannområde Orkla er nå startet og bør videreføres. Det arbeides med en tiltaksplan for noen av vassdragene. Det blir nødvendig med midler til gjennomføring av tiltak. Dette er et stort arbeid som krever ressurser. Så langt er det for Vannområde Orkla kjøpt eksterne tjenester for prosjektledelse. I henhold til *Vannforskriften* skal en forvaltningsplan for vannområde Orkla vedtas av fylkestinget innen utgangen av 2015.

10.3.7 Samfunn og næring

10.3.7.1 Sentrumsutvikling

Sentrumsutvikling blir en overbygging for flere satsingsområder i denne handlingsprogramperioden

Dette er et av hovedsatsingsområdene for 2014 og dette må videreføres over flere år for å gi god effekt. Tresatsingen og folkehelse er viktige områder i tillegg til fysisk utbygging av sentrumsområdene. For å kunne følge opp dette arbeidet og samarbeidet med private aktører, er det behov for å styrke den administrative kapasiteten. I tillegg vil det være nødvendig å avsette midler for å delta/gjennomføre prosjekter. Hva dette vil omfatte vil variere fra prosjekt til prosjekt, men kan dreie seg om utarbeiding av egne reguleringsplaner og utbyggingsplaner eller støtte til en masteroppgave som utarbeides etter ønske fra kommunen. Det er nå flere studenter som vurderer konkrete oppgaver i Orkdal og det drøftes å formalisere samarbeidet med flere institutter. Tilbud om sommerjobb kan også være nyttig tiltak både for å få utført oppgaver, men også for å bedre samarbeidet med FOU-miljøene og gjøre kommunen kjent for studentene. Et slikt formalisert samarbeid må også ha et økonomisk grunnlag.

Folkehelse og grøntområder er viktige deler av sentrumsutviklingen og dette gir behov for økt kompetanse på utvikling og drift av grøntområder. Økt kompetanse på grøntområder kan sees i sammenheng med økt satsing på et «parkvesen» innen teknisk.

Arbeidet med sentrumsutvikling har hatt en svært positiv utvikling det siste året og flere byggeprosjekter er startet opp i sentrum. Utviklingen av Idrettsparken er også et viktig bidrag i denne sammenhengen. Det arbeides nå med flere reguleringsplaner for sentrumsområder og det pågår drøftinger om flere utbyggingsavtaler. Det er ikke lenger mangel på tilbud på boliger og boligtomter, men det er fortsatt ønskelig med et utvidet tilbud både i type boliger og i geografisk beliggenhet. For Fannrem vil etablering av nytt hestesportsenter kunne være et viktig bidrag for videre næringsutvikling.

10.3.7.2 Tresatsing

Satsingen på bruk av tre og særlig massivtre, er en viktig del av sentrumsutviklingen og må ivaretas både ved planlegging og egne utbyggingsprosjekter. Dette må også sees i sammenheng med en satsing på Nerøra, både gjennom bevaring og eventuelle nye utbygginger. Det er startet et samarbeid med fylkeskommunen og Orkanger Historie. Videre organisering og kommunale satsingsområder må avklares i det videre arbeidet.

10.3.7.3 Eiendomsutvikling

Næringsutvikling betinger at det sikres gode næringsarealer, både gjennom fortetting av eksisterende områder og med å tilrettelegge nye arealer. Klargjorte industriarealer har vært et betydelig fortrinn for oss som næringskommune.

Vi opplever nå økt etterspørsel fra industrien, og det vil bli særdeles viktig at vi er i stand til å møte denne utfordringen med nok areal. En utbygging av havneområdet vil øke behovet for nye næringsarealer og forutsatt tilstrekkelig fortetting av eksisterende områder, åpner vedtatt kommuneplan nå for at nye arealer kan tas i bruk. Utvikling av Havn og handelstilbudet er svært viktig for å etablere flere arbeidsplasser i Orkdal.

Tilbudet av boliger vesentlig bedret det siste året og en realisering av kommunens eiendommer må vurderes opp mot hvor det er ønskelig med økt boligbygging og hva en realisering av eiendommene vil bety rent økonomisk. Gjennom arbeidet med utbyggingsavtaler vil kommunen i stor grad kunne påvirke hvor boligbyggingen gjennomføres, men så langt har det viktigste vært å stimulere til utbygging.

Områder eid av kommunen som er aktuell for utbygging:

- Rømme – eiendomsselskap er under stiftelse
- Rømmesbakkan – område som frigjøres når kraftlinja flyttes – må starte med reguleringsplan
- Kvamslia – geotekniske forhold må avklares som grunnlag for justeringer av plan før utbygging.
- «Moan Hageby» – mangler avklaring på festeavtale på en del av området – justert utbygging kan vurderes

10.3.7.4 Markedsføring

Vedtatt bystatus må utnyttes i det markedsføringsarbeidet som er startet i samarbeid mellom kommunen og næringslivet og prosjektet må videreføres. Det samme med arbeidet med strategisk næringsplan

10.3.7.5 Næringsutvikling

Gjennom deltakelse i Trondheimsregionen knyttes gode nettverk mot FoU miljøene i Trondheim. Disse forbindelsene vil vi kunne trekke på i arbeid med videreutvikling, både for næringslivet og samfunnsutviklingen for øvrig. Et interessant område i så måte er å øke bruken av moderne velferdsteknologi, mer miljøvennlige løsninger og innovative prosesser.

Det er viktig å stimulere til at sysselsettingen i landbruket kan øke bl.a. ved satsing på nye utviklingsområder. Det er muligheter for å videreutvikle reiseliv og landbruk, der kulturlandskapet i større grad blir tatt i bruk. Her er jakt og fiske, «Inn på tunet», rekreasjonsaktiviteter sentrale områder.

Songlia representerer i så måte ei stor utfordring som det må arbeides videre med i samarbeid med bl.a. Snillfjord og Agdenes og eventuelt Økomat Innherred. Forhåpentligvis kan en finne løsninger slik at Songlia kan bli et aktivum for regionen.

Det er interessant å utvide næringsbegrepet slik at kultur som næring kan få en sterkere posisjon i vår kommune. Orkdal kommune har lange tradisjoner for industrikultur som bl.a. synliggjøres ved Orkla Industrimuseum, Thamshambanen, Bårdshaug Herregård, Strandheim og i Songlia.

Samarbeidet med Orkla Industrimuseum kan videreutvikles. Det er en imidlertid en utfordring å ta i bruk de mulighetene som her ligger for kulturbasert næring

Orkdal har et potensial til å bli en attraktiv reiselivskommune. Vi har i dag ikke mange reiselivsbedrifter, men vi har mange tilbud som bør være spennende å bruke for de som kommer hit.

Det er naturlig å nevne natur med Orkla i spissen. Å utnytte kommunens godt utbygde idrettsanlegg som en del av opplevelsen er en stor mulighet og vil bli ytterligere styrket ved en realisering av folkehelsesenteret.

Organisering i denne sammenheng er viktig, og her må aktørene selv være aktive og markedsføre sine tilbud

10.3.7.6 Kommunestruktur

Stortinget har nå vedtatt at det skal gjennomføres en vurdering av kommunestrukturen i Norge. Det er klare forventninger om at alle skal gjennomføre en prosess i alle kommuner og at antallet kommuner blir vesentlig redusert. Prosessen vil derfor også ha betydning for

Orkdal og hvilke kommuner som velger å slå seg sammen vil ha stor betydning for videre utvikling.

Prosessene for å komme fram til en ny kommunestruktur vil kreve omfattende innsats de nærmeste årene og resultatet av denne prosessen vil være avgjørende for svært mye av kommunens langsiktige utviklingsarbeid. Informasjon og medvirkning er fremhevet som oppgaver kommunene må legge stor vekt på i disse prosessene. Dette arbeidet vil kreve betydelige ressurser i administrasjonen, men det ser ut til at dette delvis blir kompensert økonomisk fra skjønntilskudd fra fylkesmannen. Omfanget av interkommunalt samarbeid må vurderes opp mot resultatene av denne prosessen.

10.3.7.7 Utviklingsmål innen eksisterende ramme

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Personal og organisasjon				
Innføring av 5 s – på alle enheter	X			
Revisjon kvalitetssystemet	X			
Utvikle arbeidsprosedyrer for nytt lønns- og personalsystem	X			
A – melding innføres (rapportering lønns- og ansettelsesforhold)	X			

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Informasjon og kommunikasjon				
Digitaliseringsstrategien utarbeides	X			
Nye nettsider- tilpasset til lesing på smarttelefon/nettbrett	X			
Etablering av servicestrategien – tjenestebeskrivelser og serviceerklæringer	X			
eLæring (nanoLearning) innføres som opplæringsform internt	X			
Digitalisering av dokumentflyt internt og eksternt	X	X		
SvarUt innføres	X			

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
IT				
Oppgradere datanettverket med omlegging av fibersamband og flere trådløse nett ut til lokasjonene; passordbelagt gjestenett, politikernet uten pålogging, elevnett, osv.	X			

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Økonomi				
eHandel	X			
Plan og forvaltning				
Døgnåpen forvaltning, tilgjengelig planinformasjon	X	X		
Forbedring av dokumentflyter og saksbehandlingsrutiner	X			
Gi tilbud om byggesøknader via ByggSøk	X			
Fulladressering alle boligeiendommer	X			

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Samfunn og næring				
Sentrumutvikling - delta i stedsutviklingsprosjekt i samarbeid med Fylkeskommunen og Husbanken	X	X		

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Konkretisere og organisere tresatsingen – samarbeide med Næringshagen om mulig næringsutvikling i denne sammenhengen	X	X		
Bevisstgjøringsprosjekt for Nerøra – etablere samarbeid med Fylkeskommunen og Orkanger Historie	X			
Markedsføring – videreføre samarbeidet med lokalt næringsliv	X	X		
Utvikling av kommunal eiendom – hovedvekt på utvikling av boligområder for utbygging eller salg.	X	X	X	

10.3.8 Økonomiske tiltak Rådmannens drifts- og utviklingsstab

10.3.8.1 Vedtatte tiltak i forrige handlingsplan (2014-2017)

Tiltak	2014	2015	2016	2017
Sommerjobb for ungdom	280 000	280 000	280 000	280 000
Nye moduler i Agresso lønn og personal		490 000	200 000	
Skolering av ledere og mellomledere		150 000	150 000	150 000
IKT – vakt	600 000	600 000	600 000	600 000
Leie av hyllemeter IKA - Trøndelag	102 000	102 000	102 000	102 000
Reduserte gebyrinntekter forvaltning	250 000	250 000	250 000	250 000
Planlegging av svømmehall/folkehelsesenter	250 000			

10.3.8.2 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015-2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav	-189 000	-378 000	-378 000	-378 000
Etablering datarom 2	300 000	500 000	250 000	0
Batteribackup datarom	150 000	0	0	0
Nettbrett til politikere	250 000	25 000	25 000	25 000
Landmålerutstyr	500 000	0	0	0
Ny hjemmeside	600 000	200 000	200 000	200 000
Agresso lønn- og personal	490 000	200 000	0	0
Fiberkabling	360 000	0	0	0
Moe kirke, investeringstilskudd	1 700 000	0	0	0
Veitilskudd Elshøgda	8 000	8 000	8 000	8 000

11 Grunnskole og SFO

Grunnskolen oppgave er hjemlet i Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa.

Grunnskolen i Orkdal drives i henhold til Opplæringsloven og Læreplanverket for Kunnskapsløftet og skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring for alle barn mellom 6 – 15 år som er bosatt i kommunen.

Opplæringsloven har bestemmelser om at alle barn og unge har plikt til grunnskoleopplæring, og rett til en offentlig grunnskoleopplæring. Videre heter det at elever har rett til opplæring som er tilpasset deres evner og forutsetninger. Elever som ikke har, eller ikke kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringa, har rett til spesialundervisning.

Elevene har rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller ved den skole i nærmiljøet som de sokner til. Kommunen kan gi forskrift om hvilken skole de ulike områdene i kommunen sokner til.

Elevene har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Det er skolefritidsordning ved alle skolene med barnetrinn.

Fakta om grunnskole og SFO i Orkdal kommune

	2010	2011	2012	2013
Antall elever i grunnskolen	1 404	1382	1430	1466
Antall elever per årsverk til undervisning	13,2	12,9	12,7	13,3
Lærertetthet 1.-7. trinn	13,6	13,5	12,9	14,4
Lærertetthet 8.-10. trinn	16,8	15,4	16,2	15,2
Lærertetthet i ordinær undervisning	17,6	16,8	16,3	18
Andel elever med enkeltvedtak om spesialundervisning	8,8 %	9,1 %	9,8 %	8,8 %
Andel elever 6 - 9 år i SFO	65,0 %	60,0 %	59,7 %	58,8 %
Andel elever 6 – 9 år som mottar leksehjelp	80 %	81 %	74 %	92,7 %
Undervisningstimer totalt per elev	54	55	56	53

Sammenligning med andre kommuner

	Orkdal	Malvik	Melhus	Skaun	Landet
Antall elever per årsverk til undervisning	13,3	12,9	12,7	13,7	12,2
Lærertetthet 1.-7. trinn	14,4	14,1	12,9	14,9	13,1
Lærertetthet 8.-10. trinn	15,2	14,4	16,7	15,0	14,1
Lærertetthet i ordinær undervisning	18,0	18,1	16,6	17,2	16,8
Andel elever med enkeltvedtak om spesialundervisning	8,8 %	10,1 %	8,0 %	10,4 %	8,4 %
Andel elever 6 - 9 år i SFO	59,8 %	69,3 %	58,4 %	64,3 %	61,8 %
Undervisningstimer totalt per elev	53	55	56	52	59

Det har vært en sterk vekst i elevtallet i Orkdal de siste 4 årene. Det skyldes de høye fødselstallene noen år tidligere. Fra 2012 til 2013 kom hele veksten på Grøtte skole. Det er denne veksten som gjør at antall elever per årsverk har økt og at antall elever per lærer øker på barnetrinnet samt nedgang i antall undervisningstimer per elev.

Andel elever med spesialundervisning hadde en økning fram til 2012. Deretter har det snudd, noe som kan være et resultat av at kommunen har et mål om bedre tilpasset opplæring for alle elever. Orkdal har lavere andel elever med vedtak om spesialundervisning av sammenligningskommunene.

11.1 Status

11.1.1 Kvalitet

Orkdal kommune har høye ambisjoner når det gjelder kvaliteten på grunnskoleopplæringa. Resultater fra elevundersøkelsen viser at elevene i Orkdal trives godt i skolen, har høy motivasjon og har høy trivsel med lærerne.

Foreldreundersøkelsen viser at foreldrene i Orkdal er godt fornøyd med grunnskoleopplæringa for elevene.

Når det gjelder spørsmål om mobbing, så viser resultatene at andelen elever på 10. trinn som blir mobbet har gått ned sammenlignet med året før.

I 2013 viser resultatene fra nasjonale prøver at 27,9 % av elevene på 5. trinn skårer på det laveste mestringsnivået. Dette er en framgang sammenlignet med resultatene fra 2011 og 2012. Det er store variasjoner mellom skolene i kommunen.

Andelen elever med spesialundervisning har økt de siste årene både nasjonalt og i Orkdal.

De siste tallene for 2013 viser at vi har hatt en liten nedgang i omfanget av spesialundervisning siste år.

Dette har forskjellige årsaker og kan begrense skolenes muligheter til å legge til rette for tilpasset opplæring innenfor ordinær undervisning.

Frafallet fra videregående opplæring er stort. Ingen bedring de siste årene til tross for at det er satt inn flere tiltak. Siste års tall viser at 73 % av elevene som startet på videregående opplæring, har fullført i løpet av 5 år. Det er en nedgang fra året før.

Det er store forskjeller mellom gutter og jenter, både når det gjelder frafall fra videregående opplæring, spesialundervisning og leseferdigheter.

11.1.2 Kostnadsnivå / KOSTRA

Produktivitet / enhetskostnader	Orkdal	Melhus	Malvik	Skaun	Landet
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss, per elev	102 158	104 332	105 985	96 626	107 996
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolelokaler, per elev	19 380	99 189	100 485	88 913	101 687
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev, konsern	80 347	78 006	80 073	71 810	83 128

I Orkdal kommune kostet en elev i grunnskolen i 2013 ca. 102 158 kroner. I 2014 ligger både Melhus og Malvik over Orkdal kommune når det gjelder utgifter til grunnskole, inklusive skolelokaler og skyss, mens Skaun ligger under som tidligere år.

11.1.3 Sykefravær

Sykefraværet i grunnskolen var på 7,5 i 2013. Til sammenligning var sykefraværet 7,7 % i 2012.

11.2 Utviklingsområder med utviklingsmål

11.2.1 Nasjonale mål for faglig kvalitet. Stortingsmelding 31 Kvalitet i skolen

- Alle elever som går ut av grunnskolen skal mestre grunnleggende ferdigheter
- Alle elever og lærlinger som er i stand til det skal gjennomføre videregående opplæring
- Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring

11.2.2 Pedagogisk plattform for Orkdalsskolen

I skolebruksplanen står det at grunnskolen i Orkdal skal:

- gi alle elever like muligheter til å utvikle sine evner og talenter individuelt og i samarbeid med andre
- stimulere elevenes lærelyst, utholdenhet og nysgjerrighet
- stimulere elevene til å utvikle egne læringsstrategier og evne til kritisk tenkning
- stimulere elevene i deres personlige utvikling og identitet, i det å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse
- legge til rette for elevmedvirkning og for at elevene kan foreta bevisste verdivalg og valg av utdanning og fremtidig arbeid
- fremme tilpasset opplæring og varierte arbeidsmåter
- stimulere, bruke og videreutvikle den enkelte lærers kompetanse
- bidra til at lærere fremstår som tydelige ledere og som forbilder for barn og unge
- sikre at det fysiske og psykososiale arbeids- og læringsmiljøet fremmer helse, trivsel og læring
- legge til rette for samarbeid med heimen og sikre foreldrenes medansvar i skolen
- legge til rette for at lokalsamfunnet blir involvert i opplæringen på en meningsfylt måte

11.2.3 Bedre tilpasset opplæring for alle elever

Statistikken viser at en stor andel elever fra Orkdal kommune faller fra videregående opplæring. 27 % av elevene i kullet som startet i 2008 har ikke bestått eller sluttet. Orkdal kommune har relativt høy andel unge sosialhjelpsmottakere sammenlignet med andre kommuner. 8,8 % av ungdommer mellom 18 – 24 år mottar økonomisk sosialhjelp og med en gjennomsnittlig stønadslengde på 4,5 mnd.

Strategier og tiltak for bedre tilpasset opplæring

- Styre ressurser mot tidlig tilpasset opplæring i grunnleggende ferdigheter
- Lokale læreplaner - mer praktisk og variert
- Samarbeid med næringslivet
- Klassen som læringsfellesskap
- Kompetansetiltak

Basisferdigheter / grunnleggende ferdigheter:

- Kompetanseheving på basisferdigheter / grunnleggende ferdigheter, språk, lesing, skrivning, regning, digitale ferdigheter
 - Avtale med skrivesenteret om kompetanseheving for barneskoler
 - Grunnleggende ferdigheter i regning må komme som neste satsingsområde etter skrivning
 - Skolebasert kompetanseutvikling for skoler med ungdomstrinn fra 2015
- Plan for mottak og opplæring av elever med innvandrerbakgrunn

Legge til rette for mer fysisk aktivitet

- Alle skoler skal ha en overordnet plan der det blant annet skal inngå:
 - Turer og friluftsliv på alle trinn
 - Trivselslederprogrammet (4. trinn og oppover)
 - Fysisk aktivitet på mellomtrinnet
- Vurdere organisering av skoledagen med tanke på å gi rom for fysisk aktivitet og kulturaktiviteter, bolklegging av undervisning
- Kartlegge muligheten for samarbeid med frivillige organisasjoner i skolekretsen

Kroppsøvningsfaget – fravær, psykisk helse

- Oppvekstkonsferanse – tema: barn og unges psykiske helse
- Etablere nettverk for kroppsøvingslærere.
- Benytte «Den fysiske skolesekken» sine tilbud om kurs etc.

Kosthold

- Sunt kosthold på SFO
- Informasjon på foreldremøter og holdningsskapende arbeid
 - Hva er greit å ha i matpakken
 - Hva skal elevene ha med på tur og ved møter og festlige anledninger
 - Trekke inn helsesøster i det holdningsskapende arbeidet både overfor elever, foresatte og ansatte

11.2.4 «Foreldreskolen»

Alle ansatte i skolen skal ha kunnskap om prinsippene i ICDP. Det skal gjennomføres opplæring av ansatte i skolen om de grunnleggende prinsippene i ICDP.

Prinsipper og tema flettes inn i de ordinære foreldremøtene. Alle skolene skal ha to foreldremøter per skoleår og det skal være ekstra temakvelder ved overgangene fra 4. til 5. trinn og fra 7. til 8. trinn. Temaene vil variere etter hvilket trinn og etter behov.

11.2.5 Lokale læreplaner i alle fag

Skoleeiere har ansvaret for at elever og lærlinger får den opplæringen de har krav på. Derfor har skoleeiere en viktig rolle i å ta initiativ til og å følge opp det lokale arbeidet med læreplaner. Skoleeiers ansvar knyttet til lokalt arbeid med læreplaner må ses i sammenheng med opplæringslova § 13-10.

Alle kommuner skal ha lokale læreplaner i alle fag. I Orkdal kommune har skoleeier delegert arbeidet til den enkelte rektor. I Orkdal skal alle læreplaner være ferdigstilt eller revidert innen 15. september hvert år

Læreplanene i fag er forskriftsfestet. Det betyr at de er juridisk forpliktende for alle skoler og skal sikre at elevene og lærlingene får like gode muligheter til å utvikle kompetanse, uavhengig av hvor i landet de går på skole.

Som utgangspunkt for det lokale arbeidet med læreplaner i fag er det nødvendig å etablere en forståelse for noen prinsipper som ligger til grunn for læreplanene i fag. Disse prinsippene er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Kompetanse og kompetansemål
- Progresjon i læreplanen og kompetansemål
- Valg av innhold og arbeidsmåter som er egnet til å nå kompetansemålene
- Tilpasset opplæring
- Vurdering

11.2.6 Ekstern skolevurdering som kvalitetsutviklende tiltak

Ekstern skolevurdering er et redskap for å gjennomføre den lovbestemte skolebaserte vurderinga. Ekstern skolevurdering skal først og fremst være et verktøy for å fremme utviklingsprosesser skole skolene. Målet med ekstern skolevurdering er en her-og-nå-vurdering av et område som skolen ser behov for utvikling på eller et område der skolen har utfordringer. Det velges tema for vurderingen på bakgrunn av analyse av skolens utfordringer.

Ekstern skolevurdering skal handle om å få et eksternt blikk på virksomheten, gjort av likemenn. Derfor har en inngått et samarbeid med andre kommuner Orkdal – Øy-regionen om organisering og gjennomføring av den eksterne skolevurderinga.

Regionkonsulenten i Orkdal – Øy-regionen vil koordinere arbeidet og det lages en langsiktig plan der hver skole blir vurdert hvert 3. år.

Rapporter fra ekstern skolevurdering skal legges fram for hovedutvalg for oppvekst og omsorg.

11.2.7 Elevens skolemiljø

MÅL: Orkdal kommune skal være en foregangskommune når det gjelder bekjempelse av mobbing

Alle skoler har handlingsplaner mot mobbing. Disse skal hvert år gjennomgås med alle ansatte og behandles i Samarbeidsutvalget.

Når en lærer avdekker en uønsket hendelse knyttet til elev, skal dette registreres i det elektroniske avvikssystemet.

Det er utarbeidet prosedyrer og rutiner som sikrer at det fattes enkeltvedtak, når det skal fattes og hva som skrives i enkeltvedtaket.

Alle skoler skal ha skriftlige rutiner for inspeksjon, og ansattes handlingsplikt skal presiseres i inspeksjonsplaner.

Skolene skal hver høst informere foreldrene om rettigheter knyttet til kap. 9A.

Skolemiljø saker skal drøftes i elevråd og FAU og SU.

Samarbeidsutvalget skal hvert år diskutere mobbeplan, diskutere skolemiljø saker og få seg forelagt rapporter om mobbing.

Skolene skal rapportere på forebyggende tiltak, individrettede tiltak og brukermedvirkning i enhetens årsrapport.

Det bør utredes nærmere hvordan skolene i større grad kan nyttiggjøre seg tverrfaglig kompetanse når det gjelder mobbesaker. F.eks. tverrfaglig team, PP-tjeneste, psykisk helsearbeid.

11.2.8 IKT – strategi i grunnskolen

“Digital kompetanse er ferdigheter, kunnskaper og holdninger som alle trenger for å kunne bruke digitale medier for lærings og mestring i et lærende samfunn.

Digital kompetanse er den kompetansen som bygger bro mellom ferdigheter som å lese, skrive og regne, og den kompetansen som kreves for å ta i bruk nye digitale verktøy og medier på en kreativ og kritisk måte.»

Grunnleggende digitale ferdigheter er i læreplanverket for Kunnskapsløftet på linje med det å kunne uttrykke seg muntlig, det å kunne lese, det å kunne skrive og det å ha regneferdigheter.

Det er både et nasjonalt og lokalt mål at alle elever som går ut av grunnskolen skal mestre de grunnleggende ferdighetene, også digitale ferdigheter.

11.2.8.1 Orkdal kommunes digitaliseringsstrategi for grunnskolen

MÅL:

- Elevene får et undervisningstilbud som oppfyller kravene til bruk av IKT i gjeldende læreplaner
- Lærerne bruker digitale verktøy i den daglige undervisningen
- Lærerne utnytter mulighetene IKT gir for å gi tilpasset og differensiert opplæring til hver enkelt elev
- Lærere i grunnopplæringen skal ha nok kunnskap til å bruke digitale verktøy og læringsressurser i den daglige undervisningen.
- Lærere er dyktige klasseledere i teknologirike omgivelser
- Skolene har tatt i bruk løsninger for digital vurdering
- Grunnskoleeksamen gjennomføres digitalt der det er lagt til rette for det
- IKT skal brukes som verktøy for kontakt mellom elev og lærer og mellom heim og skole
- Skolene har tatt i bruk innloggingsløsningene og ressursene i FEIDE
- Kommunen tilbyr stabil drift av IKT – tjenester som ivaretar krav til stabilitet, fleksibilitet, personvern og sikkerhet.

Kompetanse på skole og kommunenivå

Alle ansatte i skolen skal til enhver tid har nok digital kompetanse for å drive en god tilpasset opplæring for alle elever. Det er behov for en IT-faglig person som drifter skoleprogrammer og pedagogisk programvare og som er rådgiver overfor rektorer og IT-avdelinga når det gjelder skole og IKT. Stillingsstørrelse ca. 25 % stilling. Kostnad 125.000 kroner. Stillingen dekkes innenfor skolen egen ramme.

Utstyr og infrastruktur

Standarder:

I forrige års handlingsplan ble det satt følgende standarder for PC – tetthet:

- 1 PC per elev på ungdomstrinnet
- 2 elever per PC på barnetrinnet.
- Det ble også satt som et utviklingsmål å utrede bruk av nettbrett på småskoletrinnet.

I dag er det 1489 elever i grunnskolen og 455 PCer. For at kommunen skal komme opp på den standarden for PC-tetthet som er vedtatt i handlingsplanen forrige år, trenges det en investering på om lag 2,1 mill. i to år, deretter om lag 1,2 mill årlig for å opprette ønsket PC – tetthet. Investeringen dekkes innenfor grunnskolens ramme.

Nytt skoleadministrativt system

Hypernet skoleadministrasjonssystem innføres fra høsten 2015. Det gamle systemet blir utdatert og leverandøreren tilbyr webløsning Hypernet. Integrasjoner videreføres uten ekstra

kostnad, men det kreves integrasjon med Agresso og Ephorte. Kostnad i 2015 vil ligge på ca. 240 000 kroner, deretter årlig drift og lisenser på ca. 74 000 kroner. Tiltaket dekkes innenfor skolens ramme

Ny læringsplattform

Dert skal i 2015 vurderes ny læringsplattform til erstatning for den som brukes i dag. ITS – learning har vært i bruk siden 2006. En av ulempene er høye lagringskostnader.

SMS – varsling

Det er et mål at alle skoler skal ha et SMS -varslingssystem. Det er viktig med tanke på beredskap og har miljømessig gevinst fordi det sparer skolene for informasjon på papir til foresatte. Kostnaden vil ligge på 72 000 kroner per år og dekkes innenfor skolens egen ramme.

11.2.9 Skolefritidsordningen – sommeråpent tilbud

Noen foresatte har henvendt seg til kommunen om at de har utfordring når det gjelder barnepass om sommeren og skolefritidsordningen er stengt. Skolefritidsordningen utenom skoledager er ikke en lovpålagt oppgave for kommunen. I opplæringslovens § 13-7 heter det at kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1. – 4. årstrinn, og for barn med særskilte behov for 1. – 7. årstrinn. Orkdal kommune tilbyr skolefritidsordning også på skolefridager, i juni og første uke i juli samt i august. Dette er et kommunalt tilbud og altså ikke en plikt etter opplæringslovens bestemmelse.

Sommertilbud kan organiseres slik:

En avdeling med 15 plasser på Orkanger og tilsvarende på Grøtte. Plass tildeles etter søknad og behovsprøving. Det vil være behov for til sammen 4 ansatte samt 1 ansvarlig SFO – leder tilgjengelig. Dette kommer i tillegg til ordinær SFO – drift. Tiltaket vil koste 130 000 kroner. Alternativ t kan det etableres en avdeling med 15 plasser på bare en av skolene. Kostnad: 70 000 kroner årlig.

Det er ikke funnet rom for dette innenfor handlingsplanperioden.

11.2.10 Realkompetansevurdering – ny oppgave for kommunen

Realkompetansevurdering er en oppgave som fra 2014 er tillagt kommunen. Tidligere var dette fylkeskommunens ansvar. Personer over 16 år som er søkere til videregående opplæring og som ikke har vitnemål eller som ikke kan dokumentere at de har grunnopplæring tilsvarende 9 år fra et annet land, har rett til å bli realkompetansevurdert når de henvender seg til kommunen.

Realkompetansevurdering skal gjøres i forhold til vitnemålsfagene for voksne. Søkeren må ha kompetanse som tilsvarer karakteren 2 eller bedre i følgende fag: Norsk, matematikk, engelsk, samfunnsfag og naturfag.

Tiltak.

Fra 2015 skal det etableres et vurdererkorps i Orkdal kommune bestående av grunnskolelærere som har kompetanse på vurdering i grunnskolefag på ungdomstrinnet etter Læreplanverket for Kunnskapsløftet. En realkompetansevurdering varer i 2 ½ - 3 dager og læreren må frikjøpes fra sin skole denne tiden. I tillegg skal det beregnes et honorar.

Vedtaksmyndigheten ligger i rådmannens stab.

Kostnad.

Frikjøp og honorar: 65.000 kroner (Anslag: 5 kandidater årlig, 13.000 kroner per kand.)

Kompetansetiltak og andre tiltak i forbindelse med innføring av ordningen: 35.000 kroner.

Totalt per år: 100.000 kroner. Tiltaket dekkes innenfor rammeområdet.

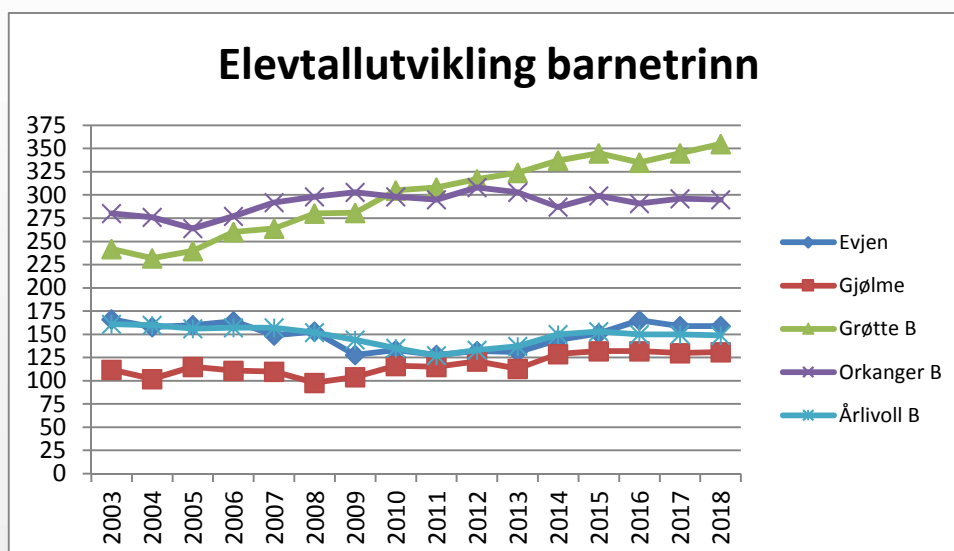
Utviklingsmål innen eksisterende ramme	2015	2016	2017	2018
Utrede ny modell for organisering av skoledagen	X			
Gjennomføre tiltak innenfor prosjektet «Alle er med»: Avtale med Skrivesenteret gjennomføres.	X			
Ungdomstrinnsatsinga settes i gang med skolebasert kompetanseutvikling i grunnleggende ferdigheter og klasseledelse på ungdomstrinnet	X			
LP – modellen skal være innført som utviklingsstrategi i alle skoler	X			
Alle skoler skal ha en plan for fysisk aktivitet	X			
Etablere nettverk for kroppsøvingslærere, Supplert med fagpersonell fra helse og familie	X			
Foreldreskolen innføres	X			
Lage plan og prosedyrer for opplæring av minoritetsspråklige elever	X			
Utrede muligheter for bruk av nettbrett i undervisningen	X			
Innføre Hypernet skoleadministrativt program til erstatning for Extens.	X			
SMS – varsling skal være innført på alle skoler	X			
System for realkompetansevurdering etableres og settes i gang	X			

11.3 Skolebygg og kapasitet

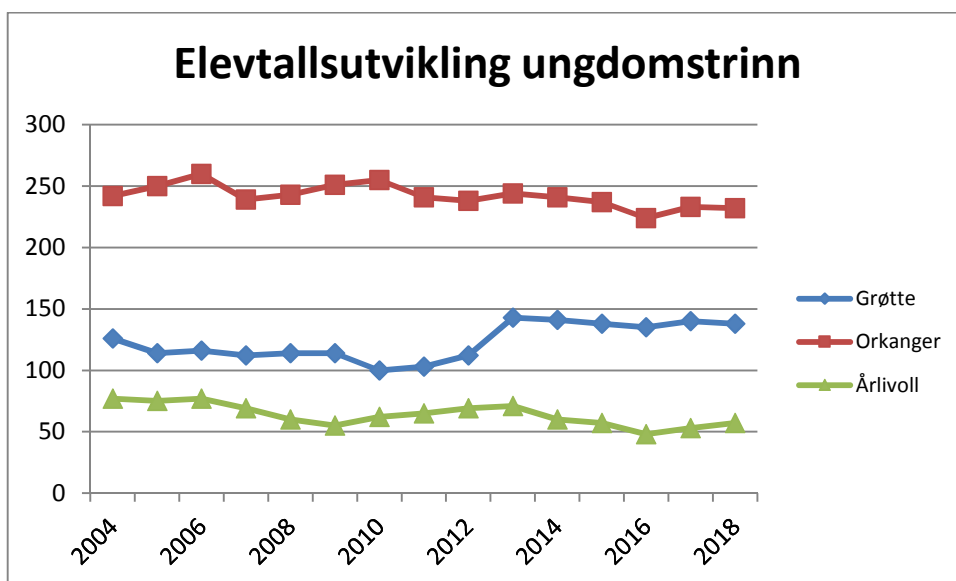
Skolebruksplanen inneholder generelle føringer og krav til skolebygg og uteareal. Den tar også for seg elevprognoser og vurderer kapasitet i forhold til prognosene.

11.3.1 Elevprognoser

11.3.1.1 Barnetrinnet

11.3.1.2 Ungdomstrinnet

11.3.2 Orkanger barneskole

Skolen har kapasitet til å møte noe vekst de kommende 5 årene. I kommuneplanens arealdel er det avsatt flere områder for boligutbygging innenfor sentrumsområdene i Orkanger krets. Hvilket omfang dette vil få, og hvordan det vil påvirke prognosene må vurderes underveis. Det er grunn til å tro at det vil medføre sterkt press på barneskolen.

11.3.3 Gjølme skole

Elevprognosene i handlingsplanperioden viser at skolen samlet sett har nok kapasitet dersom årskullene er omtrent jevnstore. Skoleåret 2014 – 2015 har det startet et forholdsvis stort årskull med 27 elever. Skolen har signalisert at den ikke har klasserom som er egnet til å ta i mot en såpass stor klasse og at det ikke er flere rom for å dele klassen. Tilfluktsrommet var planlagt til undervisning, men dette er ikke egnet til undervisningsformål på grunn av det ikke har vinduer. Våren 2014 ble det avdekket at det er for høye radonverdier i tilfluktsrommet.

Det er avsatt boligområder for Gjølme krets i kommuneplanens arealdel. Dette vil også være med på å skape usikkerhet knyttet til prognosene fremover.

Etableringen av en barnehageavdeling i et bolighus ved skolen har medført sterk trafikkøkning og økt behov for parkeringsplasser ved skolen og barnehagen. Løsninger bør vurderes når det gjelder trafikkforholdene rundt barnehagen og skolen.

11.3.4 Orkanger ungdomsskole

Elevtallsutviklingen for Orkanger ungdomsskole har vært stabil og dette ser ut til å vedvare. Dermed er det nok kapasitet i handlingsplanperioden.

11.3.5 Årlivoll skole

De siste årene har det vært en nedgang i elevtallet ved Årlivoll skole. I følge prognosene vil veksten tilta noe i handlingsplanperioden, men fremdeles være under nivået som har vært tidligere. Det er ikke avsatt nye boligområder innenfor kretsen i kommuneplanens arealdel.

11.3.6 Evjen skole

I skolebruksplanen pekes det på nødvendigheten av tiltak på Evjen skole i løpet av de nærmeste årene. Evjen skole har store kapasitetsproblemer i 2014 – 2015 med tre store årskull med rundt 30 elever per trinn. Klasserommene er for små til å romme så mange elever, og det er behov for å øke kapasiteten når det gjelder undervisningslokaler, garderober og arbeidsplasser for lærere.

For brukerne av skolen gjør dette at det er vanskelig å finne rom for å dele klassene når det er behov for det. Tidligere kunne klassene på mellomtrinnet til dels benytte småskoletrinnets klasserom til dette bruket, men det økte timetallet på småskoletrinnets har gjort at det blitt stadig vanskeligere å finne rom for deling. Satsingen «tidlig innsats» har gitt flere delingstimer til småskoletrinnets, noe som gir økte utfordringer. Elevene har også fått lengre dager på skolen på grunn av leksehjelptilbudet. Alle elevene blir i større grad til stede på skolen samtidig, og presset på eksisterende rom øker.

Det hvite gamle bygget brukes i dag ikke til undervisning fordi det ikke lenger er godkjent til undervisningsformål. Det er inngått avtale mellom Orkdal kommune og Orkla jeger- og fiskeforening om leie av bygget i noen år framover. Det gule bygget foreslås revet på grunn av at det framstår som brannsikringsmessig og bygningsteknisk dårlig. I Block Watne-bygget er det påvist at det er nødvendig med omfattende restaureringsarbeid i forhold til energiøkonomisering.

I skolebruksplanen skisseres følgende forslag til tiltak:

Alt. 1: Nytt tilbygg med rivning av Gulbygget og Block Watne bygget.

Nytt og tidsriktig skolebygg for utvidelse og erstatning for den eldste bygningsmassen, dvs. Gulbygget og Block Watne bygget

Det som da vil stå igjen er et bygg bestående av 4 klasserom, 3 små grupperom, skolekjøkken, gymsal med garderober, elevtoaletter, handiaptoalett og 2 tekniske rom.

Ut i fra økning i elevtallet blir det behov for et skolebygg der dagens Block Watne-bygg står, som inneholder 3 ordinære klasserom med 2 noe mindre klasserom, 4 grupperom, elevgarderober og undervisningslokale for elev som har spesielt behov for avskjermet undervisning. Avdeling for kunst og handverk, rom for musikk og skolebibliotek vil også komme i nytt bygg.

Administrasjonen vil ha behov for kontor for rektor, inspektør, sekretær og SFO leder. Kontorer og 2 team-rom for pedagogisk personale. Personalrom/felles møterom vil også bli nødvendig, samt garderobe for personalet.

Skolefritid har i dag base i Gulbygget. Denne basen vil da bli i nybygg. Det samme må kontor for vaktmester, ledende renholder og helsesøster. I tillegg kommer div. lagerrom.

For å utnytte tomtearealene best mulig, er det ønskelig å se på en løsning som går over to etasjer, hvor undervisningslokaler legges i 1. etasje og der kontorlokaler og rom for personalet ligger i 2. etasje, samtidig som man har en universell utforming av skolebygget i fokus.

Investeringskostnad nybygg på Evjen skole beløper seg til ca.45 mill. kroner.

Alt.2: Nytt tilbygg med rivning av Gulbygget og rehabilitering av Block Watne bygget

En rehabilitering og tilpasning av Block Watne bygget må kalkuleres til ca. 2/3 av ny kostpris. Tilbygget må inneholde registrert behov ut over dagens areal ca. 550 m²

Investeringskostnad vil beløpe seg til ca. 39 mill. kroner.

Alt.3: Benytte Modulhuset til skole og beholde nåværende skoleareal.

Ettersom prognosene for barnetallet i barnehager synker i den kritiske perioden for skolen (2014 – 2017), kan alle dagens barnehagelokaler beholdes, bortsett fra modulhuset på Evjen, som benyttes til skole. Modulhuset er relativt godt tilpasset, mens Block Watne bygget må rehabiliteres. Total rehabilitering og tilpasning for begge bygg vil dreie seg om ca. 15 mill.kr.

Alt.4: Ny skole på ny tomt og deler av nåværende skole til barnehage.

Et nytt skolebygg på ny tomt (ledig areal på andre siden av jernbane) vil måtte ha en størrelse på ca 2100 m2 og koste ca. 63 mill.kr. da kunne deler av nåværende skole vært benyttet til barnehage. Tomtekostnadene er ikke medregnet i kalkylen, heller ikke riving og eventuell tilpasning av nåværende skole.

11.3.7 Oppsummering

Totalt sett er det nok kapasitet i Orkdalsskolen i handlingsplanperioden, men den enkelte skole vil få utfordringer knyttet til store årskull. Utfordringene er først og fremst knyttet til bygningsmessige forhold ved på Evjen skole. Rådmannen foreslår i dette notatet at Gulbygget og Block-Watnebygget på Evjen skole rives og erstattes med et nytt og tidsriktig skolebygg slik at elevens rett til et godt skolemiljø blir ivaretatt i henhold til opplæringslovens og helselovgivningens bestemmelser.

Rådmannen vil i dette notatet foreslå at det settes i gang bygningsmessige tiltak ved Evjen skole i handlingsplanperioden, samt at en foretar en gjennomgang av øvrig bygningsmasse i forbindelse med EPC – prosjektet. Det henvises til kap. 11.3.3.

11.4 Resultatmål

Resultatmål	Status 2013		Mål 2015	Mål 2018
	Landet	Orkdal		
Elevundersøkelsen, 7. trinn	Landet	Orkdal		
Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?	1,3	1,3	1,2	1,1
Elevundersøkelsen 10. trinn				
Er du blitt mobbet på skolen de siste månedene?	1,3	1,2	1,1	1,0
Faglig kvalitet				
Lesing 5. trinn, gjennomsnittscore på en skala fra 1-3	2,0	2,0	2,2	2,3
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	40,4	39,3	40,5	41,5
Andel elever som fullfører videregående opplæring på 5 år (Kullet som startet i 2008)	76,3	73 %	76,0 %	78,0 %
Andel elever som får spesialundervisning	8,4	8,8 %	7 %	6 %

*Måltall er justert slik at de stemmer overens med Skoleportens skala fra 1 til 5 der 1 er det beste.

11.5 Økonomiske tiltak Grunnskole og SFO

11.5.1 Vedtatte tiltak i forrige handlingsplan (2014-2017)

Tiltak	2014	2015	2016	2017
Valgfag ungdomsskolen	374 000	584 000	584 000	584 000

11.5.2 Vedtatte tiltak i handlingsplan 2015-2018

Tiltak	2014	2015	2016	2017
Innsparingskrav	-414 000	-828 000	-828 000	-828 000
Økt undervisning grunnskole	2 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000

12 Barnehage

I henhold til barnehageloven § 8 har kommunen plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen og som oppfyller rett til barnehageplass jfr. § 12a, det vil si at alle barn som fyller ett år innen utgangen av august året før det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august.

I tillegg har Orkdal kommune innført rullerende opptak for alle ettåringer ved at de får plass én måned etter fylte ett år samt vedtatt å utvide ordning med rullerende opptak slik at de som kommer tilflyttende i løpet av barnehageåret også tildeles plass.

I henhold til barnehageloven § 1 skal barnehagen i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

12.1 Utviklingsområder med utviklingsmål

12.1.1 Stortingsmelding 41 Kvalitet i barnehagen

I Stortingsmelding nr. 41 "Kvalitet i barnehagen" pekes det på tre hovedmål for barnehagesektoren i årene som kommer:

- Sikre likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager
- Styrke barnehagen som læringsarena
- Alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap

12.1.2 Lokale føringer

- Kommunen er ett opptaksområde.
- Det er ett hovedopptak og rullerende opptak i kommunen. Hovedopptaket, med oppstart ved nytt barnehageår i august/september, har søknadsfrist 1.mars.
- Orkdal kommune gir barn rett til barnehageplass utover den lovfesta retten.

En måned etter fylte ett år tilbys barn etter søknad barnehageplass i rullerende opptak.

- Ønsket oppstartdato skrives i søknaden. Søker som ønsker barnehageplass om våren, søker innen 1.oktober året før.
- Rullerende opptak er ytterligere utvidet slik at de som kommer tilflyttende i løpet av barnehageåret også tildeles plass.
- Kommunestyret skal hvert år ved rullering av handlingsplanen, fastsette konkrete mål for faglig kvalitet:
 - Brukerundersøkelsen
 - Kartlegging av ferdigheter av 6-åringer innen sosiale ferdigheter og fagområdene: Kommunikasjon, språk og tekst og Antall rom og form

12.1.3 Pedagogisk plattform for Orkdalsbarnehagene.

I henhold til barnehageplanen skal barnehagen:

- i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling
- gi barna tid og mulighet for allsidig lek både inne og ute
- gi barna omsorg og utfordringer
- gi barna anledning til medbestemmelse og medvirkning
- gi barna næring til fantasi og nyteknisk
- legge opp dagene med variasjon og glede
- gi rom for humor
- gi barna nærhet
- gi gode rammer for barnets utvikling og læring, barnehagen skal være en god læringsarena
- ha gode rammer og areal både inne og ute som stimulerer til en allsidig fysisk aktivitet

12.1.4 Tidlig innsats

Tidlig innsats er et satsningsområde i Orkdalsbarnehagene. Tidlig innsats betyr at en må fange opp barnets situasjon og utvikling så tidlig som mulig, og ut fra det handle og finne tiltak.

Tidlig innsats handler om å optimalisere barnets oppvekstmiljø tidligst mulig, med sikte på å utvikle en robust psykisk helse og forebygge skjevutvikling.

Et økende antall barn har behov for tettere oppfølging av ulike årsaker, spesielt gjelder dette forhold som kan knyttes mot familien.

Tidlig innsats kan rettes inn mot:

- Barn med funksjonshemninger
- Barn som trenger ekstra hjelp og støtte i sin utvikling
- Barn som er utsatt for vold
- Barn som lever i en familie hvor en eller begge foreldrene er psykisk syke
- Barn som opplever at familien er i krise
- Barn som er fremmedspråklige
- Barn som er utsatt for omsorgssvikt

Personalet i barnehagene har en unik mulighet til å komme inn tidlig for å hjelpe. Personalet ser barna i store deler av dagen og de ser samspillet mellom barn og foreldre, det gjør at de har mulighet til å identifisere barn og familier som trenger hjelp på et tidlig stadium.

Å fange opp barna og deres familier krever kompetanse og tid fra personalet. Samtidig krever det styrke fra personalet til å ta opp vanskelige områder tidlig i barnets liv.

For barn som opplever blant annet omsorgssvikt handler det om tap av barndom om de ikke får hjelp i tide. Barndommen skal være til glede der og da, men også i livet som ungdom og voksen.

12.1.5 Tverrfaglig samarbeid

Tverrfaglig samarbeid og forståelse er viktig for å hjelpe barna i sin utvikling best mulig. Samarbeidspartnere er barnevernstjenesten, helsestasjonen, psykisk helsearbeid, barne- og ungdomspsykiatrien og PP-tjenesten.

12.1.6 Fremmedspråklige barn

Det må være et mål i Orkdal kommune at alle fremmedspråklige barn skal gå i barnehage. Barns språk læres og utvikles best gjennom barnets deltakelse i uformelle og inkluderende miljøer. Derfor er barnehagen en viktig arena for språkutvikling.

I dag får foreldre som er med i introduksjonsprogrammet dekket barnehageplassen, deretter må foreldrene dekke oppholdet selv. Når programmet er ferdig kan det by på utfordringer da mange av mødrene ofte går hjemme eller de ikke får seg jobb.

Det er i barnehagen de får sosial omgang med andre barn og voksne. Barna får venner og gode sosiale relasjoner. Det norske språket læres, og gode rutiner/struktur på hverdagen gjør de senere i bedre stand til å takle krav og utfordringer i skolehverdagen.

12.1.7 Ledelse i barnehagen

Det har vært stor utvikling i barnehagetilbudet de siste årene, kommunen har fått store barnehager, noe som har ført til endringer når det gjelder barnehagens ledelse. Mellomledere i barnehagen har fått flere faglig- pedagogiske oppgaver og oppgaver knyttet til personal og god lederkompetanse er viktig.

Utvikling av lederkompetanse må fokusere på pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse.

12.1.8 Barn

Barns psykiske helse

«Voksne skaper vennskap». Plan for å ivareta barns rett til et godt sosialt miljø.

MÅL:

- Alle barn skal være i et trygt og godt sosialt miljø
- Øke barns positive selvpfatning.

Dette handler om mestring. Det er viktig å gi barna utfordringer ut i fra deres interesser, forutsetninger og modenhet. Barnehagen vil møte barna med tillit og respekt. De må føle seg verdsatt for den de er.

Delmål

- Øke mengden av positive mestringserfaringer
- Øke opplevelsen av å bli anerkjent for den de er

- Barna skal bli kjent med og trygge på sine følelser
- Ha flere kvalitativt gode aktiviteter som tilbys barna

Strategier og tiltak:

- Øke personalets kompetanse om profesjonsrollens betydning for barnas selvoppfatning.
- Ha et økt tverrfaglig samarbeid på ledernivå. Invitere andre faggrupper som jobber med barn og unge til vårt nettverk.
- Ha ulike aktiviteter med måltid for familier utenfor barnehagetiden for en aldersgruppe, eks. 3-åringen. FAU inviteres til å arrangere dette sammen med oss.

Barns fysiske helse

Mål

- Barna får en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring ut ifra alder og modenhet
- Barna utvikler sine motoriske ferdigheter
- Barna får gode erfaringer med uteliv og friluftsliv til ulike årstider.
- Barna gis tilbud og lærer om et sunt kosthold

Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Vi ønsker å tilrettelegge for at barna kan få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring.

Ulike tiltak ut ifra disse målsettingene vil settes i gang i barnehagene. Blant annet kan flerbrukshall og klatrehall i Orklahallen tas i bruk eller gymnastikksaler på skolene kan lånes. Se for øvrig barnehagenes årsplaner.

Barns språkkompetanse

Mål

- Øke barnas språkkompetanse

Delmål

- Øke ordforrådet og begrepsforståelse
- Forbedre språket for å uttrykke tanker, løse konflikter og skape gode relasjoner

Tiltak

- Det lages en felles språkplan for Orkdalsbarnehagene ut ifra fagområdet «Kommunikasjon, språk og tekst».

12.1.9 Foreldre

12.1.9.1 Foreldresamarbeidet

Mål: Øke pedagogens kompetanse på kommunikasjon

Barnehagen ønsker å bli bedre i foreldresamtalene, en ønsker å endre innholdet og bevisstgjøre foreldre i deres oppdrager-rolle. Pedagogen må ha en god dialog med foreldrene, reflektere sammen med dem, undre seg, rettlede og veilede underveis. I samtalen bør en ha fokus på hvor viktig det er for foresatte at de er tilstede for barna sine ved levering/henting i barnehagen. Dette gjelder i forhold til sosiale medier og bruk av telefon. Viktig å være «avlogget» og tilstede for barna.

Barnehagen bør legge til rette for ulike kompetansetiltak innen veiledning, refleksjon og den gode samtale.

12.1.10 Personalet

12.1.10.1 God tilbakemeldingskultur

Mål

- Øke den systematiske refleksjonen over egen yrkesutøvelse

Tiltak

- Utvikle skjema for en pedagogisk utviklingssamtale
 - en fagdel felles for alle barnehagene
 - en del ut ifra egne *satsning*

Utviklingsmål innen eksisterende ramme	2015	2016	2017	2018
Alle barnehagene i kommunen skal gjennomføre foreldreveiledning med min. ei gruppe årlig.	X	x	x	x
Lage en felles språkplan for Orkdalsbarnehagene ut ifra fagområdet «Kommunikasjon, språk og tekst»	X			
Utvikle skjema for en pedagogisk utviklings-samtale	X			
Ha ulike kompetansetiltak og tilrettelegge så ansatte kan ta videreutdanning innen veiledning, refleksjon og den gode samtale	X	X	x	x

12.2 Likeverdig behandling ikke-kommunale barnehager

Orkdal kommunale har en ikke-kommunal barnehage representert ved Liavoll barnehage.

Fra 1.1.2011 ble det innført nye regler for finansiering av ikke-kommunale barnehager. Orkdal kommune har som målsetting, og har hatt som praksis å behandle ikke-kommunale barnehager 100 % likeverdig med kommunale barnehager.

Endelige satser for tilskudd til ikke-kommunal barnehage fastsettes i januar.

Foreløpige satser for 2015 er:

Driftstilskudd per heltidsplass	2015
0-2 år	189 415
3-6 år	92 617
Tilskudd kapital	
0-6 år	9 500
Totalt tilskudd	
0-2 år	198 915
3-6 år	102 117

Orkdal kommune er gjennom forskrift om likeverdig behandling forpliktet til å finansiere barn som er bosatt i Orkdal kommune, men som går i private barnehager i annen kommune. I 2014 har kommunen en utgift tilsvarende 100 000 kr knyttet til dette.

12.3 Foreldrebetaling

Regjeringen foreslår å øke maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage til 2 580 kr i 2015, reelt sett litt lavere enn den var i 2011. Regjeringen foreslår videre innføring av et nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling. Foreldrebetalingen skal da utgjøre maksimalt sju prosent av familiens samlede inntekt for ett barn i barnehage. Alle familier med en samlet inntekt på under 405 000 kr vil ha rett til redusert foreldrebetaling. Forslaget sendes på høring høsten 2014 og skal etter planen tre i kraft 1. august 2015. Det er ikke mulig å forutse virkningene av en eventuell iverksetting av dette og en vil derfor avvente en endelig konklusjon i 2015.

12.4 Tilpasning av barnehagetilbud etter etterspørsel

Rullerende opptak ble innført høsten 2012 og tilpasninger i barnehagenes budsjett ble iverksatt allerede fra dette tidspunkt og videreført. Prognoser tilsa ytterligere tilpasninger til kapasitet som ble igangsatt i de to foregående handlingsplanperioder.

Ved en gjennomgang av prognoser og kapasitet i forbindelse med kommende handlingsplanperiode ser en at bildet har endret seg. Til tross for at det fortsatt er en nedgang i antall barn i målgruppen er kapasitetsbehovet endret. Dette kommer av at dekningsgraden og oppholdstiden har økt. Dette medfører at rullerende opptak har blitt utfordrende. I tillegg har det kommet et nytt vedtak som sier at tilflyttere skal få plass i Orkdalsbarnehagene når det meldes behov.

I handlingsplan 2014-2017 ble det skissert en nedlegging av Kløvrevollen barnehage fra høsten 2015. En ser nå at det vil være behov for å utsette denne avviklingen ett år. Dette for å ivareta etterspørselen så lenge vi har de store kullene inne i barnehagen. Det er imidlertid mulig å avvikle driften av Småbruket høsten 2015.

Tilbudet med åpen barnehage er et tilbud som ikke lenger etterspørres. Dette har nok sammenheng med at de aller fleste barn i dag allerede har barnehageplass. Tilbudet er derfor foreslått avvirket fra 2015.

I forbindelse med at Grøtte barnehage flytter inn i nye lokaler høsten 2014 ble det vedtatt at det skulle komme en ekstra avdeling. Helårsvirkningene av denne avdelingen er lagt inn i handlingsplan 2015-2018.

En kort oppsummering av tilpasninger som er lagt inn i handlingsplan 2015-2018:

- Småbruket barnehage avvikles høsten 2015
- Kløvrevollen barnehage utsettes avvikling ett år og avvikles høsten 2016
- Tilbudet åpen barnehage avvikles 2015
- Helårsvirkning ny avdeling Grøtte barnehage er tatt inn i budsjett

12.5 Resultatmål

	Status 2013	Mål 2015	Mål 2018
Brukerundersøkelsen. Skala fra 1 – 6	5,2	5,2	5,3
I hvor stor grad er du fornøyd med hvordan barnehagen tilrettelegger for det enkelte barns læring?	5,0	5,1	5,1
I hvor stor grad er du fornøyd med barnets muligheter for å være med å bestemme innholdet i barnehagen?	4,8	5,0	5,1
I hvor stor grad er du fornøyd med ditt barns sosiale utvikling?	5,4	5,4	5,4
Faglig kvalitet. Skala fra 1 – 5			

Språkutvikling i barnehagen. Norsk	4,7	4,9	5,0
Regneferdighet. Antall, rom, form	4,4	4,7	4,9
Sosiale ferdigheter	4,5	4,8	5,0

12.6 Økonomiske tiltak Barnehage

12.6.1 Vedtatte tiltak i forrige handlingsplan (2014-2017)

Tiltak	2014	2015	2016	2017
Reduksjon bemanning jfr. utvikling i barnetall	-2 125 000	-3 417 000	-3 792 000	-3 500 000
KS-vedtak rammereduksjon	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000

12.6.2 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015 – 2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav	-294 000	-588 000	-588 000	-588 000
Ny avdeling Grøtte barnehage	1 072 000	1 072 000	1 072 000	1 072 000
Småbruket avvikles	-904 000	-2 170 000	-2 170 000	-2 170 000
Kløvervollen avvikles	0	-1 287 000	-3 092 000	-3 092 000
Åpen barnehage avvikles	-292 000	-292 000	-292 000	-292 000
Barn i private barnehager i andre kommuner	100 000	100 000	100 000	100 000
Barnehagene 700' i 2015	-700 000	0	0	0
Budsjettavtalen i Stortinget, redusert foreldrebetaling	300 000	0	0	0

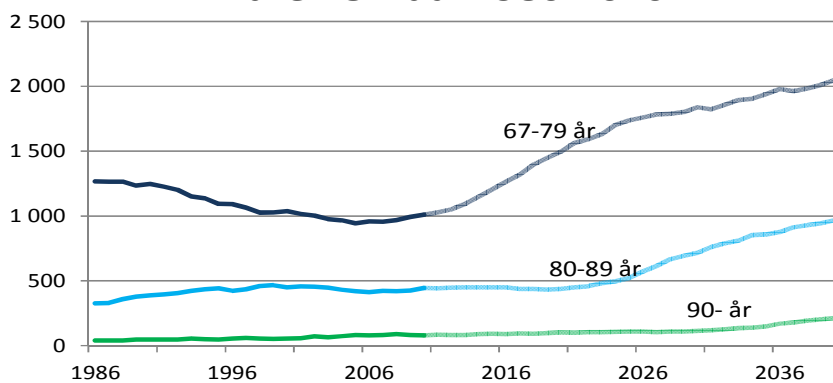
13 Helse- og omsorgstjenester

13.1 Status- felles

I august 2014 presenterte Agenda Kaupang rapport ang. tjeneste- og organisasjonsevalueringen av pleie- og omsorgstjenesten i kommunen. Rapporten oppsummeres med anbefalinger om strategier, tiltak og gjennomføring. Oppsummeringen er gjort med bakgrunn i en omfattende gjennomgang og analyse av våre tjenester, og rapporten legges til grunn for planlegging og gjennomføring av nye tiltak i helse- og omsorgstjenesten. Enhetene er allerede i gang med å gjennomføre en del tiltak i tillegg til utviklingsområder som beskriver for de nærmeste årene.

En hovedkonklusjon er at omfanget av utfordringer er så store at kommunen må tenke nytt for hvordan kommunes befolkning blir tilbudt helse- og omsorgstjenester. En grunn er flere eldre fører til at behovet for tjenester øker og at det kan bli mangel på arbeidskraft. En annen grunn er kommunen har fått et økt ansvar for forebyggende helsearbeid. Det er også avdekket utfordringer på ulike områder i som det må arbeides med.

Eldre i Orkdal 1986-2040

Feil! Fant ikke referansekielen. Antall eldre over 67 år i Orkdal 1986-2040. Registrert utvikling 1986-2012 og fremskrevet utvikling 2012-2025. Kilde: Alternativ MMMM til SSB.

Det beregnede behovet for pleie og omsorg blir nesten doblet i perioden frem til 2040. Den sterke veksten for gruppen mellom 67 til 79 år de første årene gir behov for å styrke den hjemmebaserte omsorgen og bidra til mestring i eget liv lengst mulig.

Flere eldre gjør at behovet for bistand innen pleie og omsorg blir mer en doblet frem til 2040. Samtidig vil det bli det behov for mer spesialisert kompetanse.

En tilsvarende utvikling vil skje i nabokommunene til Orkdal.

Samhandlingsreformen innebærer overføring av oppgaver fra staten til kommunene.

Kommunene har overtatt ansvaret for utskrivingsklare pasienter på sykehus fra første dag. Ny forskrift om kommunal plikt til å etablere døgntilbud for pasienter som har behov for øyeblikkelig hjelp trer i kraft fra 2016. Et slikt tilbud har Orkdal kommune allerede etablert sammen med elleve andre kommuner i SiO (samhandlingsenheten i Orkdalsregionen).

Samhandlingsreformen skal etter hvert innføres også innenfor psykisk helse og rus.

Folkehelseloven fra 2012 har gitt kommunene et økt ansvar for forebyggende og helsefremmende arbeid for alle som bor i kommunen.

Her gjengis de strategiene som Agenda Kaupang anbefaler ut fra de utfordringene som er kartlagt. For øvrig vises til rapporten.

13.1.1 Bygg ut omsorgstrappen med mer vekt på hjemmebasert omsorg

Utfordringer: Orkdal har mange plasser på institusjon og få plasser med heldøgns bemanning. Resultatet er brukere på institusjon som kunne klart seg med et mindre omfattende tilbud. Det er behov for å bygge ut de lavere trinnene i omsorgstrappen og å styrke mulighetene for den enkelte å mestre eget liv.

13.1.2 Bedre organisering av tildelingen av tjenester

Utfordring: Tildelingen av tjenester er spredt på mange personer og preget av for stor grad av tilfeldighet. Det er også en utfordring at saksbehandling tildelingen blir gjort av de samme som har ansvar for driften.

13.1.3 Bedre rutiner for oppfølging av den enkelte bruker

Utfordring: Et godt tilbud til den enkelte bruker er avhengig av at endringer i behov blir fanget opp og at den enkeltes egen mulighet til å mestre eget liv blir stimulert. På begge områder har Orkdal et potensiale for forbedring.

Utvidet bruk av velferdsteknologi

Utfordring: Mange kommuner i landet er for tiden opptatt av å ta i bruk teknologi som kan gi mer selvhjulpne brukere og en mer effektiv administrasjon. Orkdal har ikke kommet så langt på dette området.

13.1.4 Styrke samhandlingen og strategisk arbeid i en flat struktur

Utfordring: Orkdal kommune har etablert en flat struktur med delegerede fullmakter innen fag, økonomi og personal. Driften ser ut til å være godt ivaretatt og det er et godt klima for samarbeid om den enkelte bruker. Det er imidlertid ikke nok fokus på strategisk arbeid og samhandling på tvers.

13.1.5 Mer systematisk samarbeid med frivillige og pårørende

Utfordring: Orkdal har på mange områder et godt samarbeid med frivillige og pårørende på individnivå. Det er imidlertid behov for en mer systematisk tilnærming til samarbeidet med disse to viktige gruppene.

13.1.6 Bedre bruk av styringsdata

Utfordring: Kommunen har etablert system for balansert målstyring som gir grunnlag for styring av driften for kommunens tjenester. Det er imidlertid behov for bedre oversikt og bruk av styringsdata innenfor helse – og omsorgstjenestene.

13.1.7 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015-2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav for rammeområde 4	-579 000	-1 158 000	-1 558 000	-1 558 000

13.2 Orkdal helsetun

Orkdal Helsetun gir tilbud om korttids-, rehabiliterings- og avlastningsopphold. I tillegg gis tilbud om langtidsopphold for beboere som ikke kan klare seg i eget hjem; herunder egen skjermet enhet for aldersdemente. Institusjonen har eget kjøkken, egen renholdsavdeling og vaskeri for vask av beboernes private tøy. Orkdal Helsetun organiserer og administrerer dagsentertilbud til hjemmeboende eldre i Orkdal Kommune og høsten 2014 etableres et nytt dagaktivitetstilbud for demente.

13.2.1 Målsetting for Orkdal Helsetun er:

«Å gi sykepleie, behandling, trygghet og omsorg av høy faglig kvalitet i forhold til den enkelte beboers funksjonsnivå. Institusjonens verdigrunnlag er basert på respekt og medvirkning for den enkelte, samt individuell behandling, medbestemmelse, likeverd og helhetstenking.»

13.2.2 Status

Orkdal Helsetun er kommunenes sykehjem med 117 plasser. 14 % av plassene befinner seg i skjermet enhet for demente og 7 % av plassene brukes til habilitering-/rehabiliteringsopphold. Orkdal kommune har bra dekning av korttids- og rehabiliteringsplasser.

Avdeling	Beboere/type plasser	Antall plasser
1-posten	Korttid	15
	Rehabilitering	8
2-posten	Langtid	30
3-posten	Langtid	30
Avdeling 4.1	Demens	16
Avdeling 4.2	Langtid	18

Tilgjengelig statistikk viser at Orkdal Kommune har god dekning av sykehjems plasser sammenlignet med andre kommuner. Korrigerte brutto driftsutgifter pr. institusjonsplass er merkbart lave sammenlignet både med landsgjennomsnittet og kommunene i Trøndelagsfylkene. Opp mot 92 % av driftsutgiftene går til pleie som er en høyere andel enn alle vi sammenligner oss med.

Orkdal Helsetun har i handlingsplanperioden som mål at alle faste ansatte som ønsker det skal få tilbud om 75 % stilling. En gjennomgang på februar viste en gjennomsnittlig stillingsprosent på 66,52. Vi hadde da totalt 111 årsverk fordelt på 157 faste ansatte og 34 midlertidige ansatte - rekrutteringsstillinger som i hovedsak av besatt av skoleelever og studenter som dekker behovet for bemanning på helg. Disse utgjør i underkant av 6 årsverk.

Det er i 2014 skrevet nye turnuser ved alle langtidsavdelingene med følgende målsetting:

- Stillingsandel på 75 % til de som ønsker det
- Like vakter på alle avdelinger
- Bedre ressursfordeling
- Økt sykepleierdekning

Dette arbeidet sluttføres i løpet av oktober og gjennomsnittlig stillingsprosent skal være økt fra høsten 2014.

En merkantil stilling er øremerket som turnuskoordinator. Denne personen har vært sentral i arbeidet med å skrive nye turnuser. Denne stillingsressursen vil videre benyttes til å etablere og administrere en vikarpool for hele helsetunet.

Sykefraværet ved institusjonen er gradvis redusert i løpet av 2014. Etter de 7 første månedene i 2014 lå det på 12,79 % (juli 10,7 %). Til sammenligning var det gjennomsnittlige fraværet i 2013 på 17 %. Målet er å komme ned på et sykefravær under 10 % som anses som et realistisk mål innenfor sektoren.

Orkdal Helsetun har hatt store utfordringer med å styre innenfor driften etter innføring av samhandlingsreformen 01.01.12. Det har siden høsten 2013 vært overbelegg. Det er foretatt ekstra innleie på både dag og natt som nødvendig forsterkning ved flere avdelinger som følge av flere pasienter og ekstra arbeidsoppgaver ved mer omfattende pleie og medisinsk behandling. Helsetunet starter høsten 2014 en prosess med interne driftstilpasninger for å oppnå optimal utnyttelse av personalressursen. Vi forventer også i løpet av 2015 å se effekt av omorganiseringen ved bedre ressursutnyttelse som følge av sammenslåing av 8 grupper til 5 avdelinger.

13.2.3 Utviklingsområder med utviklingsmål

13.2.3.1 Fremtidens sykehjem

Utviklingen går fra dagens sykehjem som for mange er et botilbud til et sykehjem for de som trenger pleie og behandling. I hovedsak gjelder dette kronisk syke og funksjonshemmede med (store) behov for medisinsk behandling og pleie, pasienter med aldersdemens som ikke kan ta ansvar for seg selv og pasienter med alvorlige atferdsvansker. Presset på den kommunale helsetjenesten er økt som følge av kortere liggetid i sykehus og stadig eldre pasienter med sammensatte sykdommer. En konsekvens av dette må bli at sykehjemmene vil flytte faglig fokus fra langtidsopphold til aktiv behandling og rehabilitering. Et helhetlig tilbud på øverste nivå bør være en selvfølge i tiltakskjeden for kommunene og sykehjem.

Kostra-tall viser at Orkdal Kommune har mange sykehjems plasser i forhold til de kommunene vi sammenligner oss med. Hovedvekten av plassene er langtids plasser. Dekningen av korttids- og rehabiliterings plasser er relativt god, men de fleste av plassene ved korttidsavdelingen er fylt opp med langtids brukere. Utfordringen framover blir å få disse plassene til å fungere som planlagt. Rapporten fra Agenda Kaupang konkluderer med at dette krever tiltak som gode rutiner ved tildeling av tjenester, en god utbygging av den hjemmebaserte omsorgen og omsorgsboliger med bemanning.

En av de viktigste strategiene i rapporten fra Agenda Kaupang er å bygge ut omsorgstrappen med mer vekt på hjemmebasert omsorg. Orkdal har få plasser med heldøgns bemanning. Resultatet er brukere på institusjon som kunne klart seg med et mindre omfattende tilbud. Orkdal Helsetun har med virkning fra 01.10.14 tilrettelagt en egen fløy på avdeling 4.2 for 9 pasienter som har behov for mindre pleie og har mest glede av sosialt fellesskap med andre. Målet med dette tilbudet er å styrke mulighetene for den enkelte til å mestre eget liv. Disse plassene er det på sikt mulig å omdefinere til omsorgshybler som betjenes av hjemmetjenesten. Dette innebærer at lønnsressursene som helsetunet i dag benytter til å bemanne denne avdelingen kan overføres til hjemmebasert omsorg.

Dette utgjør lønnskostnader tilsvarende ca. 4 årsverk. Dette må ses i sammenheng med plan for utvidelse av omsorgsboligtilbudet med bemanning, jfr. strategi 9 i Kaupang-rapporten «Investering i nye og eksisterende bygninger etter en bevist plan». Det overordnede målet er å skape godt botilbud for dagens og fremtidens pasienter.

13.2.3.2 Kompetanse

Samhandlingsreformen har ført til at kommunen har fått brukere med et mer omfattende behov for pleie og behandling. Samtidig vet vi at flere eldre medfører at behovet for bistand innen pleie og omsorg vil fordobles frem til 2040. Sykehjem med høy behandlings- og rehabiliteringskompetanse er vesentlig for å kunne avhjelpe eldres behov for behandling av sammensatte lidelser. Stikkord når det gjelder behandlingskompetanse er god legetjeneste og økt sykepleiedekning.

KOSTRA-tallene viser at Orkdal ligger relativt høyt i forhold til legetimer i sykehjem. Orkdal Helsetun har i dag legedekning tilsvarende 25 timer pr. uke fordelt på 4 leger. Vi ser behov for bedre organisatoriske løsninger for å skape kontinuitet i tilbudet til pasientene. Det er fra 2013 innført to årlig samarbeidsmøter med legene.

Orkdal Helsetun har god dekning på helsefagarbeidere, men en lav andel av ansatte med 3-årig høyskoleutdanning. Den utgjør 21 %, mens snittet for Sør-Trøndelag og landet ligger på 34 %. Lav sykepleierdekning utfordrer oss ved fravær. Det er vanskelig å rekruttere sykepleiere i vikariat. En høyere andel av høyskoleutdannede oppnås ved å ansette sykepleiere i ledige fagarbeidstillinger.

Det er skrevet nye turnuser ved Orkdal Helsetun i 2014 med mål om økte stillingsandeler og bedre arbeidstidsordninger. Dette er et tiltak for å beholde ansatte og dermed sikre kompetanse. Som følge av samhandlingsreformens krav til mer sykepleiefaglig kompetanse har helsetunet vært igjennom en omstillingsprosess og ansatt sykepleiere som

avdelingsledere. Enhetsleder og alle avdelingsledere starter i høst på modul 1 i helseledelse «Ledelse av myndiggjorte medarbeidere og utvikling av personlige lederferdigheter». Studiet er i regi av Høgskolen i Hedmark, Fagakademiet og RO og 15 leder innen pleie- og omsorgstjenesten deltar i studiet.

13.2.3.3 Livsgledesykehjem

Orkdal Kommune/Orkdal Helsetun har signert samarbeidsavtale med Stiftelsen Livsglede for eldre om å bli sertifisert som livsgledesykehjem. Det er utarbeidet ni livsgledekriterier som skal settes i system for å ivareta sosiale, kulturelle og åndelige behov hos beboerne. Det gjør det enklere for ansatte å jobbe systematisk med tiltak for å skape et meningsfullt innhold i hverdagen til beboerne. Målet er å skape mer livsglede, både for de ansatte og de eldre!

13.2.3.4 Dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende eldre

Orkdal kommune er i ferd med å etablere dagaktivitetssenter for personer med demens. Tilbudet skal bidra til en meningsfull hverdag med fokus på aktivitet, opplevelse av mestring, trygghet og sosialt samvær. Aktivitetene skal stimulere til å vedlikeholde dagliglivets funksjoner hos brukerne slik at de kan bo hjemme så lenge som mulig. Et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens kan også bidra til å gi nødvendig avlastning for pårørende som står i en krevende omsorgssituasjon.

13.2.3.5 Trådløsdekning

Trådløsdekningen for telefon og data ved helsetunet trenger å utvides. En ideell løsning er å få tilgang fra alle rom slik at pårørende kan bruke nettet når de er på lengre besøk. Utviklingen går også mot at flere eldre er på nett. Det må legges en plan med kostnadsoverslag for utviding av kapasiteten på tilgangen.

Bakkenettet legges ned fra 2017 og erstattes med IP-telefoni. Dette medfører at dagens telefonsentral må byttes ut. Kostnadene vil avhenge av valg av trådløsnettverk og må utredes i løpet av 2015.

13.2.3.6 Vedlikehold

For at etterslepet ikke skal bli for omfattende må det i 2015 lages en tilstandsrapport for å kartlegge behovet for oppgradering og vedlikehold. Det er behov for å male flere rom og møblene til fellesstuene trenger oppgradering. Investeringsbudsjettet er for lavt til å greie slike omfattende kostnader og store deler av budsjettet som disponeres av tekniske tjenester går med til å dekke løpende kostnader.

Utviklingsområder innen eksisterende ramme	2015	2016	2017	2018
Etablere vikarpool	x			
Øke andel helsepersonell med høyskoleutdanning	x	x	x	x
Utredning, etablering og drift av demensteam	x			
Utredning, etablering og drift av forsterket bo- og behandlingstilbud til personer med demenssykdom	x	x		
Sertifisering som livsgledesykehjem	x			

13.2.4 Økonomiske tiltak

13.2.4.1 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015-2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Andel i innsparingskrav rammeområde 4. Se avsnitt 13.1.7				
Dagaktivitetstilbud for demente	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Styrking helsetunet	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

13.3 Hjemmetjenesten

I følge Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. For å oppfylle dette ansvaret skal kommunen blant annet tilby helsetjenester i hjemmet og personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring, som er organisert under enhet for hjemmetjenester. Hjemmetjenesten har som mål at brukerne skal oppleve en trygg og meningsfull hverdag med størst mulig grad av egenmestring. Det legges til rette for at befolkningen skal få mulighet til å bo i egen bolig så lenge som mulig. For å oppnå dette skal hjemmetjenesten tilby brukerne individuelt tilpasset behandling og omsorg, tilstrekkelig kvalifisert personell, tilbud om egnet bolig og omsorgslønn til de som har særlig tyngende omsorgsoppgaver.

13.3.1 Status

Det har vært en sterk økning i aktivitet for hjemmetjenesten de siste årene. Innføring av samhandlingsreformen i 2012 har medført en aktivitetsvekst på 48 prosent fram mot 2014 dersom man legger økning i antall vedtakstimer til grunn. Antall tjenestemottakere har ikke økt men hver bruker mottar flere timer enn før. I tillegg har innføring av samhandlingsreformen medført andre, nye oppgaver for hjemmetjenesten. Pasientene skrives ut tidligere og sykere fra sykehus enn før og dette stiller store krav til kompetanse for å opprettholde god kvalitet på tjenestetilbudet. Det har også vært økende etterspørsel etter brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Spesielt gjelder dette yngre brukere med store behov for ressurser som ønsker å motta et helhetlig tjenestetilbud i hjemmet. Dette området er styrket med kr 456 000 årlig som følge av statsbudsjettet.

Hjemmetjenesten er delt i 3 avdelinger som tilsammen har 106 faste ansatte fordelt på 71 årsverk. 96 prosent av alle ansatte er kvinner.

13.3.2 Sykefravær- nærværarbeid

Etter 2. kvartal 2014 har hjemmetjenesten et sykefravær på 14,8 %. Dette er en sterk økning fra 2013. Trenden hittil i år har imidlertid vært positiv da sykefraværet er redusert med 2 % fra januar til juli. Nærværarbeid er et satsningsområde for hjemmetjenesten, og, målet er en reduksjon med 20 % årlig ned til 10% som er snitt for den kommunale pleie- og omsorgstjenester.

Resultatet av brukerundersøkelsen i 2013 viser en gjennomsnittsskår på 5,1, og landsgjennomsnitt er 4,9. Det er en målsetning for kommende handlingsplanperiode å opprettholde og forbedre de gode resultatene. For å nå dette målet trengs det bedre rutiner for oppfølging av hver enkelt bruker.

Grunnlagsinformasjon	2011	2012	2013
Brukere av hjemmetj. 0 – 66 år	134	138	133
Brukere av hjemmetj. 67 – 79 år	68	61	55
Brukere av hjemmetj. 80 år og over	152	157	159
Antall som mottar omsorgslønn	26	32	34
Antall brukere med høy timesats	20	26	21
Antall brukere med BPA	12	12	12

13.3.3 Utviklingsområder med utviklingsmål

13.3.3.1 Etablering av søknadskontor for pleie- og omsorgstjeneste

Det er behov for å standardisere og profesjonalisere saksbehandlingen i pleie- og omsorgstjenesten for å sikre befolkningen like rettigheter og tilgang til tjenester. Derfor etableres det et felles søknads- og saksbehandlingskontor for hjemmetjenesten, Orkdal helsetun, bolig- og avlastningstjenesten og deler av kvalifisering og arbeidstrening. Søknads- og saksbehandlingskontoret skal ivareta all karlegging av brukere, tildeling av tjenester og saksbehandling knyttet til dette. Kontoret vil i tillegg være et bindeledd til andre samarbeidspartnere og pårørende.

13.3.3.2 Omsorgsbolig med heldøgns omsorg

Som nevnt i tidligere kapittel er en godt utbygd omsorgstrapp avgjørende for at brukerne skal kunne motta tjenester på beste mulige omsorgsnivå. Riktig dimensjonering av de ulike trinnene i omsorgstrappa vil være avgjørende for at brukerne skal kunne motta tjenester tilpasset deres behov. Gjennom økt bruk av omsorgsbolig med heldøgns omsorg fremfor plass på institusjon vil det legges til rette for egenmestring og brukerne får mulighet til å bo i egen bolig så lenge som mulig. Dette vil også føre til en mer rasjonell struktur på tjenestetilbudet. På bakgrunn av dette bør det legges en langsiktig strategi for investeringer og bruk av eksisterende bygningsmasse. Det bør også utarbeides en bevisst holdning og strategi for tildeling av tilgjengelige omsorgsboliger.

Det foreligger et politisk vedtak om bygging av nye kommunale boliger på Rosenvik også omtalt som Rosenvik hybelbygg. Planlagt byggestart er mars 2015. Målet er at beboere som i dag bor i omsorgsboliger i Elvestien kan tilbys bolig på Rosenvik, slik at omsorgsboligene på Elvestien i større grad kan benyttes til eldre. Ved å bruke omsorgsboligene i Elvestien til eldre vil man kunne dempe presset på Orkdal Helsetun, samt løse utfordringen med at bofellesskapet ved OPS blir nedlagt grunnet bygging av ny avlastningsbolig. For at omsorgsbolig med heldøgns omsorg skal være et alternativ til Orkdal Helsetun krever det mer bemanning enn det som er tilgjengelig i Elvestien per i dag. Det legges opp til at driftsmidler knyttet til OPS bofellesskap flyttes til etablering av bofellesskap i Elvestien. Det er behov for å arbeide videre med en strategi for bruk av heldøgns omsorg som et alternativ til institusjon i løpet av 2015.

13.3.3.3 Bedre rutiner for oppfølging av hver enkelt bruker

For å opprettholde god kvalitet på tjenestetilbudet trengs det bedre rutiner for oppfølging av hver enkelt bruker. Gjennom en omorganiseringsprosess høsten 2014 har dagens gruppelederfunksjon gått ut. Gruppeleders tidligere ansvar for alle brukerne på sin gruppe blir fordelt på alle sykepleierne etter primærsykepleierprinsippet. Primærsykepleiere defineres ut i fra hvem som er fastlege for brukerne. Dette vil gi mulighet for tettere kontakt mellom lege og sykepleier, og vil komme brukerne til gode gjennom sterkere fokus på forebygging og tidlig innsats. Tettere samarbeid med fastlegene vil i tillegg føre til kompetanseheving i hjemmetjenesten. Det vil arbeides for en ytterligere standardisering av brukeroppfølgingen gjennom bruk av Helhetlig Pasientforløp i Hjemmet (HPH) og Orkdalsmodellen, som er spesielt utviklet med tanke på oppfølging av kreftpasienter. I forbindelse med dette innføres andel gjennomførte 4-ukers-samtaler, som en kvalitetsindikator for hjemmetjenesten.

13.3.3.4 Hverdagsrehabilitering

Rehabilitering er tidsavgrensede, planlagte prosesser med klare mål og virkemidler, hvor flere aktører samarbeider om å gi nødvendig bistand til pasientens og brukerens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse sosialt og i samfunnet. En rehabiliteringsprosess må planlegges og gjennomføres ut fra brukerens individuelle behov. Selv om bistand fra helsepersonell og andre yrkesgrupper er nødvendig, er den beste rehabilitering i prinsippet den brukeren selv står for.

Som metode og faglig tilnærming tar hverdagsrehabilitering utgangspunkt i å avdekke hvilke muligheter brukeren selv har til å bidra aktivt med å gjenopprette eller øke tidligere funksjonsnivå. Brukerens egne ressurser, ønsker og personlige mål er utgangspunktet for tjenesten som leveres. I større grad enn i de tradisjonelle tjenestene er brukerne med på å beskrive og definere hva som er vesentlig for å kunne oppnå mestring i eget liv. Hverdagsrehabilitering er en type rehabilitering som kan drives i større omfang gjennom å involvere hjemmetjenestene i arbeidet i tett samarbeid med fysio- og ergoterapitjenesten. Det er opprettet en tverrfaglig arbeidsgruppe som skal utarbeide en modell for hverdagsrehabilitering i Orkdal kommune. Arbeidsgruppa består av ansatte fra hjemmetjenesten, Orkdal helsetun og fysio- og ergoterapitjenesten. Det arbeides for at hverdagsmestring skal være en gjennomgående arbeidsmetodikk i hele pleie- og omsorgssektoren. Fokuset skal være på den enkeltes mestring av hverdagen uansett funksjonsnivå og styrke muligheten for å være i eget liv så lenge som mulig. Forebyggende hjemmebesøk vil være en del av en slik arbeidsmetodikk.

13.3.3.5 Velferdsteknologi

For å møte morgendagens behov for pleie- og omsorgstjenester og for at befolkningen skal kunne få bo i egen bolig så lenge som mulig er bruk av velferdsteknologi et satsningsområde. Gjennom deltagelse i det midnorske velferdsteknologinettverket skal en tverrfaglig prosjektgruppe arbeide med disse problemstillingene. På grunn av nedleggelse av det analoge telenettet vil det være behov for utskifting av samtlige trygghetsalarmer innen 2017. Nytt system for mobil pleie planlegges innført i løpet av 2015. Gjennom bruk av mobil pleie vil vi oppnå kvalitetssikring av tjenesten, samt mer brukerrettet tid.

13.3.3.6 Rekruttere og beholde ansatte/ kompetanse og rekruttering

Forskyving av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helse- og omsorgstjenesten krever en bevisst strategi for å beholde og rekruttere ansatte. Ansatte med 3-årig høyskoleutdanning utgjør 23 prosent av alle ansatte i brukerrettet tjeneste totalt sett for pleie- og omsorgssektoren i Orkdal kommune. For hjemmetjenesten utgjør andelen med 3-årig høyskoleutdanning 32 prosent. Det vil være en viktig målsetning å motivere og stimulere fast ansatte til utdanning og videreutdanning på høgskolenivå og videregående nivå, samt legge til rette for nødvendig intern og ekstern opplæring. Økt behov sykepleierdekning, spesielt på kveld og i helger møtes ved tettere samarbeid mellom de ulike sonene gjennom omorganiseringen høsten 2014. Fagarbeiderstillinger vil bli omgjort til stillinger med krav om 3-årig høyskoleutdanningen ved ledighet og der hvor dette er hensiktsmessig. Kontinuerlig arbeid med den strategiske kompetanseplanen vil være et viktig for å sikre bevissthet og samordning av kompetanseutviklingen i helse- og omsorgssektoren.

Et viktig virkemiddel for å møte utfordringene i sektoren i årene som kommer vil være styrkinga av lederfunksjonene. Det er inngått samarbeid med Fagakademiet og Høgskolen i Hedmark om lederutdanning. Første modul, «Ledelse av myndiggjorte medarbeidere og utvikling av personlige lederferdigheter», gjennomføres høsten 2014 og har et omfang på 7,5 studiepoeng. Utdanningen finansieres gjennom tilskudd fra fylkesmannen. Til sammen 17 ledere fra helse- og omsorgssektoren deltar.

13.3.3.7 Arbeidstøy

Arbeidstilsynet innførte nye regler for arbeidstøy i hjemmetjenesten høsten 2013. Årsaken til dette er endret risikobilde med bakgrunn i oppblomstring av multiresistente bakterier og på grunn av endret behandlingstilbud utenfor sykehus som følge av samhandlingsreformen. Økt levealder gir også økt forekomst av sammensatte og kroniske sykdommer.

Det er derfor et krav at arbeidsgiver legger til rette for bruk av arbeidsklær som tåler termisk desinfeksjon. Det er inngått avtale med Storvask, med bakgrunn i allerede eksisterende avtale med Orkdal kommune, om levering av tøy. Dette vil ha en årlig kostnad på ca 250 000 kroner.

I følge kommunens avtale om arbeidstøy punkt 7, skal hjemmetjenesten ha jakker ved behov. Som nevnt over er risikobildet endret og krav til hygiene skjerpet. For at både brukere og ansattes sikkerhet skal i varetas og for en mer uniform bekledning bør det sørges for ytterjakker for hjemmetjenesten. Dette vil ha en kostnad på mellom 50- og 100 000 kroner. Dekkes innenfor enhetens egne rammer.

13.3.3.8 Kontinuerlig forbedringsarbeid

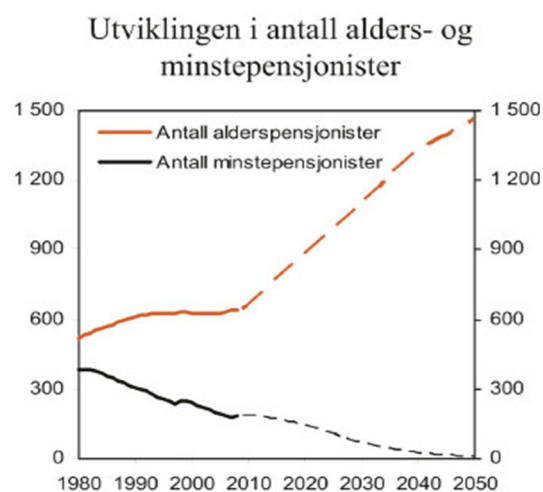
Innføring av LEAN som verktøy er et bidrag i videre arbeid med kvalitetssikring og effektivisering av arbeidsprosesser. Hjemmetjenesten skal innføre bruk av tavlemøter som et verktøy i forbedringsarbeidet.

13.3.3.9 Egenandel for praktisk bistand og trygghetsalarm

Flere eldre vil medføre økt behov for tjenester. Andelen minstepensjonister er synkende (SSB fig 1) og flere mottar tjenstepensjon. Orkdal kommune har lavere egenandeler enn kommuner vi sammenligner oss med. Det foreslås derfor en økning i egenbetaling for praktisk bistand og økt leie for trygghetsalarm. Det er viktig at satsene for egenbetaling fortsatt har en sosial profil, slik at brukerne med lavest inntekt skjermes. Når det gjelder egenandel for praktisk bistand er satsen for selvkost pr i dag 242 kroner. Ny utregning viser at den faktiske kostnaden med timelønn, sosiale kostnader og 10 prosent til administrasjon til grunn blir 257 kroner. Utregning gjort i henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette utgjør en økning på 6,4 prosent. **Dersom man legger denne økningen til grunn, vil dette gi følgende betalingssetter:**

Inntekt	Pris
Inntil 2G	180
2G-3G	514
3G-4G	974
Over 4G	1728

Når det gjelder egenbetaling for trygghetsalarmer er det foreslått å øke leien fra kr. 1 120,- i 2014, til kr. 1.475 i 2015. Dette er en økning på 31,7 % og er i tråd med vedtatt opptrapping i tidligere handlingsplaner.

(Fig. 1 kilde: SSB)

Utviklingsmål innen eksisterende ramme	2015	2016	2017	2018
Omorganisering	x			
Helhetlig pasientforløp	x	x	x	x
Utvikle og implementere modell for hverdagsrehabilitering	x	x	x	x
IKT/ Velferdsteknologi Nye trygghetsalarmer		x	x	
IKT/ Velferdsteknologi Ny mobil pleie		x		
IKT Oppgradering til Gerica Plan		x		
Arbeidstøy	x			
Ytterjakker	x			
Øke gjennomsnittlig stillingsandel	x	x	x	x
Innføre tavlemøter ihht LEAN	x			
Videreutvikle elektronisk meldingsutveksling i helse- og omsorgstjenesten	x	x	x	x
Etablere forebyggende hjemmebesøk	x			
Lederutdanning	x	x	x	
Videreutvikle kompetanseplan for helse- og omsorgstjenesten	x	x	x	x
Utarbeide strategi for omsorgsbolig med heldøgns omsorg	x			

13.3.4 Resultatmål

	Status		Mål	
	2013	Landet 2013	2015	2018
Resultat for brukeren	5,4	5,2	5,2	5,3
Brukermedvirkning	4,9	4,5	5,2	5,3
Respektfull behandling	4,6	4,7	5,0	5,1
Tilgjengelighet	5,1	5,0	5,2	5,3
Informasjon	5,3	5,0	5,0	5,1
Helhetsvurdering	5,5	5,3	5,6	5,6
Snitt totalt	5,1	5,0	5,2	5,2
Andel gjennomførte 4-ukers- samtaler (HPH)			100%	100%
Reduksjon i sykefravær?			12%	10%
Andel med høyskoleutdanning			32%	35%

13.3.5 Økonomiske tiltak

Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015-2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Økt leie trygghetsalarmer	-44 000	-92 000	-152 000	-152 000
Økt leie praktisk bistand	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Brukerstyrte personlige assistenter	456 000	456 000	456 000	456 000
Styrking hjemmetjenesten	500 000	500 000	500 000	500 000

13.4 Bo- og avlastningstjenesten.

Enheten bo- og avlastningstjenesten organiserer støttekontakt, fritid for alle, avlastning for barn og unge og bofellesskap for personer med utviklingshemming.

Målet med tilrettelegging av tjenesten er at mennesker med utviklingshemming skal kunne benytte sine evner fullt ut, og at utviklingshemmede kan leve et liv så nært der normale som mulig, med størst mulig grad av selvbestemmelse.

13.4.1 Status

13.4.1.1 Støttekontakttjenesten.

Støttekontakt innvilges etter lov om helse- og omsorgstjenester. En støttekontakt er en person som får betalt av kommunen for å hjelpe et annet menneske til å ha et sosialt liv og en

meningsfull fritid. Behov for støttekontakt øker, og forbruket av midler til ordinær støttekontakttjeneste er betydelig høyere enn avsatt budsjett.

I 2014 har tjenesten 86 aktive vedtak om støttekontakt. Vi ser også en økning i at tjenestemottakere som har fått innvilget støttekontakt benytter flere av sine innvilgede timer.

	2012	2013	2014
Antall vedtak	56	74	86
Vedtakter timer innvilget pr. mnd.		905	879

13.4.1.2 Tilrettelagt fritid

Orkdal kommune gir tilbud til utviklingshemmede hver mandag og onsdag ettermiddag. Samt ca. én helg i måneden. Det gjennomføres ulike aktiviteter som svømming i bassenget, gåturer, bowling, byturer m.m. En ønsker å tilrettelegge slik at det er en kombinasjon av fysisk aktivitet og sosialt samvær. Det er et tilbud til alle i Orkdal kommune som har behov for hjelp og bistand, men er lite kjent for andre enn brukeren som bor i bofelleskapene.

13.4.1.3 Avlastning

Avlastning gjelder for alle som har et særlig tyngende omsorgsarbeid overfor andre. Det omfatter familier med barn og unge med store funksjonsnedsettelse, familier med barn når foreldre selv er syke eller funksjonshemmede og voksne eldre hvor familien/andre har store omsorgsoppgaver. Pr i dag har 20 brukere tilbud om avlastning enten i privat avlastning, «Inn på tunet», institusjon eller avlastningsbolig.

Privat avlastning	2014
Vedtakter	15
Vedtakterdøgn innvilget pr. mnd.	140,6

Orkdal kommune har en bolig der en gir avlastning til barn og unge. Boligen er lite tilrettelagt til denne brukergruppen. I 2013 ble det bevilget 14 millioner til ombygging av OPS som avlastningsbolig med 5 rom, 8 leiligheter for unge ressurskrevende brukere (oppmagasinert behov), og to leiligheter for botrening.

Det planlegges byggestart februar/mars 2015 med innflytting ved årsskiftet 2016.

Avlastningsboligen vil ha samme budsjettbehov til drift som dagens avlastningsbolig, som kan selges etter at prosjektet er ferdig. For de 10 andre leilighetene vil det være et økt bemanningsbehov. Behovet er på ca. 9,3 årsverk (ca. 5,6 millioner) ut fra erfaring og faglig vurdering. Finansering av disse årsverkene vil en gjøre ved omdisponering av dagens drift, men vil ha en merkostnad på ca. 3 millioner. Alternativet er tilbud i en rekke private heimer, som vil gi et dårligere kvalitativt tilbud og samtidig bli vesentlig dyrere.

Ved å etablere et ressursteam som gir konkrete råd og veiledning til barn og foreldre, også hjemme veiledning, kan dette være med på å redusere behovet for avlastning. Se beskrivelse under Helse og familie - *Tverrfaglig forebyggende arbeid*.

Avlastning i avlastningsbolig	2014
Vedtakter	5
Vedtakterdøgn innvilget pr. mnd.	45

13.4.1.4 Bofellesskapene

Orkdal kommune har 2 bofellesskap til mennesker med utviklingshemming. Kongshaugen som yter tjenester til 6 utviklingshemmede med store hjelpebehov. Kongshaugen har behov for oppgradering av lokalene. De er nedslitte og golvene er ekstremt tunge å vaske for ansatte.

Rundhaugen har ansvar for 7 utviklingshemmede med varierende behov for bistand. Rundhaugen har behov for større fellesareal, og utbygging i forbindelse med kontorlokalene er det behov for. Kontorarealet skulle vært oppgradert.

Blomsterveien er organisert som et borettslag, der brukerne eier leilighetene selv og mottar bistand fra kommunen. Det ytes bistand til 13 utviklingshemmede ved Blomsterveien borettslag.

Brukerne ved bofellesskapene blir eldre og det er behov for aktivisering der det ikke stilles krav om produktivitet. jfr. punkt om *Aktivisering og sysselsetting* under kvalifisering og arbeidstrening.

13.4.1.5 Sykefravær- nærværarbeid

Etter 2. kvartal 2014 har bo- og avlastningstjenesten et sykefravær på 12,5 prosent. Om det er en økning eller reduksjon er vanskelig å si da enheten ble utskilt fra hjemmetjenesten 1.1.2014.

Bo- og avlastningstjenesten har nærværarbeid som et satsningsområde. Det arbeides aktivt med sykefraværsoppfølging jfr. - Tiltaksplan for å redusere sykefravær i Orkdal kommune og Nærværplan for bo- og avlastningstjenesten.

Den overordnede målsettingen med denne planen er at:

«ansatte blir friskere, mer motiverte og stoltere av arbeidet sitt og av arbeidsplassen, mer profesjonelle og mer til stede på jobben».

Delmål:

1. Nærværet skal innen utgangen av 2017 skal være på 90 %.
2. Nærværet på arbeidsplassene skal økes med 1 prosentpoeng gjennom systematisk oppfølging av de sykemeldte.
3. Medarbeiderundersøkelsen skal ha en svarprosent på 90 % innen utgangen av 2017.

13.4.2 Utviklingsområder med utviklingsmål

En sentral målsetting er det som ligger i prinsippet om Best Effektive Omsorgs Nivå, det såkalte BEON- prinsippet. Det betyr å yte tidlig hjelp og rett hjelp, som forebygger utslitthet i familien og utsetter eventuell døgnkontinuerlige tjenester fra kommunen. Hva som er best effektive omsorgsnivå vil variere fra person til person og fra familie til familie. For noen voksne utviklingshemmede vil det være tilstrekkelig å få tilrettelagt arbeidsplass og et par timer støttekontakt pr. uke. For andre vil det være nødvendig å få tjenester hele døgnet i bofellesskap.

Tjenestetrappen må utnyttes i tilstrekkelig grad slik at hjelp og bistand ytes på best effektive omsorgsnivå. Det fordrer at tilbudet på laveste omsorgsnivå bygges ut og tilrettelegges for å unngå behov for hjelp på høyere nivå. Det er viktig å forebygge utslitthet og bidra til at pårørende som ønsker det, skal klare å beholde omsorgen lenge. Strategien er å bygge trinn mellom hjemmesituasjon og tilbud om permanent bolig. Virkemidler er å øke opp time-, dag og tidsavgransede døgn tjenester som fritid, avlastning og dagtilbud.

13.4.2.1 Bedre organisering av tildelingen av tjenester.

Det er behov for å standardisere og profesjonalisere saksbehandlingen i pleie- og omsorgstjenesten for å sikre befolkningen like rettigheter og tilgang til tjenester. Bo- og avlastningstjenesten inngår et samarbeid med hjemmetjenesten, Orkdal Helsetun og deler av kvalifisering og arbeidstrening. Se Hjemmetjenesten punkt *Eablering av søknadskontor for pleie og omsorg*.

13.4.2.2 Kontinuerlig forbedringsarbeid

Et bidrag i arbeid med å kvalitetssikre og effektivisere arbeidsprosesser vil bo- og avlastningstjenesten innføre LEAN som verktøy. Vi skal innføre tavlemøter og 5 S som et verktøy i forbedringsarbeidet.

13.4.2.3 Bedre rutiner for oppfølging av den enkelte bruker.

Det er et bærende prinsipp om at en skal ta utgangspunkt i den enkeltes behov og forutsetninger ved utforming av tjenestetilbudet. Det er derfor viktig å ha kvalifisert personale som sikrer at tilbudet holder god faglig standard, de økonomiske ressursene utnyttes godt gjennom rasjonell drift og de ansatte har et forsvarlig arbeidsmiljø. Dette gjøres i dag ved at hver enkelt bruker har en primærkontakt. For å kvalitetssikre at primærkontakt har den kompetanse som trengs, vil det bli utarbeidet en beskrivelse for hvilke oppgaver en primærkontakt har i løpet av 2015.

Det er startet et prøveprosjekt på Kongshaugen der vi hver 6. uke holder fagdager. Alle ansatte over 50 % stilling samles til en heldag med fagutvikling og gjensidig informasjon. Her informerer enhetsleder om enheten og hva som skjer i kommunen, vi inviterte inn spesialisthelsetjenesten og vi ønsker å invitere inn andre eksterne foredragsholdere. ½ dagen er tenkt til fagutvikling og den andre ½ dagen er diskusjon, gjennomgang av brukerne, opplæring.

Det er i gang et arbeid for å se på hvilken informasjon en bør gi til pårørende og verger om hvilke tjenester Orkdal kommune yter og hva som er forventet av pårørende og verger. Det er det satt ned ei arbeidsgruppe som er i gang med å se på hvordan en kan gjennomføre en slik informasjon der alle får lik kunnskap, dette gjelder pårørende, verge og ansatte i tjenesten.

13.4.2.4 Velferdsteknologi.

Velferdsteknologi er en fellesbetegnelse på tekniske installasjoner og løsninger som kan bedre den enkeltes evne til å klare seg selv, og bidra til å sikre livskvalitet og verdighet for brukeren.

Målet med velferdsteknologi er å skape en tryggere og enklere hverdag både for brukeren, pårørende og tjenesteytere/omsorgspersonell. Bo- og avlastningstjenesten trenger å øke sin kompetanse ifht hva som finnes på markedet og vurdere om det man kan benytte velferdsteknologi i våre tjenester.

13.4.2.5 Rekruttere og beholde ansatte/ kompetanse og rekruttering

Innbyggere med sammensatte og omfattende behov for pleie- og omsorgstjenester utfordrer det kommunale tjenesteapparatet på flere måter. Behovene innebærer en faglighet som medfører økt kompetanse ute i tjenestene. Dette gjelder særlig medisinsk- og miljøterapeutisk fagkompetanse, dvs. 3-årig høyskoleutdannede helsepersonell. Forskrift om medisinhåndtering og beskrivelse av kompetanse på bemanning (Lov om helse- og omsorgstjenester kap. 9), er eksempler på dette.

Ansatte med 3-årig høyskoleutdanning utgjør 23 % av alle ansatte i brukerrettet tjeneste totalt sett for pleie- og omsorgssektoren i Orkdal kommune. For bo- og avlastningstjenesten utgjør andelen med 3-årig høyskoleutdanning 16,8 %.

Høsten 2014 starter alle faglederne/avdelingslederne og enhetslederne innen pleie og omsorg med lederutdanning. Målet med studiet er å gi nåværende og potensielle ledere for

virksomheter i brukerrettet helse- og omsorgssektor nødvendig kompetanse, kunnskaper, ferdigheter og holdninger til å lede komplekse organisasjoner med store krav til tverrfaglig samarbeid, samspill mellom eget arbeidssted i kommunen og spesialisthelsetjenesten og gi kompetanse som sikrer rekruttering, godt arbeidsmiljø og rett ressursutnyttelse i virksomheten.

Det vil også være en viktig målsetning å motivere og stimulere fast ansatte til utdanning og videreutdanning på høghskolenivå og videregående nivå, samt legge til rette for nødvendig intern og ekstern opplæring.

Kontinuerlig arbeid med den strategiske kompetanseplanen vil være et viktig virkemiddel for å sikre bevissthet og samordning av kompetanseutviklingen i helse- og omsorgssektoren.

13.4.2.6 Utviklingsmål innenfor eksisterende ramme

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Innføring av Lean tavlemøter og 5s.	x			
Kartlegge kompetansebehov.	x	x	x	x
Gjennomføre jevnlige brukerundersøkelser for mennesker med utviklingshemming, både til pårørende og verger og til utviklingshemmede.	x	x	x	x
Vurdere å etablere ulike grupper i forhold til fritidstilbud for innbyggere som har behov for tilrettelagt fritid.	x	x	x	x
Gjennomføreopplæring/veiledning av støttekontakter.		x	x	x
Gjennomføre opplæring/veiledning av private avlaster	x	x	x	x
Utarbeide retningslinjer for rekruttering og godkjenning av private avlaster.		x	x	
Innkjøp av heis til avlastningsboligen	x			
Vurdere innføring av sommertilbud til de som er hos privat avlastning i samarbeid med frivillige.		x	x	
Innføre praksis med utarbeidelse av aktivitetsplan for avlastningsopphold.	x	x	x	x
Rekrutteringsplan for å ansette flere vernepleiere og miljøterapeuter.		x	x	x
Etablere søknadskontor og videreutvikle det. (kvalitetssikre tjenestene våre).	x	x	x	x
Kvalitetssikre dokumentasjon på tjenesteproduksjon gjennom Iplos og Gerica	x	x	x	x
Utbygging av fellesareal på Rundhaugen og oppgradering av kontorareal.	x	x	x	x
Informasjonsmøte til pårørende og verger	x	x		

13.4.3 Økonomiske tiltak

13.4.3.1 Nye prioriterte tiltak i handlingsplanperioden 2015-2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Drift avlastningsbolig og ungdomsleiligheter OPS		3 000 000	3 000 000	3 000 000

13.5 Helse og familie

Enhet helse og familie omfatter allmennlegetjeneste, legevakt, helsestasjons- og skolehelsetjeneste, fysio- og ergoterapitjeneste, psykisk helse og rusarbeid, PP-tjeneste, boligtildeling og husbanktjenester, Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) og koordinerende enhet.

13.5.1 Allmennlegetjeneste og legevakt

Nasjonal plan for helse- og omsorgstjenesten (2011 – 2015) har som mål for legetjenesten i kommunene at:

«Allmennlegetjenesten skal i større grad ta del i det individrettede forebyggende arbeidet, legevakttjenesten skal videreutvikles, og fastlegenes ansvar for øyeblikkelig hjelp til egne pasienter skal tydeliggjøres».

13.5.1.1 Status

Allmennlegetjenesten i Orkdal kommune ivaretas gjennom fastlegeavtaler med til sammen 10 leger som er etablert i tre private legesenter – Fannrem, Orkanger og Orkdal legesenter. Beredskap/legevakt utenom ordinær arbeidstid ivaretas gjennom interkommunalt legevaktsamarbeid. Dette ble fra årsskiftet en del av SiO.

Offentlig legearbeid (tilsynslegearbeid, skolehelsetjeneste, miljøretta helsearbeid og samfunnsmedisin) ivaretas gjennom avtaler om deltidsstilling med den enkelte lege.

Grunnlagsinformasjon	2010	2011	2012	2013
Antall fastlegeavtaler	10	10	10	10
Antall åpne fastlegelister	4	4	7	7
Antall kvinnelige leger	4	4	5	5
Antall pasienter på fastlegeliste	11 521	11 678	11 700	12 178
Beregnet kapasitet for fastlegelistene	12 015	11 815	12 215	12 215
Avtalte uketimer til kommunale oppgaver	43	43	43	43

13.5.2 Helsestasjons-/skolehelsetjeneste og svangerskaps- og barselomsorg

13.5.2.1 Status

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er en helsefremmende og forebyggende tjeneste som skal gis til alle barn og unge 0 – 20 år og til gravide som ønsker å gå til svangerskapskontroll i tilknytning til helsestasjonen. Tjenesten skal være et lavterskeltilbud med lett tilgjengelighet for alle i målgruppen. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal bidra til kommunens oversikt over helsetilstanden og de faktorer som kan virke inn på helsen til barn og ungdom, og til gravide som benytter seg av tjenesten.

Tjenesten skal ha en sentral rolle i kommunens folkehelsearbeid og har viktige oppgaver innen miljørettet helsearbeid og smittevern.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har i dag 8,6 årsverk fordelt på 14 ansatte; 6,7 årsverk helsesøster, 0,7 årsverk jordmor og 1,2 årsverk helsesekretær. I tillegg er det oppunder 0,3 årsverk for lege tilknyttet tjenesten. Helsestasjonen har i dag to besøksadresser; Fannrem og Orkanger.

Grunnlagsinformasjon	2010	2011	2012	2013
Ant. ny innskrevne gravide som har møtt til svangerskapskontroll	115	108	94	90
Antall fødte	123	138	127	147
Ant. førstegangs hjemmebesøk hos nyfødt	129	132	112	138
Ant. barn med fullført helseundersøkelse ved 2-3 – årsalder	169	181	146	149
Ant. Barn som har fullført helseundersøkelse innen utg. av 1. skoletrinn	138	159	134	177

13.5.3 Fysio- og ergoterapitjeneste, Frisklivs- og mestringscenter og FYSAK.

13.5.3.1 Status

Fysio- og ergoterapitjenesten er en del av Orkdal kommunes helsetjeneste og skal bidra til å løse kommunens lovpålagte oppgaver nedfelt i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. og Lov om folkehelsearbeid.

Nasjonal plan for helse- og omsorgstjenesten (2011 – 2015) har som mål at:

- «Kommunene skal ha et tydeligere ansvar for habilitering og rehabilitering. Den faglige bredden og kvaliteten skal ivaretas, og det må legges større vekt på tjenester som ivaretar brukernes mål og innsats».

Fysio- og ergoterapitjenesten gir individuelt tilpasset hjelp til personer med nedsatt funksjonsevne. Tjenesten driver helsefremmende og forebyggende arbeid og yter hjelp til mennesker som har problemer knyttet til bevegelse og aktivitet. Hjelpen gis blant annet gjennom tilrettelegging, hjelpemidler, behandling, opptrening, råd og veiledning. Målet er at barn og voksne skal kunne mestre sin livssituasjon og kunne delta i samfunnet på mest mulig selvstendig grunnlag. Det er ansatt 2 ergoterapeuter, 3 fysioterapeuter og en turnuskandidat i hel stilling ved tjenesten.

Frisklivs- og mestringscenteret gir hjelp til personer som har, eller står i fare for å utvikle sykdom knyttet til livsstil. Tilbudet består blant annet av individuell veiledning, gruppetilbud, Bra-mat-kurs, KOLS-treff, Røykesluttkurs. Tilbudet er både til ungdommer, voksne og familier. Frisklivs- og mestringscenteret ble etablert 1. januar 2014, og det er 0,6 % stilling knyttet til dette tilbudet.

FYSAK har som hovedmålsetting å bidra til økt fysisk aktivitet i befolkningen generelt, men skal jobbe spesielt med å legge til rette for økt aktivitet i den delen av befolkningen som er mindre aktiv. FYSAK har utarbeidet «Fysisk aktiv i Orkdal» som er en katalog med oversikt over ulike aktivitetstilbud i kommunen. FYSAK har ansvar for drift av FYSAK-trimrom som gir et gunstig treningstilbud til risikogrupper. FYSAK-koordinator er 0,3 % stilling.

For å ivareta deler av Orkdal kommunes ansvar for helse- og omsorgstjenester har kommunen i tillegg inngått avtaler med privatpraktiserende fysioterapeuter og yter driftstilskudd til 5 årsverk.

Grunnlagsinformasjon	2010	2011	2012	2013
Avtalehjemler private fysioterapeuter fulltid	3	3	3	3
Avtalehjemler private fysioterapeuter deltid (40-100 %)	5	5	5	5
Årsverk kommunal fysioterapeut	3	3	3	3
Årsverk kommunal ergoterapeut	2	2	2	2
Årsverk turnuskandidat	1	1	1	1
Nye henvisninger årlig (kommunal)	387	391	377	410
Konsultasjoner årlig (kommunal)	2705	2879	3110	3410

Samhandlingsreformen og raskere utskriving fra sykehus har også innvirkning på denne tjenestens utfordringer; det er kommunale tjenester som må ivareta restbehandlingen som gjenstår når spesialisthelsetjenesten erklærer pasienten utskrivningsklar. Dette krever økt kompetanse og raskere iverksetting av tjenester.

13.5.4 Psykisk helse- og rusarbeid

13.5.4.1 Status

Psykisk helse- og rusarbeid tilbyr tilrettelagte og differensiert tjenester til mennesker med psykiske lidelser og rusavhengighet. Tjenestetilbudet omfatter informasjon og forebyggende arbeid, behandling, omsorg, dagsenterdrift, mekling og familieterapi/familievern.

Tjenesten har 16 årsverk som er fordelt på 18 ansatte. I tillegg er det prosjektmidler fra Helsedirektoratet til to nye årsverk i tre år, i forbindelse med igangsetting av tilbudet Rask psykisk helsehjelp. I 2013 ble det registrert 311 ny henvendelser om bistand, og alle har fått tilbud om tiltak innen to uker. Avdelingen ga et tilbud til 562 personer. En merker seg en økning i henvendelser og antall yngre personer som henvender seg stiger. Dagsenter for personer med psykiske plager og lidelser på Teglluset ligger på rundt 100 brukere og Dropp Inn Bankstua som er et tilbud for rusavhengige personer eller tidligere rusavhengige brukes av over 20 personer. Begge tilbudene er godt besøkt. Psykisk helse og rusarbeid ønsker fokus på tilbud som er lett tilgjengelig for befolkningen, og jobber for at de som tar kontakt får bistand innen kort tid og møter ansatte med høy kompetanse og faglighet.

Psykisk helse og rusarbeider deltar i to store prosjekt;

- Rask Psykisk helsehjelp er et tilbud til personer med lett til moderate angst og depressive plager. 6 ansatte tar videreutdanning i kognitiv terapi og den som henvender seg skal få svar om tilbud i løpet av 48 timer. Orkdal kommune er en av 12 kommuner i landet som er valgt ut til å delta etter søknad til helsedirektoratet, og vil i løpet av 3 år motta 4.1 mill. kroner.
- Kvinner med rusavhengighet i svangerskapet er et prosjekt i samarbeid med Trondheims klinikken St. Olavs og Lade behandlingssenter. Orkdal er valgt som pilotkommune sammen med Trondheim. Målet er å øke kompetanse og kunnskap om tverrfaglig innsats til gravide som bruker rusmidler.

13.5.5 PP-tjeneste

13.5.5.1 Status

PP-tjenesten er kommunens sakkyndige instans som vurderer barnets opplæringsbehov og tilrår tiltak om spesialundervisning etter opplæringsloven. Tjenesten veileder og bistår barnehager og skoler med kompetanseutvikling, og har de siste par årene vært del av kommunens satsing LP (læringsmiljø og pedagogisk analyse).

PP-tjenesten skal bidra til å styrke voksnes kompetanse i opplæring av barn, unge og voksne, og jobber både individ- og systemrettet. Aktuelle saker er atferdsvansker, lærevansker, språkvansker, konsentrasjonsvansker, syn- og hørselstap, fagvansker og læringsmiljø.

Tjenesten har utarbeidet prosedyrer for saksbehandling for å ivareta barns og unges rettigheter etter opplæringsloven.

Det er et mål å redusere andel elever som får enkeltvedtak om spesialundervisning. Derfor er det satt i gang et prosjekt, «Alle er med», der en vurderer dagens praksis i Orkdal og setter inn tiltak i form av skolering av ansatte både i PP-tjeneste, barnehage og skole. En metode som skal brukes er «Ekstern skolevurdering», der ansatte i PP-tjenesten blir en av aktørene.

PPT jobber med et tidlig innsats perspektiv og bistår skoler og barnehager både på individ og systemnivå. Antall henvisninger til PPT har gått ned og det er behov for et enkelt system for å registrere antall saker på individ og systemnivå som ikke blir henvist PPT.

Gjennom et tverrfaglig samarbeid vurderer PP- tjenesten metoder og tiltak som kan redusere mobbing i barnehager og skoler.

PP-tjenesten har 5,9 årsverk fordelt på 7 ansatte; 5,4 årsverk knyttet til fagoppgaver og 0,5 årsverk knyttet til merkantile oppgaver.

13.5.6 Bolig- og husbanktjenester

13.5.6.1 Status

Kommunenes ansvar for å skaffe bolig vil fra årsskiftet være hjemlet i både lov om sosialtjenesten i arbeids- og velferdsforvaltningen:

- § 15: «Kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen skal medvirke til å skaffe boliger til vanskeligstilte personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet».
- § 27: «Kommunen er forpliktet til å finne midlertidig botilbud for dem som ikke klarer det selv».

og i den nye helse- og omsorgstjenesteloven er ansvar nedfelt slik:

- § 3-7: «Kommunen skal medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, herunder boliger med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonshemming eller av andre årsaker.»

Det er stor etterspørsel etter kommunale boliger, og det antas at over 2/3 av våre leietakere er vanskeligstilte med helseproblemer og lav inntekt. Det satses på effektiv bruk av de kommunale boligene, og det legges opp til aktiv bruk av husbankens virkemidler med formål å gå «fra leie til eie». Kommunen har fått startlån til videretildeling på 12 mill. kr i 2014. Ny forskrift om startlån fra Husbanken er gjeldende fra 01.04.14, og det skal utarbeides nye retningslinjer for startlån. Finanstilsynet har satt strenge krav til bankene om utlån, og dette medfører økt etterspørsel etter startlån. De aller fleste søkere er ungdom som ønsker å etablere seg for første gang og ikke har egenkapital. Orkdal kommune dekker normalt et 2. prioritetslån med 15-20 % av boligens kjøpesum og boligomkostninger. Dette i tett samarbeid med lånesøkers bank.

Orkdal kommune har vedtatt en boligsosial handlingsplan fra 2013-2016 som gir retning for boligpolitikken i kommunen. Nye kriterier og saksbehandlingsrutiner ved tildeling av kommunale boliger er vedtatt i 2014.

Grunnlagsinformasjon	2010	2011	2012	2013
Totalt antall kommunalt disponerte boliger	232	240	261	263
Ant. søknader om kommunal bolig	76	116	129	110
Ant. husstander tildelt bolig	16	32	40	48
Kommunale omsorgsboliger	81	103	127	131
Utbetalt startlån	4 300 000	4 179 864	9 903 688	12 710 255
Ant. utbetalte startlån	16	16	37	43
Utbetalt tilskudd til etablering og tilpasning	770 055	406 742	742 882	258 813
Ant. utbetalte tilskudd	8	5	6	7
Ant. husstander tilkjent statlig bostøtte Husbank	298	321	309	392

Tabellen viser at det har vært en positiv utvikling i bruk av Husbankens virkemidler, og særskilt i forhold til videretildeling av startlån.

13.5.7 Koordinerende enhet

Koordinerende enhet skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan, for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinatorene. Koordinerende enhet har en sentral rolle i å legge til rette for god samhandling, og å sikre koordinerte tjenester til de som trenger det. Enhetsledere fra hjemmetjenesten, NAV, Orkdal Helsetun, Helse og familie, barneverntjenesten, kvalifisering og arbeidstrening, fagkoordinator Helse og familie og rådgiver fra rådmannens stab utgjør i dag kommunens koordinerende enhet. Koordinerende enhet er underlagt enheten Helse og familie og ledes av fagkoordinator i Helse og familie.

13.5.8 Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak (SLT)

SLT er en samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet. SLT sikrer at de ressursene som allerede finnes i kommunen og politiet, blir mer samkjørt og målrettet. SLT modellen sørger for et samarbeid mellom kommune og politi innen området rus- og kriminalitetsforebygging. Også samarbeid med frivillig lag og organisasjoner som driver med aktiviteter for barn og unge, er en viktig del av SLT arbeidet. Selv om SLT i hovedsak er rettet mot barn og unge i alderen 13-18 år og deres foreldre/foresatte, har Orkdal kommune besluttet at målgruppen er utvidet til å gjelde også unge voksne opp til 25 år.

Målet med SLT er at barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid, av et hjelpeapparat som samarbeider godt på tvers av etater og faggrupper.

13.5.9 Utviklingsområder med utviklingsmål

13.5.9.1 Familieprosjektet – ny oppfølgingspraksis

Opplevelse av god livskvalitet er individuelt og omfatter mange livsområder. For de fleste omfatter det å ha god helse, å være sysselsatt med meningsfulle aktiviteter – arbeid eller utdanning, å ha tilstrekkelig inntekt, å ha adekvat bolig og ha meningsfulle fritidsaktiviteter.

Det kan variere hva tjenestemottakerne mener kan føre til økt livskvalitet. Men det er grunn til å anta at de fleste befinner seg i en livssituasjon preget av mangel på ressurser til å ha en levestandard som er alminnelig akseptert i samfunnet.

Denne gruppen utfordrer vår evne til å gi adekvate og gode tilbud. Som regel har svaret på utfordringene vært enda mer av samme type bistand. Kommunen ønsker å endre dagens praksis slik at så mange som mulig skal mestre hverdagens utfordringer og kunne leve selvstendige liv. I løpet av en toårsperiode ønsker vi å kartlegge situasjonen ved å identifisere flertjenestebrukere, og legge til rette for ny og felles oppfølgingspraksis sammen med involverte deltjenester.

13.5.9.2 Folkehelseiltak – helsefremming og forebygging

Kommunens kostnadsprofil for helse- og omsorgstjenesten viser at vi i langt større grad prioriterer å reparere enn å fremme helse og forebygge sykdom. Med samhandlingsreformens intensjoner vil det være nødvendig at alle tjenester ser på egen praksis, og bidrar til at tjenestene ytes i tråd med nye lover og forskrifter. I denne sammenheng er det ønskelig å iverksette flere konkrete tiltak:

Hverdagsrehabilitering

En av målsettingene i Kommuneplanen er å legge til rette for at den enkelte lengst mulig kan mestre eget liv. Ved å utarbeide en modell for hverdagsrehabilitering som er tilpasset kommunens behov, kan man forebygge og /eller utsetter behov for økte tjenester fra kommunen. Etablering av tverrfaglig team som jobber med forebyggende hjemmebesøk kan være et slikt tiltak. Dette går ut på å styrke evnen til å mestre dagliglivets utfordringer, og ergoterapeuter og fysioterapeuter er viktige bidragsytere i dette arbeidet.

Fallforebygging

Fallforebygging er nevnt som et konkret og vesentlig tiltak i forebyggende helsearbeid. Med økonomisk bidrag fra Kompetansesenteret for fall og bevegelsesvansker og Orkdal Sanitetsforening, er frivillige lært opp til å drive treningsgrupper. Det forutsettes at fysioterapeut er støtte for instruktørene, og det er en utfordring å prioritere denne oppgaven uten ekstra finansiering.

FYSAK-kordinator

Folkehelse er et viktig satsningsområde i Kommuneplanen og FYSAK kan være et godt redskap for å bidra til økt fysisk aktivitet i befolkningen generelt. I Orkdal er det 30 % FYSAK-kordinatorstilling, og sammenlignet med andre kommuner i Sør- Trøndelag har Orkdal en liten stillingsressurs avsatt til FYSAK.

Stillingen bør sees i sammenheng med en folkehelsekordinatorstilling.

Det er behov for å etablere tilbud som rettes spesielt mot inaktive deler av befolkningen, og som kan omfatte aktiviteter for familien – med både barn og voksne samtidig. Tilbudet forsøkes etablert i samarbeid mellom FYSAK og frivillige lag og organisasjoner. Kommunen tar initiativ til et forpliktende samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, og til utarbeidelse av et strategidokument mellom partene.

Folkehelsekordinator

Folkehelsearbeid er avhengig av innsats i ulike samfunnssektorer for å lykkes, fordi forhold som forebygger sykdom og fremmer helse i stor grad er å finne utenfor helsesektoren.

Målsettingen med å ansette Folkehelsekordinatorer i kommunene, har vært å utløse lokalt engasjement og gi drahjelp til lokale aktiviteter og tverrsektorielt arbeid. Erfaring viser at det er viktig med god politisk og planmessig forankring av folkehelsearbeidet for å sikre langsiktige og helhetlige tiltak. For å ansette en folkehelsekordinator i 100 % stilling trengs det ei kostnadsramme på 650.000 kroner. Ansettelse av folkehelsekordinator bør forventes til etablering av et folkehelsesenter. Fram til den tid kan de avsatte ressursene brukes til forebyggende tiltak i et folkehelseperspektiv, av fysioterapeutene i kommunen. Med tiltak som forebyggende hjemmebesøk og økt tilbud til barn og unge. Et eksempel kan være grupper med fokus på fallforebygging, som kan føre til økt mestring av eget liv.

Fysioterapi til barn og unge

Tilbudet som fysioterapeut gir til barn og unge står sentralt for at kommunen skal oppfylle de lovpålagte oppgavene om habilitering og rehabilitering. Dette er forankret i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. I Orkdal kommune er det ansatt én fysioterapeut som skal arbeide med barn og unge. Det er et stort antall henvisninger på barn og unge, bare i 2013 var det 44 henvisninger. En styrking av tjenesten vil bidra til et bedre tilbud til barn og unge i kommunen.

Samarbeidsavtale med Orkanger Fysioterapi og Osteopati AS (OFO)

For å ivareta deler av Orkdal kommunes ansvar for helse- og omsorgstjenester, har kommunen inngått avtaler med privatpraktiserende fysioterapeuter, og yter driftstilskudd til 5 årsverk. For å få oversikt over hvilke tjenester de private fysioterapeutene yter, ønsker kommunen å inngå en forpliktende samarbeidsavtale der oppgaver og innhold blir tydeliggjort.

Frisklivs- og mestringscenter

Det er nå etablert et Frisklivs- og mestringscenter i kommunen som gir hjelp til barn, ungdom, familier og voksne som har eller som har økt risiko for å utvikle livsstilssykdommer. I tillegg er et KOLS-prosjekt en del av Frisklivs- og Mestringscenteret. Det er en lovpålagt oppgave å gi denne type helsehjelp. Frisklivs- og mestringscentralen har et strukturert henvisnings- og oppfølgingssystem for personer med behov for å endre helseatferd; primært fysisk aktivitet, kosthold og røykeslutt. Det er startet tiltak mot overvekt for en gruppe barn og deres

familier. Tilbudet i sentret utvides gradvis med andre tiltak, gjennom blant annet økt interkommunalt samarbeid fra 2015.

13.5.9.3 Elektronisk meldingsutveksling

Elektronisk meldingsutveksling forutsettes implementert i løpet 2014. Dette krever involvering fra de fleste deltjenestene, og vil kreve ressurser til opplæring. Dette innebærer at ansatte opparbeider tilstrekkelig kunnskap om bruk av digitale verktøy til å kunne kommunisere elektronisk med helseforetak, fastleger og legevakt. For helse- og omsorgstjenesten er det en stor utfordring å ha både tilstrekkelig kompetanse og tilfredsstillende utstyr til å møte intensjonen om elektronisk samhandling. Prosessen er igangsatt, men den vil kreve ressurser både til utstyr og opplæring i løpet av de nærmeste årene.

13.5.9.4 «Boveileder»

Rusavhengighet og rusmiddelmissbruk skaper ekstra utfordringer for mulighetene i det ordinære boligmarkedet. Mange tjenestemottakere trenger rett og slett bistand både til å skaffe og å bo i egen bolig, og det må arbeides med realisering av dette.

13.5.9.5 «Drop in»- Treffsted

Mennesker med rusavhengighet har behov for aktivisering og sosialt fellesskap som reduserer behovet for rusmidler. «Drop in» er et slikt tilbud. Tilbudet må sikres muligheter for framtidig drift og utvikling.

13.5.9.6 Styrket enhet i Elvestien (Rosenvik)

Orkdal kommune har en gruppe med forholdsvis unge personer med alvorlig og sammensatte diagnoser knyttet til psykiske lidelser, psykisk utviklingshemning og/eller rusproblematikk. Erfaringer og faglig vurderinger viser at omsorgsnivået som er tilgjengelig i dag ikke er tilstrekkelig. Målet er å skape best mulig bistand gjennom slik at de opplever en bedre hverdag og mestring i eget liv. En tverrfaglig prosjektgruppe har gjort en utredning høsten 2014 og konkludert med at det er mulig å etablere en slik enhet, med foreløpig plassering i Elvestien. Det er vedtatt bygging av boliger til denne brukergruppen på Rosenvik, med byggestart våren 2015 og personellressurser blir overført ved ferdigstilling. For å gi denne brukergruppen nødvendig helsehjelp vil det være et bemanningsbehov på 4,9 årsverk, som tilsvarer en årskostnad på ca. 3,2 mill. kr. Disse brukerne har i dag tjenester fra barneverntjenesten, bo og avlastningstjenesten, Helse og familie og hjemmetjenesten, og gjennom samordning dekkes utgiftene dekkes innenfor enhetenes egne budsjett. I tillegg er det innvilget tilskuddsmidler fra fylkesmann til prosjektet, og det er og søkt Fylkesmann om skjønnsmidler til to nye stillinger.

13.5.9.7 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Skolehelsetjenesten er elevenes egen lovpålagte helsetjeneste. Mange elever i Orkdal opplever at helsesøster er lite tilgjengelig i skolen. Flere elever melder om stengt dør og gir etterhvert opp å kontakte helsesøster på skolen. Tjenesten har behov for å styrke skolehelsetjenesten med økt tilstedeværelse og åpen dør for elevene i skolen. Dette er i tråd med regjeringens føringer for fortsatt styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten med statlige overføringer på 480 000 kroner.

13.5.9.8 Tverrfaglig forebyggende arbeid

Tverrfaglig samarbeid og forståelse er viktig for å fremme sunne barn og unge som håndterer framtidige utfordringer og risikoer. Orkdal kommune har som målsetting å bistå barn og foreldre gjennom tidlig og samordna innsats, og ønsker derfor å styrke den tverrfaglige samhandlingen rundt barn og unge i kommunen.

Foreldreveiledning

Spesielt tilbudet for risikoutsatte barn og unge er avhengig av tidlig innsats og at ulike involverte deltjenester samarbeider tett. Et viktig verktøy i denne sammenhengen er foreldreveiledning, basert på prinsippene i ICDP (International Child Development Program). ICDP er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Det retter seg mot foreldrene og skal styrke deres omsorgskompetanse.

SLT- arbeid

Videreføring av det rus -og kriminalitetsforebyggende arbeid i kommunen, gjennom blant annet økt aktivitet i Ungdomspatroljen og etablering av en Ungdomskafe. Ungdomspatroljen ledes og koordineres av SLT koordinator. Målet med ungdomspatroljen er å være tilstede der ungdom ferdes, både for å bidra til å utsette ungdommens debut av rusmidler og forebygge kriminalitet. Ungdomspatroljen er ei tverrfaglig sammensatt gruppe fra Orkdal kommune.

SLT- koordinator tar initiativ til å etablere ungdomskafé en dag i uken fra kl. 14-18 fra 2015. Målsetting er å gi ungdommer et sted å være der de kan utvikle sosiale relasjoner på av interesse.

Ressursteam

Opprette kommunalt ressursteam/fagteam som skal bistå barn, unge og deres foreldre når det oppstår utfordringer i hjemmet. Teamet gir konkrete råd og veiledning til barn og foreldre, også veiledning i hjemmet kan være aktuelt. Ressursteamet består av fagpersoner fra forskjellige fagområder, og sammensetningen vurderes ut fra den konkrete situasjonen. Ressursteamet er et supplement til de tverrfaglige teamene som allerede er etablert i alle skoler og barnehager i Orkdal kommune. En konkret beskrivelse av hva et ressursteam er, utarbeides før igangsetting av tiltaket.

«Familiens Hus»

Familiens hus er et tverrfaglig kommunalt tilbud som skal ivareta psykisk og fysisk helse hos gravide, barn og ungdom. Kommunens primære helse- og sosialtilbud rettet mot barn, unge og deres foreldre samordnes og samlokaliseres. Målsettingen er at familiene skal møte en helhetlig og familiestøttende tjeneste i et og samme hus. Helsestasjonstjenesten, Psykisk helse og rusarbeid, PPT-tjenesten og barneverntjenesten er eksempler på avdelinger som kan organiseres i «Familiens hus». Tjenestene gir et bredt tilbud til barn og unge og deres familier. Muligheten for å etablere «Familiens hus» i Orkdal bør utredes, for å se på gevinsten med en slik organisering. Spesielt opp i mot kommunereformen, ser man behov for større areal for disse tjenestene, enn det som er tilgjengelig på rådhuset i dag.

13.5.9.9 «Gjennomgående PPT»

Den kommunale PPT har ansvaret for barn mellom 0-16 år, og fylkeskommunen tar over i videregående skole. Etter videregående er ansvaret tilbake til den kommunale PPT. For å få til en helhetlig tenkning rundt barn og unge bør en instans ha ansvaret, med støtte/bistand fra evt. andre. Orkdal kommune ønsker å utrede muligheten for å innføre en «gjennomgående» PPT, i tett samarbeid med fylkeskommunen.

13.5.9.10 Interkommunal PP-tjeneste

Agdenes kommune har sendt en formell henvendelse om at de ønsker et interkommunalt samarbeid for tjenesten fra 1.1.15. Dette vil kreve et tett samarbeid med en ny kommune, for å skape gode samarbeidsforum til det beste for barn, unge og voksne i et opplæringsløp.

13.5.9.10.1 Utviklingsmål innenfor eksisterende ramme

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Gjennomføre «Familieprosjektet».	x	X		
Implementere og videreutvikle elektronisk meldingsutveksling i helse- og omsorgstjenesten	x	x		
Utvide fysioterapitilbudet til barn og unge	x			
Utvikle Frisklivs- og mestringssentret med flere grupper og aktiviteter	x	x		
Utrede behovet for bo veiledning (boveileder)	x			
Etablere «styrket enhet» i Elvestien (Rosenvik)	x			
Etablere forebyggende hjemmebesøk sammen med Hjemmetjenesten	x			
Utvide tilbudet med flere grupper 65+ grupper (fallforebygging)	x			
Utrede «gjennomgående» PPT	x			
Utvide «drop in»-tilbudet på Bankstua	x			
Utrede mulig plassering av «Familiens Hus»	x			
Øke tilgjengeligheten til helsesøster i skolene	x			
Igangsette Ressursteam	x			
Videreutvikle SLT-arbeidet -etablere ungdomskafe -ungdomspatrolje hele året	x			
Ansette folkehelsekoordinator				x
Utvikle et forpliktende samarbeid med Frivilligheten, utarbeide et strategidokument	x			
Utarbeide samarbeidsavtale mellom kommunen og OFO	x			

13.5.10 Resultatmål

Resultatmål	Status		Mål	
	Landet 2013	2013	2014	2017
Brukerundersøkelse Ergoterapi og fysioterapi	5,1	5,1	5,0	5,0
Brukerundersøkelse Helsestasjon	5,0	5,1	5,0	5,0
Brukerundersøkelse Psykisk helsearbeid (Skala 1-4)	3,5	3,7	3,5	3,5
Oppfølging tidsfrister ergo- fysioterapi inn 3 uker		84 %	90 %	100 %
Oppfølging tidsfrister Psyk. Helsearbeid		98 %	100 %	100 %
Oppfølging tidsfrister PP – tjenesten		100 %	100 %	100 %

13.5.11 Økonomiske tiltak Helse og familie

13.5.11.1 Vedtatte tiltak i forrige handlingsplan (2014 - 2017)

Tiltak	2014	2015	2016	2018
Ungdomspatrolje	80 000	80 000	80 000	80000
Friskliv	400 000	400 000	400 000	400 000
SLT – KOORDINATOR	686 000	686 000	686 000	686 000
Helsesøstertjenesten	200 000	200 000	200 000	200 000

13.5.11.2 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015 - 2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Andel av følgende innsparingskrav for rammeområde 5	-285 000	-570 000	-570 000	-570 000
Styrking helsestasjon og skolehelsetjeneste	488 000	488 000	488 000	488 000
Folkehelsekoordinator	- 632 000	-632 000	-632 000	-632 000
Driftstilskudd fysioterapi	200 000	200 000	200 000	200 000
Økning fysio-ergaterapeuter	0	200 000	200 000	200 000

13.6 Kvalifisering og arbeidstrening

Enhet kvalifisering og arbeidstrening organiserer bosetting, kvalifisering og integrering av flyktninger, voksenopplæring, varig tilrettelagt arbeid, aktivisering og arbeidstrening, beredskapsarbeid og lokalt hjelpemiddellager.

13.6.1 Voksenopplæring

13.6.1.1 Status

Voksenopplæringa ivaretar kommunens plikt til å gi et godt og helhetlig tilbud om norskopplæring for flyktninger/innvandrere, grunnskoleopplæring for voksne og spesialundervisning for voksne. Voksenopplæringa kan også tilby oppdragsundervisning for både privat og offentlig sektor. Voksenopplæringa har 8,7 årsverk, fordelt på 10 ansatte. Voksenopplæringa har til enhver tid ca. 80 deltakere i opplæring. Voksenopplæringa har avtale med Skaun, Meldal og Agdenes om salg av voksenopplæringstjenester. Ca. 20 deltakere kommer fra samarbeidskommunene. Det selges også i enkelte tilfelle grunnskoleplasser for voksne til andre kommuner enn samarbeidskommunene.

13.6.1.2 LEAN-prosjekt ved voksenopplæringa

Voksenopplæringa har gjennomført LEAN-prosjekt om registrering av oppmøte og fravær. Prosjektet har medført at registreringa er fordelt til de lærerne som har de ulike elevene. Vurderinger av dataplattform er og tatt inn, som vurdering omkring fagprogram i tjenesten og implementering av It's learning som system for kommunikasjon med deltakerne i opplæringstiltaket.

13.6.2 Mottak og integrering av flyktninger

13.6.2.1 Status

Gjeldende bosettingsplan 2012 til 2015 og forutsetter mottak av 20 flyktninger årlig, familiegjenforente kommer i tillegg. Det er ikke lagt opp til bosetting av enslige mindreårige i perioden. Orkdal kommune har takket nei til anmodning fra IMDI om mottak av flere flyktninger.

Introduksjonstiltakene er regulert av Lov 4.juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere, også kalt introduksjonsloven. Loven angir rett og plikt til introduksjonsprogram og rett og plikt til norskopplæring og samfunnskunnskap.

Grunnlagsinformasjon	2010	2011	2012	2013
Mottakere av introduksjonsstønad	48	57	52	52
Samlet utbetaling av introduksjonsstønad	5 102 547	5 223 196	5 011 025	4 835 905
Gjennomsnittlig utbetaling pr stønadsmåned	11 811	13158	12046	13 285
Gjennomsnittlig deltakelseslengde (måneder)	9	7	8	7

13.6.3 Orkdalstorget

13.6.3.1 Status

Orkdalstorget er et kommunalt arbeidstreningstiltak som gir tilbud til personer som av ulike årsaker ikke deltar i ordinært arbeidsliv. Orkdalstorget har 5 faste årsverk fordelt på 5 ansatte. 2 av de ansatte er tilknyttet kommunalt hjelpemiddellager som er ett av Orkdalstorgets ansvarsområder. Andre områder er salg av vaktmestertjenester og drift av en gjenbruksbutikk. I tillegg har Orkdalstorget ansvaret for ulike prosjekter som blant annet Sommerjobb for ungdom- og kvinner med flyktningebakgrunn og Hold Orkdal rent og ryddig. I disse prosjektene bistår innleide timelønnede ekstrahjelper. Orkdalstorget gir tilbud til ca. 40 personer hvert år. Fra høsten 2013 ble Orkdalstorget med bruktbuikk etablert ved F-bygget på Follo. Orkdalstorget er en aktiv bidragsyter i det praktiske arbeidet rundt bosetting av flyktninger. Etter etableringa på Follo har Orkdalstorget også fått et større ansvar for arbeidstrening/integrering av flyktningene i kommunen.

13.6.4 Sampro

13.6.4.1 Status

Sampro er et arbeidstrenings- og aktivitetstiltak som har 4,6 årsverk fordelt på 5 ansatte. Sampro gir til enhver tid tilbud til ca. 25 brukere. Sampro har arbeidsoppgaver fordelt på tre områder: vedavdeling, trevare/brann og ordreavdeling. Brukerne ved Sampro har ulik arbeidstid ut fra funksjonsnivå.

13.6.5 Beredskapsarbeid

13.6.5.1 Status

Det er et økende fokus på samfunnssikkerhet og beredskap både nasjonalt og lokalt. Noe av årsaken er store og dramatiske hendelser både innenlands og utenlands som har medført tap av liv og helse for mange. I tillegg er det økt fokus på naturskader og ekstremvær.

Samfunnssikkerhet beskrives som den evnen samfunnet har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike

former for påkjenning. *Beredskap* er definert som planlegging og forberedelser av tiltak, for å begrense eller håndtere kriser eller andre uønskede hendelser på en best mulig måte.

Målsetting i kommunens arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap:

- Orkdal kommunes innbyggere blir god ivaretatt med hensyn til sikkerhet og trygghet
- Å minimalisere risikoen for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier
- Å sikre kommunen som myndighet innenfor eget geografiske område
- Å sikre kommunens virksomhet
- Å være pådriver overfor andre aktører i kommunen

Orkdal kommune har et stort antall beredskapsplaner i tillegg til en oppdatert sektorovergripende ROS-analyse. Det har siste året vært fokus på oppdatering av sentrale planer som smittevernplan og overordnet beredskapsplan med oppdatert varslingsliste. Den overordnede beredskapsplanen inneholder plan for kommunal kriseledelse, ressursoversikt og evakueringsplan. Den sektorovergripende ROS analysen er revidert og oppdatert. Det er kjøpt inn tre nye satelittelefoner i kommunen for bruk ved strøm- og/eller linjeutfall. Rådhuset er prioritert med nødstrøm og slukkeutstyr til dataserverrommet. Rådhuset er og meldt inn til Fylkesmannen som den bygningen i kommunen som må ha prioritet i forhold til data og telefontilgang.

13.6.6 Utviklingsområder og utviklingsmål

13.6.6.1 Aktivisering og sysselsetting

Målsettingen er å gi alle som har behov, et tilbud om arbeid/aktivitet gjennom kommunens to bedrifter til dette formålet. Både Orkdalstorget og Sampro har rammer som forutsetter inntekt for fortsatt drift. Det er kontinuerlig fokus på nye arbeidsoppgaver for å sikre tilstrekkelig inntektsnivå. Det vil framover bli sett på flere naturlige samarbeid/samordning mellom Orkdalstorget og Sampro.

Ordningen med kommunal transport av brukere til og fra Sampro må gjennomgås med tanke på en endring eller avvikling. Skal transporten videreføres som i dag må, tjenesten investere i en ny minibuss til formålet, og kommunalt ansatte må defineres som sjåfører av bussen. I dag forestås kjøringen av en vaktmester ved hjelpemiddellageret.

Vi ser at etter hvert som enkelte av brukerne ved Sampro blir eldre og dårligere, bærer aktiviteten for noen mer preg av dagsenter. Med en innsparing i stillingsressursene de siste årene på 70 % stilling, er det krevende for tjenesten å kunne tilby tilfredsstillende aktivitet for denne gruppen. Det må foretas en grenseoppgang mellom aktivisering/arbeidstrening og mer aktivisering/dagsentertilbud. Utfordringa er at dette tilbudet (trinnet i omsorgstrappa) ikke eksisterer i kommunen. Tidligere var dette tiltaket en del av tilbudet ved Sampro, men ble tatt vekk ved nedbemanning/innsparing. Brukerne kan være, i tillegg til de som ikke nyttiggjør seg dagens tilbud ved Sampro, Orkdalstorget eller Rosenvik a/s, hjemmeboende utviklingshemmede uten tiltak og de svakest fungerende ved boligene. Sampro har lokaler ledig til aktiviteten, både aktivitets/oppholdsrom og et sanserom som kan tas i bruk igjen. Dagsentertilbud ved Sampro stipuleres til en ansatteressurs på 50 % årsverk og noe innkjøp av utstyr og driftsmidler, totalt ca. 400.000,- . Det er ikke funnet rom for tiltaket i handlingsplanen.

Det er startet et arbeid med å se på skyssordningen for brukerne av Sampro. Leasing av ny minibuss for transport av brukere vil øke bilkostnadene betydelig noe som kan finansieres med økt egenbetaling. Alternativt at skyssordningen som er i dag avvikles og at den enkelte har ansvar for å komme seg til Sampro selv. Utfordringen omkring transport til og fra Sampro ville blitt vesentlig enklere ved etablering lokalbuss i kommunen.

13.6.6.2 Bosetting- og integrering av flyktninger

Gjeldende bosettingsplan går ut i 2015 og arbeidet med ny plan blir sentralt i 2015.

Et annet viktig punkt i arbeidet er å styrke samarbeidet med lokale næringslivsaktører, det jobbes kontinuerlig med aktører innenfor både privat næringsliv og offentlig sektor. Det arbeides aktivt med en større bruk av arbeidstreningsbedriften Orkdalstorget for tilnærming til arbeidslivet for den enkelte flyktning, og dette viser seg å ha god virkning. Dette gjør det og lettere å innfri lovkravet om et heldags introduksjonsprogram.

En av flaskehalsene i bosettingsarbeidet er egne boliger. Det åpnes for kjøp av inntil to nye egne boliger per år i handlingsplanperioden. Oppkjøpet finansieres ved salg av uegna kommunale boliger. Kan også gjennomføres innenfor tiltaket «Fra leie til eie»

De er behov for et felles system når det gjelder informasjon og opplæring av familiene når de skal være brukere av de forskjellige enhetene. – helsestasjon, barnehage, skole, barnevern. Slik det er nå er kommunens tilbud avhengig av den enkelte enhets erfaringer og kompetanse. Det bør derfor utredes nærmere behovet for et team som kan styrke enhetene når det skal gjennomføres tiltak i forhold til enkeltpersoner, familier eller grupper.

13.6.6.3 Lokalt hjelpemiddellager

Hjelpemiddellageret har til dels gamle og slitte hjelpemidler. Den nye samhandlingsreformen forutsetter flere hjelpemidler i lokalt lager p.g.a. at pasientene skrives tidligere ut fra sykehus. Oppgradering av utstyr i lokalt lager innebærer en engangsinvestering på 150 000 kr og årlige investeringer rundt 50 000 kroner. Det er ikke funnet rom for tiltaket i handlingsplanen.

Behovet for nye systemer knyttet til trygghetsalarmer vil komme for fullt i 2015. Det er snakk om å fase ut fasttelefonnettet som alarmene er knyttet til og kommunen må vurdere alle mulighetene før innkjøp av nye systemer besluttes. Kostnaden med dette er ikke beregnet. Orkdal kommune er ikke kommet særlig i gang med bruk av ny velferdsteknologi. Det bør vurderes om ekstra lokaler ved F-bygget på Follo, eller et rom i framtidig Folkehelsecenter, kan bygges om til en visningsleilighet for alt av tilgjengelig velferdsteknologi. Kostnaden med dette er ikke beregnet.

Det er per i dag intet datasystem for lager- og utlevering av kommunale hjelpemiddel. Det tas sikte på å gå til innkjøp av ett system som ivaretar begge funksjonene. Dette er tenkt dekt innenfor eget budsjett.

13.6.6.4 Voksenopplæringa

Voksenopplæringa har sammen med flyktingetjenesten hovedansvar for tiltak etter Lov om introduksjonsordning i kommunen med rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Voksenopplæringa har økt fokus på kvalitetssikring av heldagsprogrammet for deltakerne i introduksjonsprogrammet.

Voksenopplæringa har startet innkjøp av elev-PCer som fungerer etter dagens standard. Det er videre behov for å fortsette investeringen i nye, stipulert utgift på 200.000 for 24 nye elev-PCer. I tillegg må dataplattform for Voksenopplæringa og datakommunikasjon med deltakerne komme på plass, dette vil medføre økte utgifter til investering og drift. Det tas sikte på å dekke dette innenfor eget budsjett.

13.6.6.5 Kvalifiserings- og arbeidstreningssenter

I Handlingsplan2012 til 2015 ble det vedtatt å starte et arbeid med etablering av et nytt Kvalifiserings- og arbeidstreningssenter i F-bygget ved Orkdal videregående skole på Follo. Offisiell åpning av bygget ble markert i mai 2014. Innvendig framstår det meste som fullverdig renoverert, men fortsatt står mye igjen utvendig. Levetida for bygget er satt til 8-10 år. Det er behov for å starte arbeidet med renovering av yttervegger og innsett av nye vinduer, for å kunne tenke seg bygget som et permanent bygg for de tjenestene som har flyttet inn. Arbeidet kan gjennomføres ved at det settes av en sum hvert år for utvendig renovering, og at bygget innen ca. 8-10 år er ferdig renoverert, også utvendig. Planlegging av arbeidet bør igangsettes i 2015.

13.6.6.6 Orkdal som en flerkulturell kommune

Med en økt innvandring (flyktninger, familiegjenforente og arbeidsinnvandrere) i hele Orkdalsregionen generelt og i Orkdal kommune spesielt vil regionen endres. Det er behov for bedre helhetsforståelse der Orkdal kommune sees som en del av det flerkulturelle samfunnet.

13.6.6.7 Beredskapsarbeid

Ny lov om kommunal beredskapsplikt krever i § 14 at risiko- og sårbarhetsanalysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, jf. lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 11-4 første ledd. For øvrig skal ROS-analysen oppdateres ved alle endringer i risiko- og sårbarhetsbildet. Kommunens helhetlige sektorovergripende ROS-analyse ble ferdig revidert ved årsskiftet 2013/2014 og ble behandlet politisk i forbindelse revisjon av kommuneplanens arealdel. Førrende for arbeidet innenfor feltet beredskap i kommende handlingsplanperiode blir prioritering og gjennomføring av forslag til tiltak i ROS analysen. I 2015 blir et nytt nødnett tilgjengelig for det kommunale brannvesen og for kommunelegene og legevakta. Det er og en målsetting at kommunens kriseledelse kan kobles opp i det nye nettet.

13.6.7 Utviklingsmål

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Oppdatering og gjennomgang av eksisterende beredskapsplaner med mål om forenkling	x			
Prioritere å iverksette tiltaka som er foreslått i ny helhetlig sektorovergripende ROS analyse	x	x		
Kommuneledelsen/Kriseledelsen kobles opp mot nytt nødnett	x			
Skaffe flere egnede boliger for flyktningene som skal bosettes i planperioden, salg av uegna bolige		x		
Oppdatere hjelpemiddellager i tråd med de nye utfordringene i samhandlingsreformen	x			
Etablere nytt aktivitets/dagsentertilbud ved Sampro for utviklingshemmede		x		
Utvendig renovering av F-bygget på Follo		x	x	x

13.6.8 Resultatmål

Resultatmål	Status		Mål	
	Status 2013	Anslag 2014	2015	2018
Frammøte SAMPRO	98,5 %	99 %	98 %	98,5 %
Frammøte Voksenopplæringa, intro-programmet	90,5 %	91 %	92 %	94 %
Frammøte Orkdalstorget	85 %	90 %	90 %	93 %
Tatt norskprøve, introduksjonsdeltakerne i målgruppa	100 %	100 %	100 %	100 %
Tatt norskprøve, målgruppa rett og plikt til norsk	87,5 %	87,5 %	50 %	60 %
Bosetting i forhold til bosettingsplan	105 %	100 %	100 %	100 %

13.6.9 Økonomiske tiltak Kvalifisering og arbeidstrening

13.6.9.1 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015 - 2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Andel av følgende innsparingskrav for rammeområde 5	-285 000	-570 000	-570 000	-570 000
Programrådgiver flyktningetjenesten	700 000	700 000	700 000	0

13.7 NAV - sosialtjenesten

I samsvar med gjeldende samarbeidsavtale mellom Orkdal kommune og NAV organiserer og administrerer NAV Orkdal kommunens ansvar for inntektssikring gjennom økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønning, ungdomskontakt, økonomisk rådgiving, gjeldsrådgivning og statlig bostøtte.

Mange av brukerne har behov for supplerende økonomisk bistand på grunn av lave satser på opptjente trygdeytelser, eller lav inntekt. Noen har også behov for bistand i en kortere overgangsperiode, i påvente av trygdeutbetalinger eller lønn, eller til engangsutgifter som tannbehandling eller strøm. Høye boligpriser og mangel på boliger medfører behov for hjelp til å dekke boligutgifter.

Arbeid og aktivitet er viktig for menneskers livsgrunnlag og helse. Dette vises også i regjeringens handlingsplan mot fattigdom, som er rettet inn mot tre delmål:

- Å gi alle mulighet til å komme i arbeid
- Å gi alle barn og unge mulighet til å delta og utvikle seg
- Å gi bedre levekår for de vanskeligst stilte

Gjennom statlige og kommunale virkemidler skal flest mulig sikres mulighet for arbeid og aktivitet. Tett samarbeid mellom ulike bidrags- og tjenesteytere og treffsikker bruk av statlige virkemidler gir mennesker økt mulighet til aktivitet og arbeid, og bidrar til reduksjon i utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

«Arbeid først» og «Økt kvalitet i brukeroppfølgingen» er prioriterte innsatsområder for NAV.

13.7.1 Utviklingsområder

13.7.1.1 Bidra til arbeid og aktivitet

NAV vil bidra til å bedre samordningen av det kommunale tjenesteapparatet generelt, og bruken av de statlige midlene spesielt, med hovedfokus på hvordan tjenesteapparatet best kan bistå enkeltpersoner og familier som sliter.

Mange unge dropper ut av videregående skole, eller mestrer ikke overgangen fra skole til ordinært arbeid. Ungdomskontakten i NAV har tilgang til bruk av statlige tiltaksmidler som bidrar til at ungdom får tilbud om arbeidstrening og aktivitet for å unngå passivisering.

Orkdal kommune har utfordringer med rusmiddelbruk, også blant ungdom.

Flyktninger som bosettes har språkutfordringer som begrenser deres muligheter både til utdanning og yrkesliv. Det er behov for tiltak for å få flere raskere inn i utdanning eller ordinært arbeid. NAV Orkdal vil i perioden 2013-2016 delta i et forskningsprosjekt i samarbeid med HiST, Sintef og NTNU, der man skal se på metodikken for oppfølging av «utsatt ungdom.» Målsettingen er å få flere unge ut i varig tilknytning til skole/arbeidsliv, og unngå ungdom faller utenfor.

13.7.1.2 Strategier og tiltak for å redusere antall sosialhjelpsmottakere og uføretrygdede som er utenfor aktivitet i Orkdal kommune

Sammenlignet med Skaun, Melhus og Malvik har Orkdal en større andel uføretrygdede i aldersgruppen 18 – 44 år. I første delrapport fra «Praksis og kunnskapsutvikling hvor man blant annet har fått tilbakemelding fra 600 unge brukere av NAV med sammensatte behov, viser forskningsrapporten at problemene ofte starter tidlig og eskalerer etter som den enkelte opplever manglende mestring. Dette kan gå ut over selvbilde og motivasjon.

NAV har styrket innsatsen mot ungdom med sammensatte behov gjennom et ungdomsteam som jobber i prosjektet. Mellom fem og ti ungdommer deltar i grupper «Alle kan» med fokus på mestring, hvor ungdommene aktivt er med på å lage sine aktivitetsplaner for hvordan de skal få utdanning og /eller komme i arbeid.

NAV Orkdal har også styrket innsatsen overfor innvandrere og flyktninger, ved å dedikere en stillingsressurs til tettere arbeidsrettet oppfølging av denne gruppen.

13.7.2 Utviklingsmål innenfor eksisterende ramme

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Styrke markedskompetanse og næringslivskontakt for å sikre arbeidspraksis og tilgang til arbeidsplasser for våre brukere	X	X	X	X
Deltakelse i forskningsprosjektet «Praksis og kunnskapsutvikling i NAV-kontor»	X	X		
Videreføre arbeidsrettet brukeroppfølging	X	X	X	X
Redusere antallet og øke arbeidsdeltakelsen blant mottakere av økonomisk sosialhjelp	X	X	X	X
Styrke arbeidsrettet oppfølging av flyktninger og arbeidsinnvandrere	X	X	X	X
Faglig kompetanseheving og kvalitetsutvikling for å styrke veiledningskompetansen i møte med brukerne	X	X	X	X
Bidra til gjennomføring av Familieprosjektet	X	X		

13.7.3 Resultatmål

	Status		Mål	
	Landet	2014	2015	2018
Antall unge mottakere av økonomisk sosialhjelp			80	70
Andel arbeidsdeltakelse for deltakerne i kvalifiseringsprogrammet			50 %	60 %

13.7.4 Økonomiske tiltak NAV

13.7.4.1 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015 - 2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Andel av følgende innsparingskrav for rammeområde 5	-285 000	-570 000	-570 000	-570 000

13.8 Barneverntjeneste

13.8.1 Status

Barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Tjenesten skal på samme måte som andre kommunale instanser bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Orkdal er vertskommune for den interkommunale barneverntjenesten i Orkdal, Meldal, Agdenes og Skaun. Totalt omfatter tjenesten 18,8 årsverk fordelt på enhetsleder, 1,3 merkantilt ansatte, en organisasjonskonsulent og 15,5 fagstillinger.

Barneverntjenesten var sterkt presset i 2012 og store deler av 2013. Dette blant annet på grunn av personalkonflikter og enkeltsaker som fikk stor medieoppmerksomhet. Dette medførte særdeles høyt sykefravær og vakante stillinger.

Som en følge av dette ble det høsten 2013 satt i verk en 9 punkts plan med vekt på å få ansatt fagfolk i vakante stillinger, en annen organisering av tjenesten, iverksetting av kompetansetiltak samt arbeidsmiljøretta tiltak.

Denne planen ble gjennomført og i 2014 er stillinger besatt, den nye organiseringa er etablert, personalgruppa blir veiledet av organisasjonspsykolog samt at arbeidsmiljøtiltakene etablert. Pr høsten 2014 er sykefraværet sterkt synkende og under kommunalt gjennomsnitt.

Tjenesten har håndtert et økt antall akutt- og omsorgsovertagelser samt at personalgruppa melder om stor grad av trivsel. Imidlertid er mange nye tilsatt og tjenesten vil trenge tid på å samkjøre disse fullt ut.

Tjenesten har så langt i år ingen reelle fristoversittelser på meldinger og undersøkelser.

Imidlertid har Fylkesmannen gjennomført tilsyn på tjenestens fosterhjemsoppfølging og funnet lovbrudd. Tjenesten skal legge en plan for å sikre en bedre kvalitativ og kvantitativ oppfølging og innenfor lovens bestemmelser. Fylkesmannen vil følge med på dette inntil avvikene er rettet.

Grunnlagsinformasjon	2010	2011	2012	2013
Ant. innbyggere 0-17 år	2 594	2 600	2 616	2 600
Antall meldinger	96	91	96	81
Undersøkelser avsluttet	74	73	90	66
Undersøkelser som førte til tiltak	45	42	48	21
Barn med tiltak pr 31.12.	96	81	106	91
Barn med omsorgstiltak	21	23	21	29
Omsorgsovertagelser	1	4	4	4

13.8.2 Utviklingsområder og utviklingsmål

Barneverntjenesten greier å overholde fristene for håndtering av innkomne meldinger og undersøkelser. Imidlertid er det fra Fylkesmannens side påpekt mangler ved fosterhjemsoppfølgingen til tjenesten. Det er en klar uttalt målsetting at tjenesten skal rette disse avvikene innen juni 2015. For å greie dette må tjenesten ha fokus på den faglig-/metodiske delen av fosterhjemsarbeidet, det organisatoriske og ledelsesaspektet med vekt på internkontroll. Allerede etablert samarbeid med Trondheim kommunes Omsorgsenhet skal videreføres

Tjenesten må ha fokus på tiltaksutvikling og skal innen mai 2015 ha gjennomgått alle iverksatte hjelpetiltak med tanke på nytte-kost. Tjenesten må i langt sterkere grad utvikle og drive tiltakene selv. Metodemessig er ansatte i ferd med å bli utdannet i foreldreveiledningsprogrammet PCIT. Dette i samarbeid med barne- og ungdomspsykiatrisk

poliklinikk i Orkdal. Videre skolerer flere ansatte i programmet «Barnesamtalen» i regi av Trondheim kommune.

Det skal tas initiativ til samarbeide med frivillighetsentralen eller andre lag og frivillige organisasjoner for å sondere muligheten til å skape tiltak for barneverntjenestens målgruppe. Det er igangsatt arbeid for å rydde i enhetens arkiv. Dette primært for å søke en lik arkivering mellom de fire kommunene. Digitalt arkiv skal hvis budsjettet tillater det, innføres innen første halvår av 2015.

Tjenesten vil også i fortsettelsen ha fokus på arbeidsmiljøtiltak for å sikre fortsatt god utvikling med tanke på sykefraværet.

13.8.3 Utviklingsmål innenfor eksisterende ramme

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Alle tjenestens hjelpetiltak skal gjennomgås mtp kost-nytte	x			
Fosterhjemsarbeidet skal styrkes faglig/metodisk, organisatorisk og ledelsesmessig	x			
Tjenestens arkiv skal ryddes og digitaliseres	x			
Styrke nettverksperspektivet i tjenesten metode- og holdningsmessig	x	x	x	x
Opprette samarbeid med frivillige lag og organisasjoner mtp tiltaksutvikling	x			
Styrke ansattes kompetanse gjennom konkrete kompetanseprogram som PCIT og «Barnesamtalen»	x	x		
Fylkesmannens avvik på fosterhjemsoppfølgingen skal lukkes innen juni 2015	x			

13.8.4 Resultatmål

	Status		Mål	
	Status 2013	Anslag 2014	2015	2016
Tjenesten skal ikke ha fristoversittelser på meldinger	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Tjenesten skal ikke ha fristoversittelser på undersøkelser	12,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Sykefraværet skal ikke overstige kommunalt gjennomsnitt	27,7 %	15,66	8,0 %	8,0 %

13.8.5 Økonomiske tiltak Barneverntjenesten

13.8.5.1 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015-2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Andel av følgende innsparingskrav for rammeområde 5	-285 000	-570 000	-570 000	-570 000
Økt ramme	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000

13.9 SiO – samhandlingsenheten i Orkdalsregionen

Da samhandlingsreformen ble varslet i 2009, fikk SiO sin start som en interkommunal mulighetsstudie for å se på regionale løsninger på samhandlingsreformens utfordringer. Studien ble organisert som et prosjekt med 13 deltakende kommuner og Hemne kommune som vertskommune.

Prosjektrapporten som ble vedtatt i 2011 konkluderte med at 12 av kommunene ønsket realisering og drift av en interkommunal samhandlingsenhet med Orkdal kommune som vertskommune. Det ble vedtatt en vertskommuneavtale som regulerer det interkommunale samarbeidet mellom de 12 samarbeidskommunene, og det ble også opprettet en politisk nemnd i samsvar med kommunelovens § 28 C. Prosjektet gikk over i driftsfase fra juni 2012, og Orkdal kommune overtok samtidig over driftsansvaret.

SiO samarbeider med Kreftforeningen om en egen kreftkoordinator; Kreftforeningen finansierer 75 % av lønnsutgiftene, mens kommunene dekker 25 %.

SiO medvirker også til utvikling av Orkdalsmodellen, og har ansatt egen prosjektmedarbeider til dette. Det er NTNU og St. Olavs Hospital HF som er ansvarlig for prosjektet, og prosjektleder er tilknyttet NTNU.

SiO er representert både i administrativt samarbeidsutvalg og flere faglige samarbeidsutvalg som er etablert mellom St. Olavs Hospital HF og kommunene i Sør-Trøndelag/Midt-Norge.

13.9.1 Legevaktjeneste

I 2007 ble legevakten i Orkdalsregionen (LiO) etablert for å ivareta deler av kommunenes ansvar for å organisere en virksomhet som gjennom hele døgnet skal vurdere henvendelser om øyeblikkelig hjelp, og følge opp de henvendelsene som anses nødvendig, jfr. forskrift om akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Senere er legevaktsamarbeidet utvidet med flere kommuner, slik at det nå omfatter 11 samarbeidskommuner.

LiO var organisert som et IKS (interkommunalt selskap). Etter at SiO var kommet i drift, bestemte kommunene seg for å oppløse IKSet, og legge den interkommunale legevaktjenesten inn i SiO. Fra februar 2013 har legevaktjenesten vært organisert som en del av det regionale samarbeidet i SiO – med en egen vertskommuneavtale for denne delen av samarbeidet.

Som følge av endrete arbeidstidsbestemmelser for legene, er det i 2014 ansatt egne leger i nattevakt. Fra november omfatter ordningen fire nattevaktleger med egen turnus for å ivareta legevaktjenestens nattevakter.

I august 2014 flyttet legevaktjenesten til andre lokaler. Dette innebærer også sambruk av lokalene med gyn. poliklinikk ved St. Olavs Hospital Orkdal Sjukehus, men i større lokaliteter. I tillegg leies rom – også dette i sambruk med sykehuset – til pause/hvile.

Fra januar 2014 er det også ansatt hjelpepersonell på nattevaktene på hverdager. Dette er også ment å skulle bedre forsvarligheten på natt ved sengeposten.

13.9.2 Sengepost med kommunale døgnplasser for øyeblikkelig hjelp (KAD-senger)

Kommunenes tilbud om døgnopphold ved behov for øyeblikkelig hjelp ble til ved et samarbeid mellom SiO-kommunene og St. Olavs Hospital HF. De lovpålagte samarbeidsavtalene mellom partene regulerer tilbudet, og er et overordnet virkemiddel for samarbeidet om KAD-senger. Som en oppfølging av samhandlingsreformen og for å påvirke kommunene til å starte forberedelsene til pålagt ansvar i 2016, ga myndighetene kommunene mulighet til å søke om midler til oppstart allerede fra 2012. De samarbeidende kommunene i SiO ble enige – sammen med St. Olavs Hospital HF – om å søke midler til oppstart av et felles regionalt tilbud fra 2012. Søknaden ble innvilget, og kommunene fikk overført økonomiske ressurser tilsvarende antall beregnede plasser pr. kommune. For de 12 SiO-kommunene til sammen hadde Helsedirektoratet beregnet behovet for kommunale døgnplasser for øyeblikkelig hjelp

å være 7 plasser. P.g.a. at rommene som skulle brukes ved St. Olavs Hospital Orkdal Sjukehus ikke var ferdig til bruk ennå, ble tilbudet startet 31.12.2012 med 5 senger i midlertidige lokaler.

Fra 1. juli 2013 er sengeposten med 7 kommunale døgnplasser for øyeblikkelig hjelp i drift som opprinnelig planlagt og bestemt.

13.9.3 Utviklingsområder og utviklingsmål

13.9.3.1 Utviklingsområde 1 Øke bruken av elektroniske verktøy (digitalisering)

- Øke bruken av elektronisk kommunikasjon – e-meldinger – med både spesialisthelsetjenesten og samarbeidskommunenes pleie- og omsorgs-/legetjeneste.
- Ta i bruk verktøy som enheten allerede rår over til å lage grunnlag for utbetaling av lønn og godtgjøringer

13.9.3.2 Utviklingsområde 2 Samfunnsmedisiner

Folkehelseloven pålegger kommunene

«å fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirking skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltakelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.»

Folkehelseloven utfordrer kommunenes kompetanse innenfor samfunnsmedisin. De deltakende kommunene i samarbeidet har ytret ønske om å få på plass en felles samfunnsmedisiner for å bistå kommunene i oppfølging av påleggene i folkehelseloven.

13.9.3.3 Utviklingsområde 3 Kvalitetssikring av legevaktjenesten

Legevaktjenesten skal oppfylle kravene i Forskrift om krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Behandling av akutte psykiske lidelser skal også aktiveres gjennom LV-sentralen.

Kommunal legevaktordning består av følgende elementer: ett fast legevaktnummer, LV-sentral, og lege i vaktberedskap.

Ved henvendelse fra publikum skal lege med vaktberedskap yte medisinsk hjelp, råd og veiledning. Det presiseres at det er henvendelser som ikke kan vente for ordinær behandling hos allmennlege i kontortiden som skal behandles.

Bortsett fra i helger (bakvakt mellom 8 og 14, og mellom 16 og 23, og aktivt mellom kl.14 og 16) er det kun én lege på vakt. Det varsles om økt pågangen på legevaktjenesten, og det bør vurderes om tilsvarende eller andre ordninger kan sikre pasientene tilgang til vaktlege innen rimelig ventetid, og sikre legene med beredskapsordning når pågangen blir for stor.

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Utrede behov for felles samfunnsmedisiner	X			
Utrede mulighet for/beregne kostnadene med økt beredskap for kveldsvaktene ved legevaktjenesten	X			
Følge opp samarbeidet med HiST, avd. for helse- og sosialfag (AHS) og avdeling for sykepleierutdanning (ASP)	X	X	X	X
Vurdere etablering av etterbehandlingssenger i samarbeid med St. Olavs Hospital HF		X		

14 Kultur og fritid

Det er et mål for kommunen å ha en kulturadministrasjon som har fokus på at innbyggerne får et godt og tilpasset kulturtilbud. Enheten skal være en dynamisk organisasjon, der samarbeid med interne og eksterne aktører står i fokus.

14.1 Status

Handlingsplanen for 2014 – 2017 markerte et betydelig skille for innholdet i enheten kultur og fritid. Prosjektet Orkdalshistoria ble avsluttet i desember 2013 med utgivelsen av bind 4 i dette bokverket. Støttekontakttjenesten ble flyttet over i den nye bo- og avlastningsenheten i kommunen og Orklahallen ble flyttet over til tekniske tjenester. I tillegg ble det bevilget 300 000 kroner for å kunne opprettholde et akseptabelt omfang av kulturtilbud gjennom Orkdal kino og Orkdal kulturscene, samt at det ble avsatt 100 000 kroner årlig i et fond for å benyttes til store kulturarrangement i Orkdal.

Enheten har brukt de siste handlingsplanene til å beskrive hovedutfordringen innenfor Idrettsadministrasjon, drift av Orklahallen, behov for tilskuddsmidler til ulike store kulturarrangementer og drift av støttekontakttjenesten. Med unntak av styrking av idrettsadministrasjonen har siste handlingsplan kommet enhetens utfordringer i møte.

Planene for et nytt folkebad og folkehelsesenter i Idrettsparken peker mot at en realisering vil gjøre folkebadet og folkehelsesenteret til Orkdal kommunes kraftsenter også mht Idrettsfaglig kompetanse. Enheten kultur og fritid vil derfor ikke fremme behovet for idrettsadministrativ kompetanse i årets arbeid med handlingsplan, men ser det som naturlig at en slik funksjon innarbeides i driftsstrukturen til folkebadet hvis dette realiseres.

Så lenge enheten kultur og fritid har eksistert har formidling av kultur vært et hovedfokus for alle enhetens tjenesteområder. I 2009 og 2010 gjennomførte enheten et stort utredningsarbeid knyttet til fremtidens kulturhus i Orkdal kommune, der kommunestyret vedtok:

- En eventuell fremtidig utvikling av kulturhus i Orkdal skjer på Bårdshaug som en videreutvikling av eksisterende Orkdal kulturhus. Det er viktig å legge vekt på at kulturhuset skal være for hele kommunen og for en større region.

Det har vært en formidabel økning i kulturaktiviteten i Orkdal kulturhus siden 2009/2010, og det å starte opp igjen arbeidet med et fremtidig kulturhus i Orkdal var enhetens hovedtema på kommunestyrets strategikonferanse 2014.

14.2 Utviklingsområder

14.2.1 Digitale tjenester

Enheten har utviklet mange digitale brukere og innbyggertjenester de siste årene. 2014 markerte et skille for bibliotekene i Orkdal ved at det ble etablert trådløs nettilgang til brukere av biblioteket og folkebiblioteket startet opp med utlån av e-bøker. Frivilligsentralen og kulturskolen fikk også trådløst nett, og kulturskolens ansatte bruker nå digitale tjenester som en viktig del i sin undervisning. En stadig større andel av billett kjøpet til kino og kultursceneproduksjoner skjer via digitale tjenester, og sosiale medier er blitt viktige arenaer for markedsføring og kommunikasjon både for bibliotek og kulturscene/kino.

Satsing på digitale tjenester medfører betydelige utgifter knyttet til investering og opplæring, og enheten ønsker å bruke 100 000 kroner av enhetens overskuddsfond i 2015 til utvikling av nye digitale tjenester. Aktuelle utviklingsområder er:

- Nytt interaktivt fagsystem for Orkdal kulturskole
- Digitalt selvbetjeningsutstyr til bibliotek
- Innkjøp av digitale enheter til ansatte

14.2.2 Orkdal kulturhus

I 2010 vedtok kommunestyret i Orkdal at et fremtidig kulturhus i Orkdal skulle utvikles i *tilknytting til eksisterende kulturhus på Bårdshaug*. I denne prosessen ble det fra administrativt og politisk hold pekt på at fremtidens publikumsgrunnlag for et kulturhus skapes i eksisterende bygg. Enheten kultur og fritid har hatt et stort fokus på å etablere et bredt og kvalitetsmessig godt tilbud for publikum under fanene Orkdal kino og Orkdal kulturscene. Riksteatret har utvidet tilbudet til Orkdal med to forestillinger pr år, og Nord-Trøndelag teater har inngått avtaler med Orkdal kulturscene om 4 gjestespill inneværende år. Tiden vurderes som moden for å starte opp igjen arbeidet med å planlegge fremtidens kulturhus i Orkdal. Dette arbeidet må også sees i sammenheng med den rollen Orkdal kommune vil få som regionsenter i fremtidens storkommune. Ved behov for nye arealer i tilknytning til Orkdal rådhus, kan det være et alternativ å vurdere om for eksempel rådhusets service og møte/konferansearena kan samlokaliseres med et fremtidig kulturbygg. For å komme videre i arbeidet med fremtidens kulturhus i Orkdal må det settes av midler til å gjennomføre mulighetsstudier som kan konkretisere fremtidens kulturhus for regionen. Rådmannen tilrår at dette vurderes ved neste rullering av handlingsplan pga. usikkerhet rundt kommunereformen.

14.2.3 Orkdal Folkebibliotek

Orkdal kommune har en desentralisert bibliotekstruktur med hovedbibliotek på Orkanger, filial på Svorkmo og bokbuss i Hoston. KOSTRA-tallene viser at Orkdal kommune har en effektiv bibliotekstruktur og at kommunen bruker relativt beskjedne ressurser på biblioteket. Sør-Trøndelag Fylkeskommune vil behandle en ny strategi og handlingsplan for Bibliotekene i Sør-Trøndelag i løpet av våren 2015. Orkdal folkebibliotek vil følge opp dette planarbeidet og vil i løpet av 2015 utvikle en strategiplan for biblioteket i Orkdal basert på STFK sin plan. Planen vil ha stor vekt på digitale tjenester og Biblioteket som møteplass og arena for kunnskap og læring.

14.2.4 Orkdal frivilligsentral

Styret i Orkdal frivilligsentral besluttet å videreføre leieforholdet i Hjørnegården, og frivilligsentralen har forpliktet seg til å være i Hjørnegården frem til Juni 2017. Oif har inngått leieavtale på et av kontorene i lokalene, men dette utleieforholdet dekker ikke kostnadsnivået i 2014. Enheten kultur og fritid har i budsjettforslaget for 2015 – 2018 finansiert Frivilligsentralens driftsnivå ved å omprioritere midler fra mange områder på enheten Kultur og fritid.

14.2.5 Barn og unge

Orkdal kommune har inngått avtale med organisasjonen MOT om å være lokalsamfunn med MOT. Dette er en toveis avtale som blant annet forplikter kommunen til å gjennomføre et omfattende program for MOT-besøk i ungdomsskolen. Kommunen har også ansvaret for skoloring og informasjon slik at frivillige lag og foreninger skal inngå samarbeidsavtale med MOT, og det ligger en forpliktelse på kommunen om at MOT skal være forankret i den kommunale organisasjonen. Orkdal kommune ble både i 2013 og 2014 kåret til det beste lokalsamfunnet med MOT i område nord (fra Møre til Finnmark).

Det gjennomføres årsmøte i MOT Orkdal hvert år. Årsmøtet vedtok i år at det skal gjennomføres et arbeid for å styrke forankringen av MOT hos rektorene i Orkdalsskolen og i kommunens administrative og politiske ledelse.

De ulike prosjektene Sommer-/Vinter-/Høst-Orkdal samt KulturOrkdal og UKM gjennomføres årlig.

14.2.6 Spillemidler 2015

Regelverket for spillemidler har blitt betydelig endret de siste årene. Nytt fra og med 2015 er at regelverket knyttet til nærmiljøanlegg er endret. Tidligere kunne et anleggssted (en skole, et idrettsanlegg etc) kun få spillemidler til 3 nærmiljøanlegg, men nå kan hvert anleggssted få spillemidler for inntil 1,2 millioner pr anleggssted.

Dette gir store muligheter for utvikling av nye nærmiljøanlegg i tilknytning til skolegårder og idrettsanlegg i hele Orkdal. Enheten vil prioritere å gjennomføre møter med skoleledelse og FAU på alle skoler i Orkdal og møter med Idrettslagene i Orkdal for å stimulere til økt satsing på utvikling av nærmiljøanlegg. Det vises til plan for idrett og fysisk aktivitet for tiltak.

14.2.7 Orkdal kulturskole

Norsk Kulturskoleråd har utarbeidet en ny rammeplan som skal til behandling på Årsmøtet til Norsk Kulturskoleråd høsten 2014. Denne rammeplanen inneholder flere vesentlige endringer mht hvordan kulturskolene skal utvikles og drives for fremtiden. Med utgangspunkt i vedtatt rammeplan vil Orkdal kulturskole utarbeide en lokalt tilpasset rammeplan som innarbeider de nye føringene som blir vedtatt på landsmøtet til Norsk Kulturskoleråd. Lokal rammeplan utarbeides innen utgangen av 2015.

14.2.8 Jenssenbrygga

Orkdal kommune har tatt vare på restene av reisverket fra Jenssenbrygga. Kulturutvalget har ved flere anledninger vurdert mulighetene for å gjenreise brygga med formål å dokumentere den viktige funksjonen slike brygger hadde for handelsutviklingen i Orkdal. Kulturutvalget har bedt rådmannen fremme en sak mht muligheter og kostnader knyttet til en gjenreise av Bryggen i tilknytning til Gammelosen. Fremmes som egen sak så fort nødvendig dokumentasjon er tilgjengelig.

14.2.9 Pilgrimsleia

Orkdal kommune har ansvaret for drift og vedlikehold av Pilgrimsleia gjennom Orkdal kommune. Det har til nå ikke vært avsatt midler til dette vedlikeholdsansvaret i Orkdal kommune sitt budsjett. Kulturutvalget drøftet saken i sitt møte i september, og bad her rådmannen finne rom for en fast årlig kostnad i størrelsesordenen 40 – 50 000 kroner for å ivareta Orkdal kommune sitt ansvar for Pilgrimsleia. Rådmannen har funnet rom for å avsette 30 000 kroner til formålet ved å redusere på ulike tilskuddsposter innenfor Enheten kultur og fritid sitt budsjettområde

14.3 Utviklingsmål innenfor eksisterende ramme

Utviklingsmål	2015	2016	2017	2018
Digitale tjenester: Avsettes 100 000 kroner til formålet. Finansieres ved bruk av enhetens overskuddsfond	X			
Mulighetsstudie:- fremtidig Kulturhus i tilknytning til rådhuset. Kostnad 250 000. Finansiering fond kulturhus	X			

Orkdal frivilligsentral: Budsjetttilpassing av dagens driftsnivå. Finansieres med omprioriteringer innenfor KOF	X			
Styrke forankringen av MOT i rektorkollegiet og kommunens administrative og politiske ledelse.	X			
Informasjonsarbeid mht nytt regelverk for nærmiljøanlegg	X			
Jenssenbrygga – Fremme sak til politisk behandling mht gjenreising av Jenssenbrygga	X			
Pilgrimsleia – Avsettes 30 000 kroner årlig til drift og vedlikeholdsarbeid. Finansieres ved omprioritering KOF	X			
Kulturskole –Utvikling av lokal rammeplan basert på vedtatt rammeplan fra Norsk Kulturskoleråd.	X			

14.4 Resultatmål

	Mål		
	2013	2015	2018
Andelen grunnskoleelever som har kulturskoletilbud	16,5 %	18 %	20 %
Andel nye søkere som får tilbud om plass ved hovedopptak		95 %	95 %
Orkdal frivilligsentral			
Antall årsverk utløst frivillighet	2,9	3,0	3,2
Orkdal folkebibliotek			
Totalutlån alle medier/antall innbyggere	3,2	3,2	3,4

14.5 Økonomiske tiltak Kultur og fritid

14.5.1 Vedtatte tiltak i forrige handlingsplan (2014 – 2017)

	2014	2015	2016	2017
Økt tilskudd sang og musikk	100 000	100 000	100 000	100 000
Sponsoravtale toppidrettsveka, 3 år t.o.m.2015	0	0	-250 000	-250 000
Orkdal kino og kulturscene	300 000	300 000	300 000	300 000
Orklahallen til tekniske tjenester	-315 000	-282 000	-282 000	-282 000
Støttekontakttjenesten til Bo- og avlastningstj.	-1 564 000	-1 543 000	-1 543 000	-1 543 000

14.5.2 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015 – 2018

	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000
Samarbeidsavtale Røde kors	25 000	25 000	25 000	25 000
Frivilligsentralen, ungdomskafe	100 000	50 000	50 000	50 000
Klatrehallen, kjøp av tilbud til barn og unge	200 000	200 000	200 000	200 000
Orkdal kulturscene, styrking	100 000	100 000	100 000	100 000
Tilskudd Orkla fotballklubb	25 000	25 000	25 000	25 000

15 Avgiftsbelagte og tekniske oppgaver

Området innbefatter:

- Avgiftsbelagte tjenester som vann, avløp og feiing. Renovasjon og slamtømming er overlatt til det interkommunale renovasjonsselskapet HAMOS
- Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunal eiendomsmasse og innleide lokaler
- Administrasjon av investeringsprosjekter
- Kommunale veier, parker og beplantninger, samt tilskudd til private veier.
- Brann- og redningsvesen, med forebyggende brannvern og beredskap.

15.1.1 Status

15.1.1.1 Brukerundersøkelser

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser ved Tekniske tjenester i 2014, men det gjennomføres egenvurdering på vegstandard sommer og vinter. Brukerundersøkelse for vann utføres i 2015.

15.1.1.2 Sykefravær

Sykefraværet innenfor Tekniske tjenester var på 11,59 % i 2013, og pr 2. kvartal i 2014 var sykefraværet på 6,43 %. Målsetningen for Tekniske tjenester er å ligge under 8 %

15.2 Avgiftsbelagte tjenester

15.2.1 Mål

- Rasjonell og effektiv drift og forvaltning av tekniske anlegg, som opprettholder anleggenes realverdi på kort og lang sikt.
- En god avveining mellom kvalitet og pris på tekniske tjenester

På avgiftsbelagt sektor er kapitalkostnadene en relativt stor del av driftskostnadene, som endrer seg ut fra vedtatt investeringstakt og rentenivå. Rentekostnadene skal beregnes ut fra rentesatsen i 3-års statsobligasjoner pluss 1 %. Innlagt rente for handlingsplanperioden er:

	2015	2016	2017	2018
Beregningsrente avgiftsbelagt sektor (5-års swap-rente +0,5 %)	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %

I 2014 vil beregningsrenta bli ca. 2,6 %, mens toppnivået fra 2008 var på 5,8 %.

15.2.2 Vannforsyning

Mål

- Orkdal kommune skal forsyne sine abonnenter med nok og godt vann. Målet er å få et godkjent vannverk.

Status

I Orkdal er ca. 70 % av innbyggerne tilknyttet kommunal vannforsyning. Resten av innbyggerne har private vannanlegg. 18 av de private vannanleggene er godkjenningspliktige, enten på grunn av størrelsen eller fordi de forsyner forsamlingslokaler.

I Orkdal vannverk går ca. 30 % av leveransen til husholdninger mot 50 % for Trøndelag samlet. Det er store leveranser til næringslivet der smelteverket på Thamshamn er den største.

Årsgebyret er litt under gjennomsnittet for Trøndelag men litt over landsgjennomsnittet. Orkdal har mye ledningsnett i forhold til antall innbyggere sammenlignet med andre kommuner, og dette er en faktor som gjør at kostnadene blir relativt store.

Utfordringer

- Tilkobling av 3 nye grunnvannsbrønner ved Steinshaugen til hovednettet.
- Det vil i handlingsperioden bli søkt om å få godkjent Orkdal vannverk.
- Utskifting av minimum 2000 m med vannledningsnett årlig dersom standarden skal opprettholdes.
- Tiltak for å minke lekkasjevannmengde.
- Sikkerhet på ledningsnettet.
- Etablere strømproduksjon i ledningsnettet – Minikraftverk.
- Videreføring av sikringsledning fra Ustjårkrysset til Askardet.
- Etablere høydebasseng for å sikre vannforsyning minst 24 timer ved brudd på hovedledning.

15.2.2.1 Investeringer

Monsetjåren

Utbygging av VA Monsetjåren etappe 1-3 ble vedtatt igangsatt i budsjettmøte desember 2013 i PS 76/13. Ledningstraséen starter ved eksisterende hovedvannledning ved Ljøkel og det benyttes styrt boring i løsmasser for å passere Orkla. Videre legges vannledningen til Solbrua. Her er det muligheter for å få med avløpsledning opp på Monsetjåren. Skrenten nedenfor Stubban forseres med styrt boring i fjell. Fra Stubban kan VA-ledningene legges langs fylkesvegen til Monsetgrenda og oppover til planlagt høydebasseng ved Solem. Dette betegnes som etappe 1 for utbyggingen på Monsetjåren. Det er i kommuneplanens arealdel avsatt et område ved Håmmåren til ca 14 boliger. Etappe 2 er videreføring av vann- og avløpsledninger til Monsetgrenda. Ved kryssing av elva Gjøta ved Monsetgrenda må det anlegges en avløpspumpestasjon. Ytterligere 9 husstander og 7 regulerte boligtomter kan knyttes til anlegget på denne etappen. Etappe 3 innebærer en ny avløpsstasjon ved elva Sola ved Aspgjeld. Da kan en samle avløpet fra gårdene ved Aspgjeld og sørover til Øyamoen. Vann- og avløpsledninger legges i samme grøft, og ytterligere 20 husstander kan tilknyttes ved denne etappen. Entreprenør er valgt og prosjektet er godt i gang. Prosjektet ferdigstilles juni 2015.

Avløpsmengde fra Monsetjåren og Togstadjåren vil til sammen føre til at Vormstad renseanlegg blir overbelastet. En oppgradering av dette renseanlegget er planlagt utført i 2015 – 2016.

Kvålsjåren

Vannledning tilknyttet eksisterende hovedvannledning ved Hallguttu, og føres langs kommuneveien over jåren til Fosslykkja der den knyttes sammen med eksisterende vannforsyning på Fossjåren. Et høydebasseng etableres på Kjelstad, noe som vil sikre vannforsyningen både på Kvålsjåren og Fossjåren. Forprosjektet er gjennomført.

Supplerende grunnvannsundersøkelser

Orkdal kommune er i gang med supplerende grunnvannsundersøkelser på Steinshaugen. I løpet av vinteren 2012/2013 ble 2 stk. produksjonsbrønner etablert. I mai 2014 ble produksjonsbrønn nr. 3 etablert. Prøvepumping av alle 3 brønner skal gjennomføres frem til høsten 2014. I forbindelse med resultater av prøvepumpingen, skal vi velge tekniske løsninger knyttet til tilkobling og dimensjon av ny vannledning, størrelse og antall pumper, osv. Pr dags dato er ny grunnvannsanlegg på Steinshaugen beregnet til kr 60 mill. Gjennomføringsplan kan vi dele i 4 faser som innbefatter ledningsanlegg, pumpeanlegg, høydebasseng og behandlingsanlegg.

Nytt høydebasseng

Bassengkapasiteten på hovedvannverket skal minimum være på 1 døgn reserve som sikrer at vannforsyningen opprettholdes ved strømbrudd eller andre driftsavbrudd. Med dagens vannforbruk har vi ikke stor nok bassengkapasitet, kan derfor ikke takle lange driftsavbrudd. Med hensyn til økende antall abonnenter og utvidelse av industri i kommunen, anbefales det å bygge nytt basseng nær industriområdet, f.eks. i Råbygda. Det anbefales å bygge høydebasseng med kapasitet 4000m³. Tiltaket vil bidra til å sikre reservevannforsyning for hele kommunen ved et eventuelt brudd på hovedledning. Et alternativ kan være å bygge et høydebasseng på Ustjåren i sammenheng med utbygging av nytt boligfelt. Dette er kostnadsberegnet til 20 000 000 kroner ekskl. mva.

Ny hovedledning til Sundli trykkøkingsstasjon

Eksisterende hovedledning til Sundli trykkøkingsstasjon går via et høybrykk. Dette gir ofte avbrudd i vannforsyning ved trykkvariasjoner på ledningsnett og begrenset kapasitet angående brannvann. I området ovenfor Sundli trykkøkingsstasjon er det i tillegg problem med lekkasjer på ledningsnett av PVC lagt i dårlig egne masser. Rehabilitering bør ses i sammenheng med behov for rehabilitering av avløpsanlegg. I første omgang må vi gjennomføre geotekniske undersøkelser for å finne den beste traseen for styrt boring. Dette er kostnadsberegnet til kr. 3 500 000 (eks.mva)

Undersøkelse høydebasseng Hovslund

Etter tilsyn i 2010, krever Mattilsynet dokumentasjon vedrørende innvendig belegg av det store bassenget Hovslund. Etter en lekkasje som oppstod i første driftsår, ble bassenget behandlet med et epoxy belegg av ukjent type. Derfor må bassenget tømmes og det må gjennomføre undersøkelser. Dette er et driftsprosjekt, antatt kostnad kr 100 000 (eks.mva)

Ombygging basseng Askardet

Ved rengjøring av høydebassenger må driftspersonell ta inn brannslanger via luke i taket på bassengene. Bassengene har godkjente stiger både utvendig og innvendig. Rengjøring av bassengene er likevel en vanskelig og risikofylt operasjon. Blir personell skadet er det svært vanskelig å utføre en redningsoperasjon. De senere år har leverandører av slike basseng kommet med løsninger med luker/ dører i bassengveggen der en ved behov for rengjøring og annet vedlikehold kan gå rett inn og ut av bassenget. Høydebasseng Askardet er kommunens største høydebasseng, og det anbefales at dette bygges om.

Dette er kostnadsberegnet til kr. 2 000 000 (eks.mva)

I budsjettet for 2013 var det vedtatt midler for ovennevnte tiltak. Men tiltaket er midlertidig utsatt og midlene overført til rehabilitering av VA-anlegget på Eksisvegen og Dikesvegen. Det er ønskelig å gjennomføre ombygging etter at nytt høydebassenget er bygd ut. Tiltaket vil bli presentert i Vannbruksplan som skal behandles politisk i 2014.

Sonevanmåling

Det arbeides kontinuerlig med lekkasjesøking for å få ned lekkasjevannmengden. Vannlekkasjer ble redusert med 2 % i forhold til 2010. Kommunen vil ta i bruk et program som skal beregne dagens vannforbruk i forskjellige soner/områder. Det er utfordrende å stedfeste lekkasjene.

Vannforsyningsnett er inndelt i soner, med vannmålere som til enhver tid måler vannforbruket i sonene. Ved å installere flere sonevanmålere kan hver enkelt sone bli mindre og mer oversiktlig. I sonene kan vi anslå forbruk ut fra innbyggertall samt vannforbruket til bedrifter, og sammenligne med målt forbruk fra sonevanmålere. Ut fra dette kan vi finne soner med store lekkasjer. Videre fins det metoder for lytting etter lekkasjer, men dette er utfordrende og ressurskrevende. Vi har også oversikt over alder og materialtype på ledninger, noe som kan hjelpe oss å finne spesielt utsatte ledningsstrekk.

For sammenligning: 2 l/s lekkasje tilsvarer 63 000m³ /år vann og med en kostnad på 5 kr/m³ blir det en kostnad på kr 315 000. Anslått uregistrert lekkasjer pr i dag, er mellom 3 og 6 l/s.

Antatt kostnad: kr. 400 000 (eks.mva)

Utbedring ledningsnett

Spyling og pluggkjøring må utføres regelmessig. Dette gjelder hovedsakelig større ledninger med liten vannføring, hovedvannledninger og endeledninger. Det er med dagens armatur og utforming av kummer ikke muligheter for pluggkjøring av hovedledning fra Fannremsmoen fra og med elvekryssing ved Volla til Orkanger. Eksisterende ledningsnett har varierende standard og det er nødvendig med utbedringer. Dette gjelder bl.a. endring av rørdimensjon for å forbedre trykkforhold, utskifting av kummer for til å forenkle pluggkjøring, etablering av flere avstengingsmuligheter og ringledninger, separering av felles vann- og avløpskummer. Mange av disse arbeidene kan utføres i sammenheng med rehabilitering av avløpsanlegg. Dette medfører reduksjon av kostnader og mer effektivt arbeid.

Antatt kostnad pr. år: kr 1 000 000 (eks.mva)

Utskifting vannledninger

Hvert år bør det skiftes ut minimum 2000m med vannledningsnett dersom standarden skal opprettholdes. Totalkostnad for dette er på ca. 7-8 mill.kr.

Ledninger av asbest/sement og jern/stål utgjør nå 4 % av total ledningslengde og dette er 1 % mindre enn for 4 år siden. Det gjenstår bl.a. en 1000m lang strekning med jernledning fra sykehuset til Rådhuset, i tillegg til flere kortere strekk på Orkanger, Fannrem og Blåsmoen. I første omgang skal vi prioritere følgende områder: Follostien, Hemnevegen, Røåsveien, Rostad/Bårdshaug.

På industriområde Grønøra Vest er det flere strekninger som er utsatt for frost. I løpet av vinter 2012/13 driftsavdelingen fikk 11 varslinger om frosset vann. Ledningsnett på dette området ligger ikke dypt nok, og det er behov for etterisolering.

Antatt kostnad kr: 3 500 000 årlig (eks.mva)

Søknad om godkjenning av Orkdal vannverk

Høsten 2013 fikk vi grunnvann fra Dorøya på nett og dermed skal vi bruke Våvatnet til vannforsyning i minst mulig grad. Når vi eventuelt har fått grunnvann fra Steinshaugen på nett, kan vi søke Mattilsynet om godkjenning av Orkdal vannverk. Dette vil sannsynligvis ikke skje før 2018. Dette er et driftprosjekt, antatt kostnad kr 200 000 (eks.mva).

Sikring av dam – vedtak om pålegg

Dam Strømtjønna er plassert i konsekvensklasse 1, med hjemmel i § 4-1 i forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg. I henhold til ovennevnte forskrift skal vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1 vurderes hvert 20.år. Dammens konstruktive sikkerhet er ukjent og derfor fikk Orkdal kommune pålegg om gjennomføring av sikkerhetsvurdering av dammen. En revurderingsrapport var resultatet av dette. Rapporten viser at dammen ikke er stabil nok og derfor må dammen forsterkes. I tillegg må det utføres noe reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Orkdal kommune fikk pålegg fra NVE om at arbeidene må utføres i løpet av en toårsperiode. Antatt kostnad er kr 200 000 (eks.mva). Prosjektet videreføres fra 2014.

Sikkerhetsledning over Gangåsvatnet

Risikovurderingen viser at kun en hovedledning fra Songmoen over Gangåsvatnet er svært sårbart, da eventuelle lekkasjer er vanskelig å lokalisere og utbedre. I PS 76/13 ble det vedtatt at sikkerhetsledning skal etableres.

Tilkobling skjer ved Sognosen og ved Vollavika etter Gangåsvatnet. Ledningene etableres hovedsakelig i vann (ca. 4,9 km sjøledning), samt noe på land (0,4 km evt. 1,4 km). Dette vil også doble sikkerheten på land gjennom denne landstrekningen.

Kostnad kr: 13,2 mill. kr ekskl. mva.

Når nytt grunnvannsanlegg ved Steinshaugen står ferdig bør denne sikkerhetsledningen være unødvendig. Anlegget er derfor foreslått forskjøvet til etter at grunnvannsanlegget står ferdig, for fornyet vurdering.

Kjøra Vannverk

Kjøra Vannverk er et privat anlegg, hvor det nå er søkt om kommunal overtagelse. Anlegget ble etablert i 1986, og det er pr i dag 18 husstander og 12 hytter knyttet til anlegget. Anlegget er således et av 20 private godkjenningspliktige anlegg i Orkdal. Mattilsynet kan pr i dag ikke godkjenne drikkevannskilden. Dette ble pga høyt fluorinnhold i brønnvann, høyt fargetall, ikke sikring av aktuelt tilsigsområde, avløpsnett ligger i samme grøfter og kummer som drikkevann, mm. Vurderinger om overtakelse kan være aktuelt, må tas opp etter at alle forhold er vurdert.

Det er ikke gjort noen utredninger/tilstandsanalyse på eksisterende anlegg.

Kommunestyret ba Rådmannen utrede de tekniske løsningene og kostnadene ved å legge kommunalt vann på strekningen Råbygda – Geita. Det er utredet to trinn. Trinn 1: Råbygda – Kjøra koster 15,9 mill. kr. Trinn 2: Kjøra – Geita koster 2 mill. kr.

Prosjektet er ikke lagt inn i handlingsplanen.

Vann og avløp Monsetjåren – Svorkmo

I løpet av 2015 skal trinn 4 i vann-anlegget over Monsetjåren ferdigstilles. Det avsettes kr 0,5 mill. til detaljprosjektering i 2014. detaljprosjektet for etappe 4 forventes å ferdigstilles innen juni 2015. Finansiering: Avgiftsbelagte tjenester.

Ved fastsettelse av vannavgiften skal det hensyntas at anlegget er operativt i løpet av 2015.

Vann - Hardmoen

Hardmoen hyttefelt har over lengre tid hatt problemer med sitt private vannverk. Vannverket forsyner ca.80 hytter med overflatevann fra Våddåa uten vannbehandling og vannet må kokes før bruk. Skal vannverket oppfylle krav til godkjenning sier Mattilsynet i sin tilsynsrapport at det enten må installeres omfattende vannbehandling eller skaffes annen vannkilde som ikke krever omfattende rensing. Styret i velforeninga og grunneierlaget har på bakgrunn av dette vært i kontakt med kommunen om å koble anlegget til Orkdal vannverk. Eksisterende ledningsnett i hyttefeltet forblir da private og drives fortsatt av grunneierlaget. Prosjektet vil også gi fastboende langs ledningsnettet mulighet til kommunal vannforsyning. Prosjektet omfatter utbygging av et høydebasseng, pumpestasjon og vannledning fra Vinterdal. Kostnader for prosjektet ble beregnet med forutsetning at abonnenter på Hardmoen i tillegg til tilkoblingsavgift, abonnementsgebyr og avgifter for vannforbruket skal betale et engangs anleggsbidrag på kr 10 000.

Investeringskostnad kr. 6,1 mill. (eks.mva)

Oppsummering

Investeringene som legges til grunn for avgiftsberegningen er gjennomgått foran og hentet fra Handlingsplan 2013-2016 og hovedplan vann gjeldende i perioden 2010 - 2015.

Tiltak (i 1000 kroner)	2014	2015	2016	2017	2018	Senere
Monsetjåren (etappe 1-3)	9 000	7 000				
Monsetjåren etappe 4, detaljprosjektering	500		12 300			
Kvålsjåren	300	500	5 500	5 170		
Grunnvannsundersøkelser trinn 1	600					
Supplerende grunnvannsundersøkelser	600	2 900	30 000	27 100		
Nytt høydebasseng					10 000	10 000
Tekniske installasjoner	350	500	500	500	500	500
Ombygging basseng Askardet						2 000
Undersøk høydebasseng Hovslund		100				
Problemstrek og kummer	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Dikesvegen/Eksisvegen	200	3 000				
Utbedring ledningsnett	1 700	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Ny hovedledning til Sundli trykkøkn.stasjon		300	1 600	1 600		
Sonevannmåling	350	400				
Sikring av dam Strømtjønna	200	200				
Godkjenning av Orkdal vannverk					200	
Ny driftsbil	550					
Andel tankbil				700		
Sikkerhetsledning Gangåsvatnet	800	12 400				
Vann Hardmoen		6 100				
Opprydd/fjerning membran anl. Songmoen	100					
Totalt	16 250	37 900	54 400	39 570	15200	17 000
Driftsprosjekt, utredning Kjøra vannverk	500					

15.2.2.2 Avgiftsberegning

På grunnlag av driftsutgifter, kapitalutgifter, og fondsdiskosisjoner blir utviklingen i årsgebyr beregnet.

	2014	2015	2016	2017	2018
Årsgebyr (eks mva)	2 713	2 984	3 282	3 774	4 227
Avgiftsendring	-15 %	10 %	10 %	15 %	12 %
Beregnet fondssaldo 31/12	3 977	3 398	2 561	1 831	1 998

Avgiftene vart satt ned i 2014 med 15 % for å redusere fondssaldo i tråd med regelverket.

Kommunestyret vedtok i tillegg:

Vannforsyning på Geitastranda og avløpsanlegg på Kjøra

Det er gjennomført et forprosjekt for å kostnadsberegne kommunalt vann fra Råbygda til Geita. For å sikre god og sikker vannforsyning på denne strekningen skal det legges sjøledning med tilstrekkelige avgreininger. Dette vil sikre mange av kommunens innbyggere trygg vannforsyning, samtidig som det kan legges bredbånd på ledningen

I forbindelse med utbygging av vannforsyninga på Kjøra vil det også være naturleg at avløpsanlegget oppgraderes og overtas i sin helhet av kommunen.

Ved fastsettelse av vannavgiften skal det hensyntas at anleggene er ferdigstilt i løpet av 2016.

15.2.3 Avløp

Mål

- Vassdrag og fjord skal ha en vannkvalitet som er tilfredsstillende for å ivareta deres funksjoner som rekreasjonsområder, som ressurs/råstoff til næringsvirksomhet og til drikkevann der dette er aktuelt.

Status

I Orkdal er ca. 82 % av befolkningen tilknyttet kommunens fem avløpsanlegg med kapasitet over 50 personekvivalenter. Det største har ca. 77 % av befolkningen tilknyttet, og har et renseanlegg på Grønøra med strenge rensekraft og utslipp i fjorden.

Pålagt miljøundersøkelse som gjennomføres hvert fjerde år bekrefter at utslipp ikke forverrer situasjon i Orkdal fjorden.

Årsgebyret er over gjennomsnittet både for Sør-Trøndelag og landet, men under Skaun og Melhus.

Utfordringer

- Det må vurderes om overvann som slippes ut i Gammelosen må renses.
- Renseanlegg spillvann. Kalkulert levetid på slike renseanlegg er 20 år. Dagens rensemetode ved mindre renseanlegg tilfredsstiller ikke utslippskravene. Orkdal kommune ser på en helhet løsning.
- Utskiftinger av gammelt og dårlig ledningsnett. For å opprettholde forsvarlig alder på ledningsnettet, bør minimum 2–3 km med ledningsnett skiftes ut og/eller rehabiliteres hvert år.

- Sikkerhet på ledningsnett.

Miljøundersøkelse og utbedring av diverse problemstrek finansieres direkte fra fond med til sammen 750 000 kr årlig.

15.2.3.1 Investeringer – avløp

Togstadjåren

Oppe på Togstadjåren er det allerede kommunal vannforsyning. En eventuell avløpsledning er planlagt langs kommunal veg og fylkesveg ned til Brattlia. Videre kan det legges ledning fra Brattlia selvfall til kraftstasjonen ved Vorma i Moevegen. Her må det etableres en pumpestasjon som pumper avløpet videre til kommunal ledning i Moevegen. Det er regulert et boligfelt ved Vorma med 19 regulerte boligtomter, hvorav 3 er kommunale. Forprosjekt er gjennomført, og detaljprosjektet er under arbeid.

Utskifting overvannsledning Aunemogjerdet

Orkdal kommune har en 800mm GUP ledning som går i fra Fannrem og har utløp i elva Orkla. Det ble kjørt kamera på denne ledningstrekningen for å sjekke tilstand på den og det viser seg at deler av den er i en dårlig tilstand.

Dette er for de første skadede og kritiske 200 m, anbefales å skifte også de siste 600 m.

I budsjett 2014 ble det bevilget 3 000 000 kroner til prosjektet. Det er behov for 1 mill i tillegg som bør legges inn i budsjett 2015 for kontinuitet i prosjektet. Prosjektet startet opp i høst 2014.

Hoston forlengelse kommunalt avløp

Vedtak Hovedutvalg drift 2009/8366-3:

«Forlengelse av kommunalt avløp tas inn i neste revisjon av hovedplan avløp. Begge utbyggingstrinn vurderes bygget samtidig.»

Rådmannen anbefaler at dette ønsket om utbygging vurderes i neste revisjon av hovedplan for avløp, da det er flere slike henvendelser om kommunal utbygging. Ved en revisjon av hovedplanen kan en se alle disse under ett og kunne prioritere med en helhetlig tenkning på økonomi og likeså prioritet for framdrift. En slik revisjon bør sannsynligvis foretas raskere enn planlagt. Dette bør ses i sammenheng med en løsning for hele kommunen og vil bli presentert i Vannbruksplan som skal behandles politisk i 2014. I Vannbruksplan er dette tiltaket satt opp for gjennomføring i 2019.

Overvannsledning OTI

I forbindelse med utbygging av OTI, pålegges utbygger å legge ny overvannsledning fra området og ut i Orkla. Denne overvannsledningen kan også føre overvann fra ubebygde område mellom OTI og Sponplaten, og det er derfor hensiktsmessig å dimensjonere denne ledningen slik at den er stor nok til å ta overvann også fra dette området.

Bevilget beløp 500 000 kroner for 2013 overføres til budsjett 2015.

Søvasskjølen

På grunn av at det skisserte kommunale avløpsanlegg for fritidsbebyggelsen ved Søvasskjølen ble besluttet utsatt, er det nå startet arbeid med andre løsninger på privat initiativ med mindre lokale avløpsanlegg for inntil 75 tilkoblinger pr anlegg. Lovverket sier at det bare er andelslag eller kommuner som kan stå for utbygging av slike anlegg. Prosjektet som er lansert er interessant, og det kan i dette tilfellet være fornuftig å la prosjektet bli utbygd etter

kommunale normer eller standarder slik at anlegget kan overtas av Orkdal kommune etter ferdigstilling.

Det kan etter hvert bli aktuelt å bygge ut flere anlegg i området, og muligheten for ytterligere to anlegg er realistisk. Anleggene kan bygges ut etter hvert som behovet for det er tilstede. Prosjektet forutsettes å være selvfinansierende.

Prosjektet bygges ut i privat regi, men Orkdal kommune har lagt føringer for utforming av renseanlegg mm. Privat utbygger har startet oppføring av renseanlegg ved Bjørkøybekk. Utbygger vil stå for drift i ca. 5 år, før Orkdal kommune vurderer overtakelse av dette. Driftslogger mm må være ført, og det må dokumenteres at anlegget fungerer optimalt. Orkdal kommune vurderer også overtakelse av «hovedstamme» rørføring ved E 39, mens forgreininger opp mot hyttene vil være av privat karakter hvor hytteeierne/-foreningene står for driftsansvaret.

Vann og avløp Monsetjåren – Svorkmo

I løpet av 2015 skal trinn 4 i vann- og avløpsanlegget over Monsetjåren ferdigstilles. Det skal samtidig med trinn 4 i Monsetjåranlegget bygges avløpsledning som krysser Orkla mellom Plassen og Svorkmo. Det ble avsatt kr 0,5 mill. til detaljprosjektering i 2014. Finansiering: Avgiftsbelagte tjenester.

Ombygging / oppgradering av mindre renseanlegg

Kommunen har problemer med å holde rensekravene på de små renseanleggene. Ingen av de små renseanleggene fungerer optimalt i forhold til de kravene som gjaldt da de ble bygd. Anleggene er ikke på dagens standard i forhold til arbeidsmiljø, i og med at de har åpne biorotorer som sprer aerosoler i prosessrommet. Ingen av anleggene har luktreising og det vil være naturlig å installere det ved en eventuell oppgradering.

Utgangspunktet for kostnadsestimatene for nytt renseanlegg er biologiske/kjemiske renseanlegg som fjerner 90 % av fosfor og organisk materiale, har lukkede bioreaktorer, ventilasjon med luktreduksjon og en tiltalende ytre utforming. Det er lagt inn en kapasitetsreserve i dimensjoneringen av nye anlegg. Kalkylene for renseanlegg er gjort på et overordnet nivå, og er basert på erfaringstall fra liknende prosjekter.

I første omgang må det renseanlegget på Vormstad oppgraderes. Overføringsledning fra Vormstad til GORA må utredes slik at Bakkmoen blir med i tilkoblingen og videre til Solhuskjela pumpestasjon. Det må også vurderes hvilke tiltak som må utføres på det eksisterende ledningsanlegg og pumpestasjoner. Utredninger og kostnadsberegning er under arbeid og skal fullføres høsten 2014, men pr. i dag anslås en kostnad på kr 10 mill.

Videre må det bygges nytt renseanlegg for Plassen og Årlivoll, legge ned gamle Plassen og overføre avløp til nytt renseanlegg på Årlivoll. Dette må utføres sammen med utbygging av trinn 4. Monsetjåren.

I Hoston må det bygges et nytt renseanlegg. I tillegg er det i området mot Liagrenda, mange husstander med dårlige private avløpsanlegg. For at disse skal få kommunalt avløp må det legges ny kommunal ledning og en pumpestasjon. Utbygging kan sees på som en to-trins utbygging. Trinn I med ny ledning frem til samfunnshuset vil være det strekket som omfatter flest nye abonnenter. Trinn II med pumpestasjon og en videre forlengelse på kommunal ledning er nødvendig for å få kommunalt avløp for beboere i Liagrenda. Totale kostnader for begge trinn er beregnet til kr 3mill. Vedtak fra 16.6.2010 sier at investeringen tas inn i denne planperiode og at begge trinn vurderes bygd samtidig.

Ut fra gjennomført vurdering av forskjellige muligheter, anbefales følgende:

	anbefalte tiltak – avløp	Kostnad
--	--------------------------	---------

1	Oppgradere RA Vormstad (1000 pe) og overføringsledning til GORA:	10 000 000 (ekskl. mva)
2	Bygge nytt felles renseanlegg for Plassen og Årlivoll	6 000 000 (ekskl. mva)
3	Legge ned eksisterende renseanlegg Plassen og overføre dette til nytt Årlivoll	4 200 000 (ekskl. mva)
4	Avløpsledning Hoston / Liagrenda og ny PS	3 000 000 (ekskl. mva)
5	Tilstandsvurdering og oppgradering av Dammen	700 000 (ekskl. mva)
	Samlet investeringskostnad	28 400 000 (ekskl. mva)

15.2.3.2 Investeringer

Tiltak (i 1000-kroner)	2014	2015	2016	2017	2018	Senere
Togstadjåren	500	5 000	4 200			
Monsetjåren	4 000	2 650				
Monsetjåren, detaljprosjektering avløpsledning Plassen-Svorkmo	500		500			
Pumpestasjoner		1 200	1 200	1 200	1 200	
Pumpestasjon Idrettsparken	11 000					
Spylebil/driftsbil	550				5 000	600
Ombygging til separatsystem, forsterking av ledningsnett	2 350	4 350	4 000	4 000	4 000	
Dikesvegen/Eksisvegen	200	3 000				
Tekniske installasjoner	500	600	600	600	600	
Nødderløp fra pumpestasjoner	300	400	400	400	400	
Regnvannsoverløp	200	600	600	600	600	
Oppgradering renseanlegg		6 000	4 000	6 000	4 200	8 200
Overvannsledning Aunemogjerdet	3000	1 000				
Overvannsledning OTI		500				
Tiltak (i 1000-kroner)	2014	2015	2016	2017	2018	Senere
Bakkmoen pumpestasjon m/ledning				2 000		
Oppgradering ledning Torshus – Solhuskjela			1 000	1 000		
Oppgradering GORA			1 000	3 000		
Sundli avløpsledning		300	2 200			
Kvamsbakkan	750	750				
Sum	23 850	26 350	19 700	18 800	16 000	8 800
Driftsprosjekt:						

Problemstrek	500	500	500	500	500	
Beredskapsplan flom		300				
Tiltak mot flomutsatte områder		300				
Miljøundersøkelse Orkdalsfjorden			500	500		
Bruk av driftsfond til driftsprosjekt	-500	-1100	-1000	-1000	-500	

15.2.3.3 Avgiftsberegning

På grunnlag av driftsutgifter, kapitalutgifter, og fondsdisposisjoner blir utviklingen i årsgebyr beregnet.

	2014	2015	2016	2017	2018
Årsgebyr (eks mva)	3 800	4 028	4 350	4 698	5 027
Avgiftsendring	0 %	6 %	8 %	8 %	7 %
Beregnet fondssaldo 31/12	2 592	1 902	649	77	631

Kommunestyret vedtok i tillegg:

Vannforsyning på Geitastranda og avløpsanlegg på Kjøra

Det er gjennomført et forprosjekt for å kostnadsberegne kommunalt vann fra Råbygda til Geita. For å sikre god og sikker vannforsyning på denne strekningen skal det legges sjøledning med tilstrekkelige avgreininger. Dette vil sikre mange av kommunens innbyggere trygg vannforsyning, samtidig som det kan legges bredbånd på ledningen

I forbindelse med utbygging av vannforsyninga på Kjøra vil det også være naturlig at avløpsanlegget oppgraderes og overtas i sin helhet av kommunen.

Ved fastsettelse av vannavgiften skal det hensyntas at anleggene er ferdigstilt i løpet av 2016.

15.2.4 Feiing

Feiervesenet i Orkdal har 1,5 årsverk og skal feie ca. 2 700 skorsteiner årlig. Feieavgifta i Orkdal er lav, av sammenligningsgruppene i KOSTRA er bare Malvik lavere.

Det er behov for å opprette en ny stilling i feiervesenet for å styrke arbeidet med tilsyn i boliger og fyringsanlegg. Her sliter vi med å greie det antallet vi er pålagt hvert år. Dette innebærer en økt kostnad på 400 000 kroner per år og en økning i feiegebyret på 35 %. På grunnlag av driftsutgifter, kapitalutgifter, og fondsdisposisjoner blir utviklingen i årsgebyr beregnet.

	2014	2015	2016	2017	2018
Årsgebyr (eks mva)	368	331	331	331	331
Avgiftsendring	5 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Beregnet fondssaldo 31/12	364	334	305	293	281

Driftsbil

Behov for ny driftsbil for feiervesenet i 2017. Anslått kostnad kr 400 000.

Feiing i Snillfjord

Fra 2014 har vi også ansvaret for feiing og tilsyn med fyringsanlegg i Snillfjord etter å ha inngått avtale om samarbeid om driften av brann- og redningsvesen. Dette vil ikke få direkte innvirkning på feiegebyr i Orkdal, da samarbeidsavtalen innebærer at Snillfjord feies i h.h.t. egne gebyrsatser.

15.2.5 Tømming av septiktanker

Ca. 18 % av kommunens innbyggere har private septiktanker/slamavskillere, og slammet fra disse anleggene må tømmes og deponeres.

Det interkommunale selskapet HAMOS har overtatt ansvaret for tømming og deponering, og for innkreving av årsavgifter.

Kommunen har fortsatt ansvaret for tilsyn og kontroll, og har ansvaret for å komme med pålegg om tiltak for å hindre lokal forurensning. Tjenesten utføres av Hamos.

Årlig påslag per anlegg til Orkdal kommune redseres fra 500 kr til 200 kr eks. mva. Dette pga. at tidligere underskudd blir oppgjort i 2014 og at slamprosjektet er ferdig.

15.2.6 Renovasjon

Alle boligeiendommer skal ha renovasjon, og brukerne skal dekke alle kostnader med tjenesten. I Orkdal har det interkommunale renovasjonsselskapet HAMOS ansvaret for tjenesten.

Årsavgiften holdes uforandret på 2.450 kr per år.

15.3 Tekniske tjenester

15.3.1 Mål

Samferdsel

- En optimal servicegrad på vedlikehold av veier ut fra disponibelt budsjett
- Verdier som ligger i vegnettet skal tas vare på og videreutvikles. Gateopprusting i henhold til stadfestede reguleringsplaner og prinsippene om universell utforming fullføres i sentrumsområdene. Trafikanter skal kunne ferdes trygt og sikkert på vegnettet i kommunen.

Brann- og redningstjenesten

- Et funksjonelt og godt utrustet brann- og redningsvesen som kan ivareta normale hendelser og ulykker døgnet rundt.
- Brann og redningstjenesten skal gjennom planmessig innsats arbeide for å forhindre brann og relaterte hendelser. Beredskapsnivået må fastsettes i forhold til samfunnsutviklingen, og ROS-analyser vil danne grunnlaget for dette.

Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

- Opprettholde en bygningsmasse tilpasset kommunens behov
- Kommunale bygg skal opprettholde opprinnelig standard og utvikles i tråd med brukerbehov og nye forskriftskrav. Bygningene skal være basert på en bærekraftig utvikling.

15.3.2 Status

Samferdsel

Orkdal kommune har mye kommunal vei per innbygger, rundt dobbelt som mye som sammenligningskommunene i regionen.

Driftsutgifter per km kommunal vei i Orkdal er lavt i 2014, til sammenligning er snittet for kommunene i Sør Trøndelag over dobbelt så høyt.

Brann- og redningstjeneste

Brann- og redningstjenesten i Orkdal har også ansvaret for denne tjenesten i Skaun og Snillfjord kommuner.

Orkdal bruker relativt lite til brann- og redningsvesenet i forhold til sammenligningsgruppene. Bare Skaun ligger lavere.

Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

Det er et økende fokus på manglende vedlikehold i kommunal sektor. Selv om vedlikeholdet i Orkdal er bra sammenlignet med mange andre, er det et stykke igjen til et vedlikeholds nivå som opprettholder realkapitalen over tid.

Flere kommunale bygg bærer preg av stort vedlikeholdsetterslep.

15.3.3 Vedtatte tiltak i handlingsplanperioden 2015-2018

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Innsparingskrav	-189 000	-378 000	-378 000	-378 000
Brannkrav Grøtte skole	200 000			
Utbedringer bygg, radonmålinger	400 000			
Orklaparken del II	2 500 000	2 500 000		
Orklaparken, redusert driftsbudsjett	-205 000	-410 000	-410 000	-410 000
Skilting gateadresser	450 000			
Orkanger barneskole, brannkrav	4 000 000			
Grøtte barnehage, sluttfinansiering	10 000 000			
Utbygging Evjen skole	2 000 000	30 000 000	13 000 000	
Rosenvik hybelbygg	15 500 000			
Ombygging OPS	14 100 000			
EPC bygninger	8 700 000	6 500 000		
Frigjorte midler EPC	0	0	-300 000	-300 000
Forprosjekt folkehelsesenter	2 000 000			
Gatelys – overtakelse Statens vegvesen	300 000	300 000		
Vaskeri/depotløsning brann	200 000			
Samlokalisering driftsenhetene	500 000	12 000 000		
Samlokalisering teknisk, egenfinansiering	-384 000	-384 000	-384 000	-384 000
Tetra nødnett	275 000	0	0	0
Carporter hjemmetjenesten, investering	1 000 000	0	0	0

Forprosjekt Ustjårveien	300 000	0	0	0
Husleie Rosenvik og OPS	0	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Kløvervollen b.hage avvikles fra 01.07.2016	0	-275 000	-550 000	-550 000
Småbruket avvikles fra 01.07.2015	-156 000	-312 000	-312 000	-312 000
Uteområde Orkanger U, investering	600 000	0	0	0
Utredning kulturhus, driftsprosjekt	1 000 000	0	0	0
Utredning Orkanger torg, driftsprosjekt	50 000	0	0	0

15.3.4 Utviklingsområder

I dette kapitlet beskrives behov innenfor ulike utviklingsområder. Samlet prioritering av utfordringene på tvers av utviklingsområdene er som følger:

Pri	Tiltak	2015	2016	2017	2018
1	EPC	15 400 00			
2	Bygningsmessige tiltak i tilknytning til EPC. Dette tas opp som enkeltsaker etter hvert underveis i prosjektet.				
3	Gateløys - overtakelse Statens Vegvesen - lovpålagt	300 000	300 000		
4	Vaskeri/depotløsning brann	300 000			
5	Lovpålagte kompetansetiltak brann	200 000			
6	Samlokalisering driftsenhetene	500 000	12 000 000		
7	Tetra nødnett	275 000			
8	Brannkrav Grøtte skole	200 000			
9	Utbedringer bygg, radonmålinger	400 000			
10	Orklaparken del II	2 500 000	2 500 000		
11	Skilting gateadresser	450 000			
12	Orkanger barneskole, brannkrav	4 000 000			
13	Utbygging Evjen skole	2 000 000	30 000 000	13 000 000	
8	Utarbeidelse av hovedplan veg 2015-2018	250 000			
9	Reasfaltering	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
10	Lensepumpe flomvann	350 000			
11	Høyderedskap brann (brannlift) + opplæring og drift	3 000 000 100 000			

15.3.4.1 Samferdsel

Med så mye kommunal vei som det er i Orkdal vil det alltid være store behov for tiltak.

Prioriteringsliste investeringer Samferdsel

Tiltak	2015	2016	2017	2018
Lensepumpe	350 000			
Utarbeidelse av hovedplan veg 2015-2018	250 000			
Forsterkning av Lefstadvegen/Raukleiva		900 000	500 000	
Forsterkning av Berbusjårvegen			300 000	
Forsterkning av veg til Asbøllsaga			100 000	
Reasfaltering/fresing Orkdalsveien, drift	1 000 000	1 000 000		
Reasfaltering Myra, drift		500 000		
Asfaltering Søster Signes vei			200 000	
Asfaltering Rømmesveien			700 000	
Asfaltering Røåsveien		650 000		
Asfaltering Gjølmesalleen				500 000
Brøyteplog til lastebil				300 000
Lastebil				1 500 000
Stimer for tining av sluker etc.	250 000			
Opprusting av Havneveien Strandheim – Gora renseanlegg	1 000 000			
Øyumbua rehabilitering dekke	200 000		700 000	
Fortau langs Myra og Futvegen				800 000
Gatenavnskilt private veger	200 000	200 000		
Stikkrenne:Kvåle – kulvert fra Sika		700 000		
Tankbil			150 000	

Forsterkning

Kommunen ønsker å prioritere forsterkningsarbeid på Lefstadvegen på grunn av at veien har større trafikk tetthet enn på Berbusjårvegen.

Asfaltering/reasfaltering

Det er ønske om å prioritere reasfaltering av veger som Orkdalsveien og Myra fram for nyasfaltering av veger.

Diverse

- Vedlikehold av eksisterende veirekkverk 200 000 kroner
- Opprusting av Havneveien fra Strandheim – bru Gammelosen 1 000 000 kroner

Trafikksikkerhetstiltak

- Fv.475 – Svorkmo bru – Svorka bru: Gang- og sykkelveg med søknad om investeringsmidler i Fylkets trafikksikkerhetsutvalg. Samkjøres med Klinglienprosjektet. Kommunal egenandel vil komme på 1 200 000 kroner
- Stenging av Nissenalléen og Evjensveien, samt lysanlegg over Emmaveien: kostnad 900 000 kroner
- Fortau langs Futveien og Myra: kostnad 700 000 kroner

Skilting private veger

I henhold matrikkelforskriften kapittel 12 skal kommunen tildele vegadresser til bygning som planlegges brukt til boligformål, fritidsformål, næringsvirksomhet, eller offentlig eller publikumsrettet virksomhet.

I Hovedutvalg teknikk sak 24/12 ble 35 nye adresser vedtatt, og disse må det lages og settes opp skilt til. Kostnad 450 000 kroner.

Orklaparken

Det er stort fokus på Folkehelse, og Orklaparken del II ønskes utviklet. Dette gjelder tursti strekningen på Bårdshaug bro i nord til Forve bro i sør. Prosjektet bør splittes i to etapper, og det vil være fornuftig å starte fra sør til nord. Etappe 1 blir således fra Forve bro og tom grusbanen. Etappe 2 blir fra grusbanen og til Bårdshaug bro. Etappe 1 kan utføres 2015, estimert kostnad kr 2,5 mill. kr. Etappe 2 kan utføres 2016, estimert kostnad kr 2,5 mill. kr.

Øyumbrua

Etter å ha innhentet tilbud på rehabilitering av dekke (skifte av bolter) har vi fått et prisestimat på kr. 900 000,- Det er vanskelig å få noe garanti på at dette vil avhjelpe situasjonen med at ristene løsner (hindre støy). Vi har et ønske om å ta en del av dekke som et prøveprosjekt, og trenger da midler til dette på kr. 200 000,-

15.3.4.2 Brann- og redningstjeneste

Prioriteringsliste, utfordringer brann- og redningsvesenet

tiltak	2015	2016	2017	2018
Driftsmidler og materiell	200 000	200 000	200 000	200 000
Nytt nødnett (Tetra)	275 000	275 000	275 000	275 000
Brannlift + opplæring og drift	3 100 000	100 000	100 000	100 000
Tankbil i samarbeid med vann og veg			1 000 000	
Terrenggående brannbil		2 500 000		
Lovpålagte kompetansetiltak brann	200 000	200 000	200 000	200 000
Vaskeri/ depotløsning	300 000	100 000	100 000	

Driftsmidler

Utskiftning driftsmateriell pluss 200 000 kroner per år.

Etterslep på utskifting og oppdatering av driftsmateriell grunnet stadig merforbruk som skyldes underbudsjettering av lønnskostnader på ca. kr. 500 000.- pr.år. Slangemateriell, forbrukslager av slökkemidler som skumvæske osv., verneutstyr, forebyggende vedlikehold av

bilpark og pumpemateriell har vært underprioritert for å dekke inn kostnader til lønn og vaktgodtgjøring.

Utstyr

Vaskeri- og depotløsning for personlig verneutstyr er sterkt påkrevet. Dette innebærer spesielt vaske- og tørkeutstyr for utrykningstøy og personlig verneutstyr. Dette kjøres frem som et prioritert ønske i tråd med Arbeidstilsynets anbefalinger og bl.a. avviksrappport fra verneombud. Bakgrunnen er at nyere forskning viser at brannpersonell er svært utsatt mht. kreftfare, og avhjelpende tiltak er spesielle vaskeløsninger i kombinasjon med hyppigere skifte til rent tøy og verneutstyr. Ett sett utrykningstøy koster ca. 10 000,-, og vaskeriløsning ca. 200 000,-. Samlet foreslås satt av kr. 300 000,- i 2015 og 100 000 årlig i 2016 og 2017.

Bil med høyderedskap (brannlift): kroner 3 mill. Ny bil anslås til kr 6 mill, kr 3 mill forutsetter kjøp av nyere brukt bil. Gammel redningsbil (fra 1981) fases ut. Ved kjøp av høyderedskap må det også settes av midler til opplæring, øvelse og teknisk drift av bilen, anslått til kr. 100 000 første år.

Terrenggående brannbil: kroner 2,5 mill. Terrenggående brannbil er fra 1983, er i relativt god stand og vil trolig kunne gjøre tjeneste noen år til. Bevilgning ønskelig i slutten av planperioden.

Ny tankbil finansieres sammen med vann og veg i 2017. Budsjettetert kostnad bil kr 2mill hvorav brann/redning bærer 50 % av kostnad (1 mill).

15.3.4.3 Kompetanseoppbygging

Det er lovpålagt og nødvendig med kursing av personell. Deltidsreformen innebærer at deltidsansatte skal ha samme utdanningsnivå som heltidsansatte. Det bør settes av minimum kr 200 000 årlig for å få gjennomført tilstrekkelige kompetansetiltak, i handlingsplanen er det avsatt 111 000 kr.

15.3.4.4 Nytt nødnett (Tetra)

Vinteren 2014/15 bygges det ut nytt digitalt nødnett i vår region. Tetra-nettet bygges ut av staten, mens bruken av det vil være kommunenes ansvar. Nødnettet er brannvesenets sambandsløsning for intern og eksternt kommunikasjon (med fagsentral, øvrige nødetater osv.), og utalarmering av mannskaper og ressurser. De oversiktene vi har sett så langt viser at vi får en fordobling av kostnadene for utalarmering og samband. Operativ drift er satt til 1 halvår 2015.

15.3.5 Bygningsdrift og eiendomsforvaltning

Større vedlikeholds- og rehabiliteringstiltak.

	2015	2016	2017	2018
EPC	8 700 000	6 500 000		
Utbedring etter radonmålinger yrkesbygg/næringsbygg/ boliger	400 000			
Styrket vedlikehold utleieboliger	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Prosjekt Rosenvik Hybelbygg	15 500 000			
OPS ombygg til leiligheter og avlastningsbolig	14 100 000			
Utbedring brannkrav Grøtte skole	200 000			
Evjen skole	2 000	30 000 000	13 000 000	

Boliger

Utleieboliger er i dag generelt i dårlig forfatning. Det bør bevilges kr. 1 500 000.- ekstra hvert år de neste 4 årene for å ta igjen etterslepet på vedlikehold av kommunale utleieboliger.

Rosenvik Hybelbygg prosjekt

Det er skissert en utbygging av 12 leiligheter hver på ca. 46 m² på kommunens eiendom på Rosenvik. Disse leilighetene kan både øke antall utleieboliger og erstatte noen boliger som er mindre egnet som kommunale utleieboliger. Kostnadene er beregnet til 15,5 mill.kr som kan finansieres med lån, salg av mindre egnede kommunale boliger og husleie. Midler avsatt i budsjett 2014, prosjektet er under arbeid.

Orkanger pensjonistsenter

Store deler av OPS står tomme etter flytting av Hjemmetjenesten til Fannrem, dette er arealer som vi ser på kan utnyttes til å samle enkelte tjenester under samme tak. Flere aktuelle formål er vurdert, men vi foreslår å benytte de ledige arealer til boliger for handicappede ungdommer. Det vurderes også hvorvidt om avlastningsbolig i Erik Aarviksgt kan flyttes. Ressursbesparende å få samlet så mange under samme tak. Besparende ifht mange spredte «satellitter».

Det er bevilget 14,1 mill. kr. til prosjektet som er på skissestadiet. Det har vært stor brukermedvirkning underveis.

Grøtte skole

Utbedring av branncelleskille mellom gymsal og korridor, som følge av skjerpede brannkrav etter oppføring av ny skole, kostnad kr 200.000.

Orkanger barnehage

Det er behov for å installere nytt brannalarmanlegg som dekker begge barnehagebyggene. Kostandeberegnet til kr. 90 000,-

I det eldste barnehagebygget er det behov for å bytte ut gamle innerdører. Kostnadsberegnet til kr. 120 000,-

Orkanger rådhus

Det er behov for å installere nytt adgangskontrollsystem. Dagen system er gått ut på dato og det er ikke mulig å skaffe reservedeler hvilket innebærer at nye nøkkelbokser må monteres etter hvert som de gamle går i stykker, Dette innebærer at det blir en blanding av nytt og gammelt system som skaper data-tekniske problemer. Med tanke på den store kveldsbruken i rådhuset er det nødvendig å ha et låssystem som fungerer optimalt.

Kostnadsberegnet til kr. 250 000,-

Upprioriterte tiltak	
Utbygging Orkanger Aktivitetshus	1 300 000
Låssystem og skolekjøkken Orkanger barneskole	1 400 000
Grøtte barnehage asfaltering	250 000
Grøtte skole asfaltering og sikringstiltak	600 000
Buldrevegger skoler	350 000
Rundhaugen påbygg kontor	200 000
Orkanger ungdomsskole, nytt skolekjøkken	800 000

Aktivitetshuset Orkanger pensjonistforening

Aktivitetshuset ønskes utbygd pga plassmangel. Planer foreligger med et kostnadsoverslag på 1,3 mill.kr. Ny leieavtale med pensjonistforeninga utarbeides.

Orkanger barneskole

Orkanger barneskole er den skolen som har mest utleie på kveldstid. Dagens låssystem er ikke tilfredsstillende og det er behov for å erstatte dette til elektronisk låssystem med kort. Kostnad 400 000 kroner.

Det er nødvendig å pusse opp/modernisere skolekjøkken ved skolen. Ny planløsning tilpasset effektiv utnyttelse av arealet, nytt kjøkkenutstyr monteres, nytt gulv monteres, samt inngangsdør flyttes lenger inn i korridor. Oppussingen medfører ingen endringer i brannkrav når eks. areal ikke utvides. Kostnad kr. 1 000 000.

Brannteknisk rådgiver utarbeidet en Brannteknisk tilstandsanalyse for å belyse brannsikkerheten i hele bygget. Rapporten avdekker store bygningsmessige avvik som krever utbedringstiltak som er kostnadsberegnet til 4 mill. kr.

Gjølme skole

Det er behov for å bytte kledning på yttervegg mot syd samt montere nye vannbord på vegg mot vest. Kostnad kr. 200 000,-

Undervisning i tilfluktsrom er opphørt pga. for høye radonverdier og at rommet ikke har inn slipp av dagslys. Dette medfører at skolen har knapphet på undervisningsarealer.

Etter brannsyn er det stilt krav om etablering av heldekkende brannalarmanlegg i bygget samt etablere garderobeløsning i rømningsveiene. Tiltaket er kostnadsberegnet til kr. 800 000,-

Evjen skole

I skolebruksplanen er det beskrevet at det er behov for nytt bygg på Evjen skole til erstatning for gammel bebyggelse. Investeringskostnad knyttet til nybygg vil komme på ca. 45 mill. kroner.

Grøtte barnehage

For Grøtte barnehage er det behov for asfaltering av parkeringsplass med oppmerking. Veien opp til parkeringsplass må også asfalteres. Kostnad kr 300 000.

Grøtte skole

Asfaltering av parkeringsplass for skole og samfunnshus. Legger til asfaltering av 50 meter vei inn mot personalparkering for barnehage. Det er behov for sikringstiltak i toppen av utendørs amfi. Kostnad kr 700 000.

Buldrevegger skoler

Etablering av små klatrevegger både ute og inne ved skolene i kommunen. Kostnad kr. 350 000.

Rundhaugen

Påbygg 10-15 m2 kontor, kostnad kr. 300 000,-

Utviklingsoppgaver
«Fra leie til eie»
EPC, energisparekontrakter

Innløsning festearealer
Brannkrav garderober skolebygg generelt
Familiens Hus
Orkdal kommunes vertskapsfunksjon
Verksted / lager for driftsavdelingene

Leie til eie

Vi jobber med prosjekt fra leie til eie. Formålet er å få flere av våre leietakere over i en eiersituasjon, slik at de kommer i faste permanente boforhold. Dette vil være med på å frigjøre enheter vi besitter i dag, som kan selges på markedet. Dette vil være med på å redusere antall boenheter slik at vedlikehold av en del eldre bygningsmasse bortfaller.

EPC - Energimerking av bygg / Enøk arbeid

Tiltaksplan for Enøk ble utarbeidet og fremlagt i 2011. For bygninger over 1 000 m² skal energimerking utføres. Orkdal kommune har vedtatt Fase 1 av EPC (Energisparekontrakt), Fase 1 er nå i avslutningsfasen og bygg over 1000m² vil energimerkes etter dette. Forslag til tiltak for de enkelte bygg, fase 2, fremlegges høsten 2014 for politisk godkjenning for evt. vedtak igangsetting fase 2 og 3. Tiltakene i fase 2 og 3 er kostnadsberegnet til 15,4 mill kr.

Det er beregnet en energibesparelse på 26,6% for de 16 utvalgte bygg og besparelsen forvarer investeringen. I tillegg medfører energibesparelsen et redusert CO₂-utslipp på 282 tonn pr. år noe som er i tråd med kommunens klima- og miljøplan. Tiltakene omfatter både energibesparende tiltak, inneklimateiltak samt bygningsmessige utbedringer. Tiltakene gjennomføres i løpet av en 2-års periode for alle bygg som inngår i EPC-prosjektet.

Det vil også være kostnadseffektivt å gjennomføre andre bygningsmessige tiltak/sideprosjekt knyttet til EPC prosjektets gjennomføring:

Sted	Tiltak	Stipulert besparelse
Grøtte samf.hus	<ul style="list-style-type: none"> • Installasjon av bassengtrekk • Nye vinduer i fasade gymsal og ny ytterkledning • Tilpasning/flytting av ventilasjonsrister • Nytt nedløpssystem • Ny tak overdekning for elever ved idrettshall 	52.721 kWh/år
Trygdepensj. Fannrem	<ul style="list-style-type: none"> • Isolering av loft 935 m² 	29.234 kWh/år
Svorkmo samf.hus	<ul style="list-style-type: none"> • Isolering av loft 800 m² 	38.750 kWh/år
Varmepumpe OPS	<ul style="list-style-type: none"> • Montering av varmpumpe 	561.000 kWh/år
Orkanger barneskole	<ul style="list-style-type: none"> • Utskifting av eks. panelovner til radiatorer 	100.000 kWh/år
Orkanger u-skole	<ul style="list-style-type: none"> • Fjerne ventilasjonsanlegg på «Rød sone» • Utbedring av fasade ved gymsal 	Ikke angitt, men fører bedre inneklimate
Evjen barnehage	<ul style="list-style-type: none"> • Nytt ventilasjonsanlegg 	Ikke angitt, men fører bedre inneklimate
Orkdal helsetun	<ul style="list-style-type: none"> • Montere ventilasjonsanlegg på dagsenter • Utskifting av eks. panelovner på B og D fløy • Skifte vinduer (47 stk.) på vestfasaden • Flytte tilluftsventiler lengre unna 	Ikke angitt, men tiltakene vil bedre inneklimate og redusere fremtidige

	avtrekksventiler	vedlikeholdskostnader
	<ul style="list-style-type: none"> • Montere nye lysarmaturer i B og D fløy 	
Årlivoll skole	<ul style="list-style-type: none"> • Ombygging av ventilasjonskanaler 	Ikke angitt, men fører bedre inneklima
Orklahallen	<ul style="list-style-type: none"> • Skifte vinduer (16 stk.) 	Ikke angitt, men vinduene har en lavere u-verdi
Gjølme skole	<ul style="list-style-type: none"> • Skifte ytterkledning og vannbord på fasade mot vest 	
	<ul style="list-style-type: none"> • 	

Dette er tiltak det kan være hensiktsmessig å ta ifbm implementering av EPC. Stordriftsfordel ved innkjøp, besparende ifbm andre EPC tiltak mm. Kostnad ca. 9 mill.

Innløsning festearealer

Orkdal kommune fester i dag flere områder/ arealer av Kjersti Røhme. Disse arealene er det hensiktsmessig å kunne innløse. Det foreligger fastsettelse av verdien på de ulike arealene fra 2013. Spesielt ville det vært hensiktsmessig å erverve arealene som ligger i tilknytning til området ved Sponplaten/ Moan Hageby, strategisk oppkjøp.

Industriareal ved Moan er på vel 6,8 daa.

Skolebygg generelt

Det skal ikke være brennbar materialer i rømningsveier på skoler og barnehager. I Orkdal kommune er det bare en skole hvor dette er ivaretatt. Det betyr at det kommer pålegg om at garderobes skilles ut fra rømningsveier. Orkdal kommune bør derfor være i forkant og be om at en arkitekt ser på dette sammen med brannrådgiver for å se hvordan dette kan ordnes i framtiden på skoler og barnehager. Kostnad 200 000 kroner.

Familiens Hus

Det må vurderes etablering av Familiens Hus. Dette bør inneholde tjenester som PPT, Helsestasjon, Psykisk Helse og Rusforebyggende. Samlokalisering i bygg på ca 1500- 2000m2.

Samlokalisering driftsenheter tekniske tjenester

Leiekontrakt med Mesta går ut i 2016. Husleie på i overkant kr 600.000,- pr år.

Det er usannsynlig og uhensiktsmessig å videreføre dagens leiekontrakt. Vi har tidligere sett på utbygging av Brannstasjon og ønsker å jobbe videre med dette alternativet. Skisser er utarbeidet som viser en foreløpig planløsning. Brannstasjonens geografiske plassering er hensiktsmessig med tanke på etablerte vaktordninger, plassering i forhold til publikum m.m.

Kostnad totalt kr 12 500 000, således behov for kr 6 500 000 i friske midler.

15.3.6 Resultatmål

Resultatmål	Status		Mål	
	Status 2013	Anslag 2014	2015	2016
Vannforsyning				
Kvalitetsmåling – vannleveransen til abonnentene skal ikke ha avvik i forhold til kravene i drikkevannsforskriftene.	100 %	100 %	100 %	100 %
Stabilitet i vannforsyninga – antall abonnenttimer driftstans per år.	244	30	0	0

Avløp				
Renseeffekt – krav til:				
Biologiske anlegg (5 stk) – 85 % rensing i gjennomsnitt for ulike parametere	53 %	75 %	85 %	85 %
Mekaniske anlegg (GORA) – 50 % rensing i gj.snitt for ulike parametere	56 %	50 %	50 %	50 %
Kloakktilbakeslag i bygninger tilkoblet nettet	13	2	<8	<8
Kloakk på overløp i GORA	9	6	<5	<5
Feiervesenet				
Feiing av piper etter fastsatte krav	100 %	100 %	100 %	100 %
Samferdsel/Park				
Standard på vinterveier – tilfeldig valgte veier måles etter fastlagt måleskjema - % etter vedtatt standard	65 %	85 %	85 %	85 %
Standard på sommerveier – tilfeldig valgte veier måles etter fastlagt måleskjema - % etter ønsket standard	69 %	62 %	70 %	70 %
Brann – og redningstjenesten				
Tilsyn særskilte brannobjekter	92 %	90 %	100 %	100 %
Tilsyn fyringsanlegg	69 %	40 %	100 %	100 %
Antall avvik ved brann- og el- tilsyn	42	12	<15	<13
Bygg				
Renhold – oppnådd kvalitet i henhold til standard NS INSTA 800	Ingen måling	Ingen måling	100 %	100 %
Vannkvalitet i svømmebasseng – oppnådd kvalitet i forhold til forskrift	100 %	100 %	100 %	100 %
Redusert energiforbruk – i % av nivå på lavenergihus	2,6 %	2,6 %	>5 %	>5 %